

fuzinar

Leto XXII

Ravne na Koroškem, 15. februarja 1985

Št. 2

SILNICE KULTURE DANES

Februar je spomin na končane življenjske poti Prešerna naših Prežiha, Suhodolčana in Sušnika. V svojih časih so vidno zaznamovali slovensko kulturo, toda čas za njimi jo oblikuje tudi brez njih: s spoštovanjem do njihove kulturne zapuščine, vendar z novimi ljudmi in novimi silnicami.

Danes je čas mnogih nedobrih pojavov, ki pa so vsi zaradi enega: blaginja pada. Ni več toliko denarja, kot ga je bilo. Se zato začnemo tudi rakova pot slovenske kulture?

Iz Ljubljane poročajo o spodbudnih ugotovitvah: »V zadnjih letih, odkar je začela padati življenjska raven, se opazna povečana potreba naših ljudi po kulturi in njenih dobrinah.« Poskusimo to spoznanje pre-

veriti v našem koroškem kulturnem prostoru.

Številke Koroške osrednje knjižnice »Dr. Franc Sušnik« povedo, da se je izposoja v vseh njenih knjižnicah že leta 1983 občutno povečala, da pa se je zmanjšalo število bralcev. Poročila sklonejo, da gre za mlade ljubitelje branja, ki želijo prihraniti vsak dinar in berejo na račun drugih. Tudi prvič prek 100.000 knjig je Koroška osrednja knjižnica izposodila leta 1983, kar so načrtovali šele za leto 1985! Vzpodbudno! Toda — ne moremo mimo tega — ali je to res tista povečana potreba ljudi po branju, želja po knjigi, ali zgolj golo dejstvo, da v žepih kulturnih porabnikov ni več denarja za knjige iz knjigarn (izgube

slovenskih založb bi lahko to potrdile) in da ostaja samo potreba tistih, ki so že prej radi brali. Mogoče se le nekoliko večja zaradi slabšega televizijskega programa in so tudi zato poti v knjižnice pogostejše.

Vzemimo še gledališki abonma, ki je za vso sezono 1984/85 napolnil dvorano Titovega doma na Ravnah. Samo zaradi potrebe ali zaradi kakovosti, ki je končno zašla tudi na deske ravenškega odra?

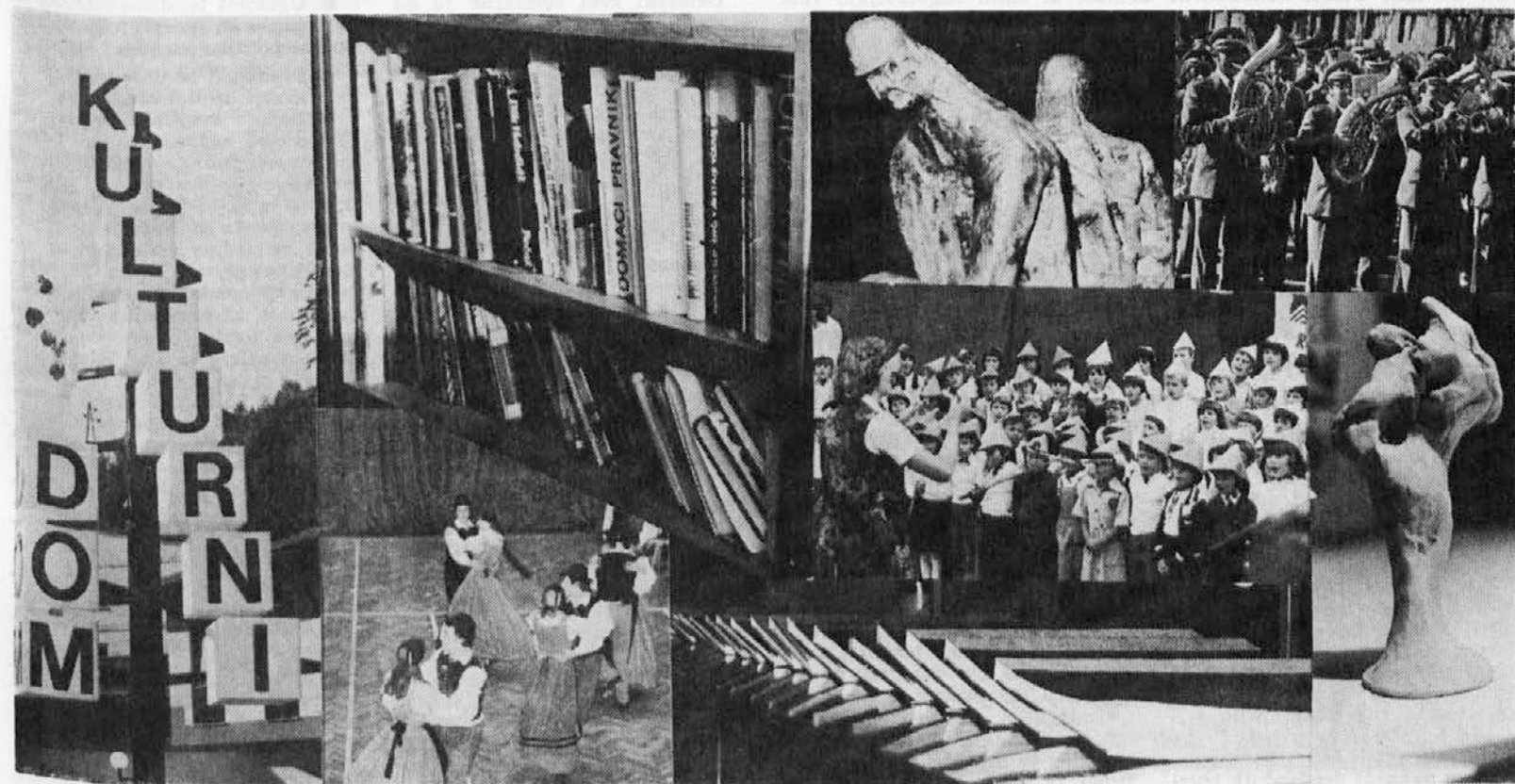
Pomislike, da so vsa nova in večja zanimanja v slovenski kulturi samo zaradi povečane potrebe ljudi, opravičujejo podatki iz raziskave slovenskega javnega mnenja: 46 % Slovencev v letu ne prebere nobene knjige, kultura kot vrednota je šele na 19. mestu in v trenut-

kih iskrenosti smo Slovenci do kulture brezbržni (spoštljivi in velikodušni do nje smo samo načelno).

Taka dejstva je izpostavila tudi nedavna javna razprava o slovenskem narodu in slovenski kulturi v Cankarjevem domu, ki je navkljub vsemu pričala, da so slovenske kulturne vode razburkane. Ljudi zanimajo mnoga vprašanja slovenske kulture, ne le številke obiskovalcev proslav, s katerimi pogostokrat merimo slovensko kulturo in obupujemo nad njo. Zanimajo jih žive silnice. Je to tista večja potreba, konec koncev izražena v skrbi za slovenski narod?

Zaradi vsega tega z velikim zanimanjem pričakujemo majski plenum CK ZKS, ki bo skušal celoviteje opredeliti silnice in odnose v slovenski kulturi.

Helena Merkač

ZNANJE, VESTNO DELO IN USTVARJALNOST – POGOJ ZA NADALJNJO RAST

Razviti svet se razvija še hitreje naprej. Tam dobrih cen ni mogoče dosežati samo s prodajo surovin in polizdelkov, ampak s finalnimi izdelki; Železarna Ravne s proizvodi strojegradije, orodij, armatur itd.

Napreduje tisti, ki hitreje razvija metalurgijo in predelavo kovin. Razvija pa se tisti, ki zna povezovati vrhunske inovacije s kateregakoli področja človeške dejavnosti z organiziranim in motiviranim delom v svoji sredini.

V železarni načrtujemo letos 10% večji konvertibilni izvoz kot v letu 1984, ko smo dosegli 19,5 milijonov \$. Ne nameravamo pa povečati samo izvoza jekel, ampak predvsem industrijskih nožev, armatur, orodja, strojev in drugega.

Za dosego teh ciljev si bomo prizadevali v lastni delovni organizaciji, pa tudi v povezavi z drugimi, da bi pri skupnih, čim bolj finalno izdelanih proizvodih dosegli čim večji devizni dohodek. Zato moramo nadaljevati z vzpostavljanjem uspešnih dohodkovnih odnosov tako v Slovenskih železarnah kot v Jugoslaviji, z inozemskimi poslovnimi partnerji pa prek kooperacij in skupnih vlaganj v interesantno proizvodnjo oz. skupni inženiring.

Srečanja s konkurenco na zahodnem tržišču kažejo, da Železarna Ravne s tehnologijo ne zaostaja veliko (ponekod smo celo pri vrhu), mnogo večja pa je razlika v obvladovanju organizacije, racionalnosti, informatike, denarništvu in v znanju prodaje. Če pa hočemo izboljšati ta področja, naletimo spet na problem znanja in mednarodnih izkušenj.

Naš samoupravni sistem nam daje vse možnosti za izvedbo konceptov uspešnega gospodarjenja, v katerih poleg naštetega ne bo manjkalo poznavanja družboslovnih ved. Pogosto tudi že zdaj sprejemamo sklepe z dobrimi rešitvami, vendar jih večkrat ne izvedemo z vso doslednostjo.

Malo smo malomarni tu, malo tam, premalo se zavzamemo za stvar in rezultata ni. Smo tudi mojstri izgovorov za slabše delo, vendar je resnično opravičilo zanj le takrat, kadar manjkajo repromateriali in energija, sicer nikakor ne.

Gospodarska politika v državi in letu 1984 je dala dobre učinke, zato zasluži vso podporo. Marsičesa smo se morali ponovno naučiti, kar ni bilo lahko, vendar smo se postavili na lastne noge. Ker je spodbujanje motiviranosti in iniciative bistvo samoupravnega sistema, moramo prav na teh področjih napredovati še hitreje. Dobro delo, sposobnost in znanje moramo najbolj spodbujati.

V zadnjih petih letih ustvarjamo nov način gospodarjenja. Dobro je, da smo ne le preživeli, ampak se tudi usposobili za vedno bolj poslovno obnašanje in oster konkurenčni boj. To je tudi podlaga za leto 1985, zato moramo ta načela le še bolj razvijati — kar pa zadeva tehnologijo, razvoj tehnike, znanja in poslovnih sistemov, sploh ni druge poti.

Za višjo stopnjo kakovosti, gospodarne racionalnosti in uspešnosti pa je nujno tudi hitrejšo uvajanje avtomatizacije in računalništva v proizvodne in poslovne procese. Tu imamo dobre izkušnje. Po tej poti moramo doseči dohodkovne učinke, ki edini zagotavljajo rast standarda in krepitev družbe kot celote. To pa pomeni tudi uspešno izgrajevanje našega samoupravljanja ne samo kot sposobnega gospodarskega sistema, temveč tudi kot sistema, v katerem je človek res človek.

Postaviti si moramo zahtevne cilje. Ne smemo izgubljati časa in energije za razna kritiziranja po dolgem in počez, ampak moramo znati probleme videti in jih reševati na visoki ravni sposobnosti, vestnosti, ustvarjalnosti in znanja.

Gvido Kacil

Iz dela sindikata

PROBLEMSKA KONFERENCA O SPREMEMI SISTEMOV OP IN MINULEGA DELA

Z dvomesečno zamudo je bila 24. januarja v Železarni Ravne problemska konferenca osnovnih organizacij sindikata železarne o težah za spremembo sistemov osebnega prispevka in minulega dela. Kasnila je, ker so bile zelo dolge priprave in ker sta se vlekle javna obravnava ter analiza vsebine obravnave. Vzrokov za dolgotrajno delo je več, med njimi težko razumljivo gradivo, že časovno ozko postavljeni roki, nezadostna zavzetost za to odgovornih v sindikatu itd.

Te ugotovitve je v uvodu konference nakazal predsednik izvr-

šnega odbora konference sindikata, nadaljeval pa z nekaterimi razhajanjmi med splošnimi ugotovitvami o problemih osebnega prispevka in vsebino javne obravnave.

1. Javna obravnava ni podprla predloga, da se poveča delež OP v osebnih dohodkih, kar kaže na težnjo po uravnilovki. Še vedno nočemo priznati različnih meril in normativov za merjenje uspešnosti celote ali posameznika.

2. Na predlog, da opredelimo, kakšen je lahko poprečni OP tozda oz. delovne skupnosti in

ga nato, če ni v skladu z rezultati, korigiramo, je javna razprava reagirala v nasprotju z nagrajevanjem po delu in rezultatih dela.

3. Čeprav je nagrajevanje ustvarjalnega dela v širši družbi poudarjeno, predloga za uvedbo ustvarjalnosti v sistem OP večina ni podprla. Menila je, da teza, ki daje pravico do ustvarjalnega dela le nekaterim, ni sprejemljiva.

4. Javna obravnava je nakazala, da se večina delavcev boji ocenjevanja, ker meni, da je lahko njegov subjektivni učinek premočan. Toda glede na to, da so tako v sistemu kot prek samoupravnih in političnih odločitev možnosti za preprečevanje »izkoriščanja« ocenjevanja, to ni dovolj tehten argument proti ocenjevanju. Velikokrat je celo ocenjevanje realnejše kot konkretne meritve.

V nadaljevanju konference so delegati ali njihovi namestniki poročali o predlogih, mnenjih in stališčih svojih osnovnih organizacij in izvršnih odborov oz. družbenopolitičnih koordinacij na predlog stališč o spremembi sistemov OP in minulega dela, ki jih je IO konference sindikata oblikoval 17. januarja. Večina je bila nezadovoljna, ker je prišlo gradivo v tozde in delovne skupnosti zelo pozno, in se marsikje sploh niso imeli časa sestati. Tudi tega, da je bil sistem OP zadnjo minuto dopolnjen, delegati niso odobrvali. Pripomba je sicer letela na strokovno službo, v splošnem pa so kot slabo ocenili akcijo IO konference sindikata. Eno od opravičil je verjetno lahko, da je bila to prva takšna akcija, ki jo je sindikat v celoti vodil sam.

Ugotovitve iz razprave na konferenci so med drugim naslednje:

— mnogi tozdi se ne strinjajo, da smo se sistema OP in minulega dela sploh lotili spreminjati (menijo, da je boljše staro kot nedorečeno novo)

— kažejo se izrazite egocentričnosti tozdov in delovnih skupnosti: v Jeklarni npr. zelo poudarjajo količino in kakovost, v RPT npr. pa ustvarjalnost; zdravega, logičnega pogleda v dobro vsem je pri tem zelo malo

— strokovna služba in IO konference pri oblikovanju stališč nista v celoti upoštevala pripomb in predlogov sindikalnih delovnih skupin oz. tozdov in delovnih skupnosti sploh

— mnogo predlogov v tezah je še nedorečenih, zato jih mora strokovna služba izpopolniti; opremiti jih mora z razlagami, primerjalnimi izračuni, argumenti za njihov sprejem in posledicami drugačnih odločitev

— večina tozdov in delovnih skupnosti se ne strinja z izhodiščno postavko, da bi bil delež OP v osebnem dohodku višji in bi prispeval k stimulaciji za boljše delo in k večjim razlikam v osebnih dohodkih med dobro in slabo opravljenim delom.

Slednja pripomba je bila na problemski konferenci tako močno izražena, da je spremenila predlog stališča IO konference sindikata o deležu OP v osebnem dohodku.

Ker na konferenci ni bilo dovolj pooblaščenih delegatov za sprejem sklepov, so predloge stališč kasneje potrjevali v izvršnih odborih osnovnih organizacij sindikata. Zato bomo o njih pisali v naslednji številki If.

Helena Merkač

DELAJSKI SVET ŽELEZARNE O AKTUALNIH ZADEVAH

Delavski svet železarne je na svoji 3. seji 26. 12. 1984 sprejel naslednje sklepe in stališča:

● Tozdr Družbeni standard in Del. skupnost KSZ morata pripraviti predlog politike o odobravanju izredno plačanih odsotnosti. Del. skupnost KSZ pa naj preuči, kako pomagati delavcem pri pridobivanju telefonov.

● Delavski svet je sprejel poročilo o uresničevanju ukrepov za izboljšanje poslovanja in podprl predložene cilje, ki jih moramo doseči v prvem četrtletju 1985, kakor jih je predlagal poslovodni odbor.

Podprl je usmeritev, da se v prihodnjem obdobju zaostri tehnološka disciplina, in zamisel o nagrajevanju koristnih predlogov, ki bo opisana v posebnem aktu.

Čimveč skrbi moramo posvetiti zmanjševanju materialnih stroškov.

V Informativnem fužinarju in njegovih prilogah naj bodo s polnim imenom objavljeni tisti kršitelji, katerih kršitev je nesporno ugotovljena, sicer pa po končanem disciplinskem postopku.

● Delavski svet se je seznanil z analizo bilance sredstev za delovno organizacijo in podprl aktivnosti za izboljšanje finančnega položaja in likvidnosti, kakor so predlagane.

● Ugotovil je, da so vsi tozdi in del. skupnosti sprejeli cilje in poslovno politiko za leto 1985.

● Predlagal je delavskim svetom tozdov in del. skupnosti, naj v prihodnje svojim delavcem ne dajejo več soglasij za opravljanje dopolnilne dejavnosti, zlasti ne v kovinsko-predelovalni stroki. Izjema je le, kadar je to poseben interes tozda in bi delavcu predlagali, naj odpre malo obrt za zadovoljitev potreb tozda. Praviloma torej ne dajati dovoljenj za dejavnost, ki je obenem poslovni predmet tozda. Izjemoma lahko damo soglasje za eno leto s pogojem, da se delavec do takrat odloči, ali bo to dejavnost še naprej opravljal kot privatni obrtnik ali pa bo ostal v delovnem razmerju v tozdu.

● Delavski svet je sprejel informacijo o reorganizaciji pri pripravi in razdeljevanju malic v Železarni Ravne.

● Sprejel je in podprl je usmeritve glede delovanja samoupravnih delovnih skupin v Železarni Ravne.

● Seznanjen je bil z aktivnostmi za revizijo beneficiranih delovnih mest in podprl predlagane usmeritve na tem področju, s tem da je treba čimprej izdelati podroben program o izvedbi akcije.

do konca 1. četrtletja 1985 pa se je treba na pristojnih samoupravnih organih dogovoriti tudi o uporabi dela sredstev iz davčnih olajšav za realizacijo tega projekta.

● Soglašal je s pobudo, da Delovna skupnost za kadre in splošne zadeve pripravi predlog za ustanovitev nagrad Železarn Ravne za spodbujanje študentov,

učencev in delavcev, vključenih v izobraževalni proces, za ustvarjalno in raziskovalno delo. Delovna skupnost za kadre in splošne zadeve izdelala predlog sistema, pravila, nagrade in vsa spremena dejanja, tako da bo nagrada ustanovljena in izvedena v šolskem letu 1985/86.

● Soglašal je, da se delovna organizacija v ustanavljanju Tež-

ki strojni deli včlani v Temeljno koroško banko Slovenj Gradec.

● Izrekel je priznanje uredništvu in dosedanjim uredniškim odborom za plodno delo pri oblikovanju Informativnega fužinarja in njegovih prilog. Ob 20-letnici izhajanja glasila jim je čestital in zaželel še veliko uspehov v prihodnje.

in delovnih skupnosti ter s pomočjo strokovnih služb januarja letos.

Ti ukrepi so:

- izboljšati kvaliteto in z njo tehnološko in poslovno disciplino
- reorganizirati samoupravne delovne skupine
- uvesti krožke kvalitete
- oživiti akcijo »predlagaj kaj koristnega«
- povečati vlogo gospodarskega načrta
- omejiti porabo
- dopolniti mesečno stimulacijo
- uvesti stimulacijo za dohodkovno gospodarnost.

IZBOLJŠAJMO KVALITETO TER TEHNOLOŠKO IN POSLOVNO DISCIPLINO

V Železarni Ravne smo leto 1985 poimenovali leto kvalitete. Kakovost naših izdelkov je namreč iz leta v leto slabša, preveč je neuspele proizvodnje in izmečka, preveč zamenjav materialov in reklamacij.

Akcija že teče vzporedno na več ravneh. Z njo želimo zagotoviti celovit sistem kakovosti, uvesti avtokontrolo povsod, kjer jo omogočata narava dela in znanje delavcev ter vsak mesec z vso skrbjo in znanjem nameniti eni od najbolj žgočih tem, kot so »Kakovost od naročila do odpreme«, »Zamenjave materialov«, »Problemi valjane robe«, itd.

Z akcijo želimo tudi izboljšati tehnološko in poslovno disciplino, saj je kakovost v veliki meri odvisna od nje. Ker je pri tehnološki in poslovni disciplini precej nepravilnosti, ki jih lahko ocenimo kot kršitve, je vodstvo tozoda Kontrola kakovosti skupaj s poslovnim odborom in vodstvi tozgod izvedlo akcijo za odpravo teh kršitev. Pri tem so upoštevali, da mora biti kršitev nujno dokazljiva in da sta zanjo vedno kriva in delavec in njegov nadrejeni. Na tej osnovi so izdelali seznam vseh možnih kršitev

Samo izpolnjevanje poslovnih ciljev bo dalo višje osebne dohodke

Septembra 1984 smo v Železarni Ravne sprejeli prve iz paketa ukrepov za izboljšanje poslovanja, januarja letos pa druge.

Mnogi se sprašujejo, zakaj so ukrepi potrebni: je naše gospodarsko stanje res tako slabo?

Odgovorov je več.

Stabilizacija v Jugoslaviji postaja resna. Učinki našega gospodarstva, tudi jeklarstva, so v primerjavi z drugimi zahodnoevropskimi državami slabi. Nujno jih moramo izboljšati. Za to si morajo prizadevati vsi kolektivi, tudi Železarna Ravne, še posebno, ki želi uresničiti težnjo, da se razvije med nadpovprečno uspešne delovne organizacije.

Tudi ekonomska politika v letu 1985 bo zaostrena. Obeta se visoka inflacija in bodo zato pogoji gospodarjenja težki. Uspele bodo samo tiste delovne organizacije, ki bodo okrepile svoj položaj na trgu. Zato se mora Železarna Ravne še bolj usmeriti v mednarodno menjavo dela, dvigniti produktivnost in ekonomičnost ter tako izboljšati svoj gospodarski in finančni položaj.

SEPTEMBRSKI UKREPI SO BILI ZELO UČINKOVITI

Septembra 1984 smo v železarni sprejeli naslednje ukrepe: postavili smo točno določene mesečne cilje proizvodnje jekla, konvertibilnega izvoza in fakturirane realizacije, izoblikovali dodatni sistem mesečne stimulacije, sprejeli ukrepe za izboljšanje delovne discipline ter zastavili dolgoročne naloge, kot je razvoj mikroorganizacije itd.

Ko so ukrepi začeli veljati, so mnogi dvomili v njihovo učinkovitost. Toda danes so rezultati na dlani.

IZBOLJŠALI SMO DELOVNE REZULTATE

Poprečna proizvodnja jekla je bila v prvih osmih mesecih lani 18.350 ton, od tega najboljši mesec marec 19.900 ton. Po ukrepih pa se je že septembra pomembno izboljšala. Proizvedli smo 21.700 ton jekla, oktobra 23.300 ton, novembra 22.380 in decembra 19.700 ton. Pomembno so se po ukrepih izboljšali tudi:

— skupna proizvodnja (v prvih osmih mesecih je bila poprečna 42.875 ton, septembra 48.860, oktobra 52.000 ton, novembra 50.660 in decembra 47.700)

— blagovna proizvodnja (v prvih osmih mesecih je bila poprečna 11.500 ton, septembra

12.100, oktobra 12.300, novembra 12.780 in decembra 14.500)

— produktivnost (v prvih osmih mesecih je bila poprečna 18,98 ur/tono, septembra 16,8, oktobra 16,9, novembra 15,8)

— fakturirana realizacija (v obdobju januar—avgust 1984 je bila poprečna mesečna 1,48 milijarde din, septembra 2,03, oktobra 2,04, novembra 2,23 in decembra 2,56) ter

— konvertibilni izvoz (v prvih osmih mesecih smo poprečno mesečno na konvertibilni trg izvozili za 1,2 milijona \$, septembra za 1,6, oktobra za 2,2, novembra za 1,85 in decembra za 1,75 mio \$.

IZBOLJŠALI SMO OSEBNE DOHODKE

Na osnovi bistveno boljših rezultatov dela, ki smo jih dosegli prav z natančno opredeljenimi cilji (nekaj pa tudi z višjimi cenami za izdelke črne metalurgije), smo korigirali osebne dohodke.

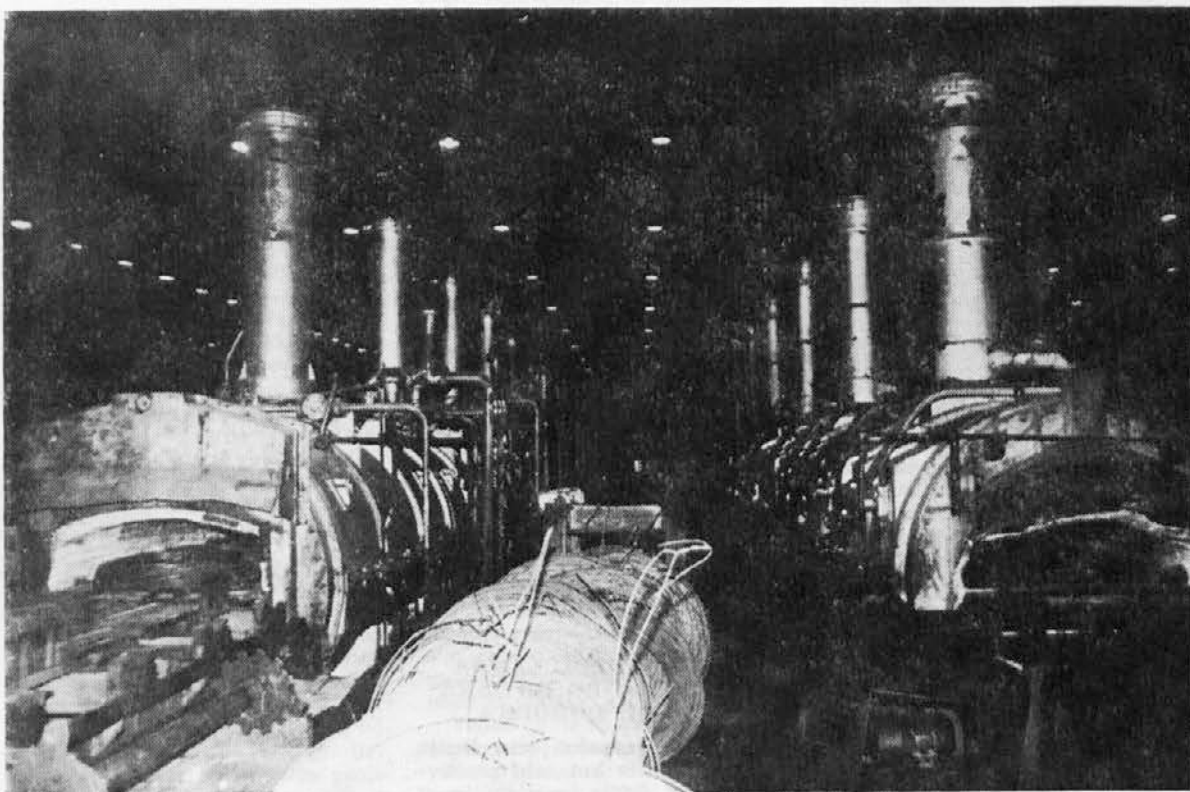
Avgusta smo imeli še poprečne OD 28.982 din, septembra že 36.001 din, oktobra 39.305, novembra 39.452 in decembra 40.600. Rast osebnih dohodkov je bila v obdobju januar—november 1985 v primerjavi z istim lanskim ob-

dobjem 150,4 (indeks). To pomeni, da smo poprečne OD kumulativno dvignili za 50,4%, kar je približno toliko kot v SRS.

Z NOVIMI UKREPI ŽELIMO IZBOLJŠATI FINANČNI POLOŽAJ

Toda kljub vsem pozitivnim učinkom finančni položaj železarn ni najboljši. Delež dohodka v fakturirani realizaciji je premajhen. Zdaj večino denarja iz dohodka porabimo za osebne dohodke (avgusta smo si za OD izplačali 230 milijonov din, decembra pa že 330 milijonov).

Če hočemo tudi v 1. kvartalu letos vsak mesec zagotoviti 333 milijonov din za OD, 100 milijonov za poslovni in 18 za rezervni sklad, 47 za skupno porabo in 200 za druge obveznosti iz dohodka, skupno torej okrog 700 milijonov din, kar je plan in je minimum za zadovoljevanje potreb, moramo nujno povečati dohodkovne učinke. Uspele nam jih bo le, če bomo še naprej dosledno izvajali septembrske ukrepe, najresneje pa začeli uresničevati tudi nove. Te je po zadolžitvi delavskega sveta delovne organizacije pripravil poslovni odbor skupaj z ravnatelji tozgod

Valjarna med nočno izmeno

SLOVENSKE ŽELEZARNE MORAJO ŠE NAPREJ IZRAVNAVATI UVOZ Z IZVOZOM

21. 12. 1984 je bila na Teharjah 4. seja delavskega sveta sozda; iz zapisnika povzemamo najpomembnejše ugotovitve.

● V letu 1984 sozda na večini področij ni dosegel načrtovanih ciljev, posebno ne pri proizvodnji, izvozu, združevanju deviznih in dinarskih sredstev, investiranje pa je bilo skromno.

● Delavski svet je skupaj s sklepom o sprejemu poročila o aktualnih problemih deviznega financiranja, združevanja deviznih in dinarskih sredstev sprejel tudi sklepe, da je treba še naprej vztrajati pri uresničevanju SaS, ki urejajo to področje, aktov, ki ne stimulirajo izvoza, pa zaenkrat ne podpisati. Tu ne smemo popustiti in moramo še naprej izravnavati uvoz z izvozom.

● Delavski svet je sprejel plan Delovne skupnosti skupnih služb sozda in plan združenih sredstev za skupne dejavnosti sozda za l. 1985. Osební dohodki v tej delovni skupnosti naj bodo sorazmerni z gibanjem OD v delovnih organizacijah sozda.

● Interna banka sozda postane članica v LB — temeljni banki Gorenjske in Splošni banki Celje.

● Delavski svet sozda je soglašal s podaljšanjem veljavnosti sporazuma o prevzemu pokroviteljstva nad mednarodnim FIS tekmovanjem v smučarskih tekih za nadaljnjih 5 let, tj. do vključno leta 1989. Za leto 1985 bo sozda plačal v ta namen 420.000 din.

tehnološke in poslovne discipline prav tako po delovnih skupnostih kot po tozidih ter določili močne kršilce oz. delovna mesta, na katerih so te kršitve. Kršitve so po teži razvrstili v tri stopnje in zanje predlagali kazni od opomina do stalne premestitve na manj zahtevno delo in suspenza.

Akcija za izboljšanje tehnološke in poslovne discipline je namenjena predvsem nediscipliniranim delavcem.

V SAMOUPRAVNIH DELOVNIH SKUPINAH USTVARIMO POGOJE ZA DOBRO DELO IN DOBRE MEDSEBOJNE ODNOSI

Delovne skupine, ki smo jih v Železarni Ravne uvedli že pred leti, marsikje niso opravile svoje vloge. Bile so le sestanki, v mnogih primerih tudi le delni zbori. Zato smo izdelali nov projekt o njihovem uresničevanju. Po njem bomo na sestankih delovnih skupin, ki bodo vsaj enkrat mesečno, urejali medsebojne odnose in obravnavali svoje delo, hkrati pa bo delovna skupina oblika za sindikalno delovanje, razpravo in sprejem stališč o sistemskih, družbenopolitičnih in drugih vprašanjih. Vodja praviloma ne bo vodja delovnega procesa, le eden od članov z delovnimi in moralnimi kvaliteta.

Vse informacije bodo v delovno skupino prihajale organizirano (Vestnik), vodje pa bodo imeli vsak mesec še posebne sestanke z vodstvenimi delavci v tozdu in predstavniki strokovnih služb v delovni organizaciji.

S KROŽKI KVALITETE POMAGAJMO REŠEVATI PROBLEME V PROIZVODNJI

Ena od metod dela delovnih skupin so krožki kvalitete. Z njimi želimo v razreševanje strokovnih problemov vključiti čimveč delavcev.

Krožek kvalitete ustanovi delovna skupina po potrebi. Ko se

pojavi problem, skupina izbere štiri do pet svojih članov, ki ga skušajo rešiti. Ko jim to uspe, krožek preneha obstajati, ob novi potrebi pa se ustanovi na novo in v novi sestavi.

Z USTVARJALNIM MIŠLJENJEM IŠČIMO, NAJDI MO IN PREDLAGAJMO KAJ KORISTNEGA

Namen akcije »predlagaj kaj koristnega« je spodbuditi množično inovativno dejavnost v naši železarni. Z njo ne posegamo v ustaljeni red za prijavljanje inovacij, ampak želimo po čimkrajšem postopku nagraditi koristne predloge delavcev. Taki predlogi so vse uporabne, koristne, učinkovite, razmeroma nove in nerutinske racionalizacije. Posebna strokovna komisija bo ugotavljala njihovo uporabnost in jih v skladu z določilom odbora za razvoj nagrajevala.

NE ZANEMARJAJMO VLOGE GOSPODARSKEGA NAČRTA

Čeprav imamo v Železarni Ravne kvalitetne gospodarske akte, jih ne uresničujemo dosledno. To nam samo škodi, zato moramo v prihodnje bolj paziti, da bodo avtoritativni.

VARČUJMO, KJER SE DA

Stroški so v železarni zelo veliki, zato jih moramo zmanjšati, predvsem neproizvodne. Poslovni odbor in poslovodna konferenca sta že omejila porabo na več področjih ter zaostri in razširila odgovornost za nastajanje stroškov.

MESEČNA STIMULACIJA V LETU 1985 BO ODVISNA TUDI OD DOHODKA

Dosedanja mesečna stimulacija se je pokazala kot zelo pozitivna in kot dobra motivacija v učinkih.

Tudi letos bo veljal sistem mesečne stimulacije na ravni delovne organizacije za vse delavce, a bo glede na lanskega nekoliko spremenjen: korigirana bo lestvica, stimulacija bo pogojena dohodkovno in normativno za tozde bodo nekoliko drugačni (normativ ni več plan, ampak cilj operativne koordinacije).

V I. kvartalu bomo upravičeni na mesečno stimulacijo samo, če dosežemo dva cilja delovne organizacije, kakor sta določena z gospodarskim načrtom in operativnim planom.

Fakturirane realizacije moramo januarja doseči 2,5 milijarde din, februarja in marca pa 2,6 milijarde din.

Na konvertibilno tržišče moramo januarja in februarja izvoziti za 1,6 milijona \$, marca pa za 1,7 milijona \$.

Mesečno stimulacijo bomo izračunavali v razponu od 4000 do 9000 din glede na dosežene cilje. Če cilj ne bo dosežen 90 %, mesečne stimulacije ne bo.

Ciljema eksterne realizacije in konvertibilnega izvoza pa letos dodajamo še doseganje planiranega dohodka po bilancah uspeha za 1. kvartal, 1. polletje, tričetrtletje in leto 1985. To je nujno, saj tone brez dohodka nič ne koristijo.

Če planirani dohodek dosežemo, obračunavamo v naslednjem kvartalu mesečne stimulacije, kakor dosežemo prva dva cilja. Če pa planiranega dohodka ne dosežemo, znižamo mesečno stimulacijo takole: za 1 % nižji dohodek med 100 % in 90 % da 2 % nižjo mesečno stimulacijo v naslednjem kvartalu oz. pri 90 % in manj doseženega dohodka je mesečna stimulacija 80 % od izračunane.

»DOHODKOVNA GOSPODARNOST« JE NOVO MERILO V SISTEMU OP

Ker s poslovanjem ne opravičujemo osebnih dohodkov, v ve-

ljavni sistem osebnega prispevka vgrajujemo novo merilo »dohodkovna gospodarnost«. Velja za vse delavce na reelekciji, za vodje služb, delovodje in strokovne delavce. Čeprav imajo ti delavci na boljše gospodarnost in s tem na dohodek največji vpliv, v njih ni zadostne gonilne sile za dobro poslovanje.

Normativ je minimalno potreben dohodek, ki še zagotavlja nemoteno proizvodnjo.

Dohodek ugotavljamo vsak kvartal iz bilance za preteklo obdobje, osebni prispevek pa obračunavamo v naslednjem kvartalu. Za 100 % doseženi dohodek je normalen OP, od 100 % do 95 % doseženega dohodka je za vsak odstotek dohodka minus 4 % OP, od 95 % do 90 % doseženega dohodka je za vsak odstotek minus 1 % OP.

Ta stimulacija je samo negativna in velja za 1. in 2. kvartal. Predvidoma bo za 3. kvartal in naprej tudi pozitivna dohodkovna gospodarnost. Če v prvih dveh kvartalih dohodka ne bomo dosegli, nato pa, je predvidena tudi možnost, da se negativna stimulacija vrne.

UKREPE SMO DOLŽNI URESNIČEVATI

Po predstavitvi teh ukrepov je izšlo nekaj dilem, med njimi tudi, ali ni sprejemanje ukrepov napad na samoupravljanje.

Zagotovo ne, saj iz ustave izhaja, da je dolžnost poslovnih struktur predlagati delavskim svetom ukrepe za izboljšanje gospodarnosti, če je treba. In v Železarni Ravne je bilo to nujno.

Dolžnost vseh zaposlenih sedaj je, da ukrepe uresničujemo in tako izboljšamo materialni položaj delovne organizacije, s tem pa si ustvarimo možnosti za še boljši osebni in družbeni standard.

(Po zapiskih s predavanja
Ivana Zagarja zabeležila
H. Merkač)

Zimska avenija

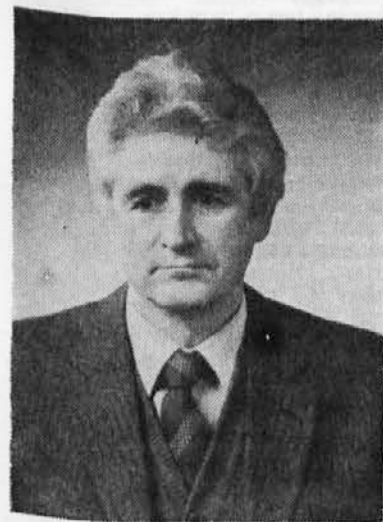

BESEDA TOZDOV

ANTON VEHOVAR, ravnatelj tozda Energija:

»Plan proizvodnje primarne in sekundarne energije za leto 1985 smo oblikovali na podlagi izkušenj iz prejšnjih let in v skladu s planom proizvodnih tozdov, zato je nekoliko višji od lanskega. Ne načrtujemo pa povečanja specifične porabe energije, saj težimo za tem, da bi se zmanjšala. Sicer v zadnjih letih ni bilo bistvenega napredka v zmanjševanju te porabe, kar kaže na to, da smo varčevalne ukrepe v glavnem že izrabili. Potrebne bi bile nove investicije, predvsem v naprave za izkoriščanje odpadnih toplot. Pripravili smo niz predlogov za tozde, vendar letos še ne načrtujemo dovolj sredstev za tovrstne naprave. V planih nadomestitev osnovnih sredstev dajemo prednost proizvodnim napravam. Tudi to ni zanemarljivo, saj so nove naprave energetsko varčnejše od starih.

V železarni so glede varčevanja z energijo še velike rezerve (navedli smo jih v rubriki Po halah in pisarnah v lanskem 3. št. Informativnega fužinarja), veliko bi prihranili že z izolacijo nekaterih slabo izoliranih proizvodnih hal, npr. kompleksa, v katerem so Stroj in deli, Vzmetarna in Jeklovlek. Tozdi se ne odločijo za to investicijo, ker bi bila draga. Vedeti pa je treba, da bi se stroški s privarčevano energijo povrnili že v dveh — treh letih, razen tega pa bi se v teh prostorih izboljšalo tudi delovno okolje, saj toplota ne bi bila tako odvisna od zunanje temperature.

Anton Vehovar

Prav bi bilo, da možnosti varčevanja z energijo v nobenem primeru ne bi zanemarjali, saj so stroški za energijo v skupnih proizvodnih stroških zelo visoki, naraščajo pa še hitreje kot cene naših izdelkov.

Kot sem povedal, so nove proizvodne naprave energetsko bolj ekonomične kot starejše, ki pa jih imamo v železarni še veliko. Te so navadno slabo izolirane in tesnjene, naprav za izrabo odpadne toplote pri njih sploh ni. V železarni bi morali zgraditi čim več takih naprav, predvsem pa bi morali v toplotne agregate vgrajevati regulacijske naprave, ki bi porabo energije bistveno zmanjševale. Stare peči bi morali hitreje obnavljati, rekonstruirati ali zamenjati z novimi. V železarni je okrog 150 večjih peči. Vsako leto bi jih morali obnavljati 5—10, da bi sledili razvoju teh-

nike in ukrepom za racionalno porabo energije.

Skrb za varčevanje energije se v tozdih povečuje, kakor se izboljšuje tudi kadrovska struktura, vendar glede na hitro rast stroškov energije še prepočasi.

V energetiki sledimo tudi zahtevam zakona o energetskem gospodarstvu. V skladu s pravilnikom o izobraževanju in obveznem preverjanju znanja energetskih kadrov (UL SRS št. 23/1983) organiziramo različne oblike izobraževanja za naše delavce — od vodstvenih do upravljalcev naprav — znanje pa preverjajo pri republiškem komiteju za energetiko. Akcija je dobrodošla, saj si tako naši delavci znanje izpopolnijo, energetskim kadrom pa daje pomembnost, ki jim gre. Tako bomo dovolj usposobljeni, da bomo tozde kljub dokaj izrabljenim energetskim napravam letos še uspeli oskrbovati z vsemi vrstami energije, za naprej pa bodo gotovo potrebne tudi nove investicije.

Predvsem je zastarela naša kisikarna, v kateri ne moremo proizvajati čistega dušika in argona, ki pa ju bomo v železarni z razvojem vakumske tehnologije potrebovali vedno več. Letos se bomo morali odločiti, kakšno kisikarno in kdaj bomo gradili. Čeprav je gradnja po našem mnenju ekonomsko upravičena, saj je železarna velik porabnik njenih produktov, pa bomo morali pri načrtih upoštevati tudi širše interese slovenskega gospodarstva.

S širitvijo železarne in z razvojem tehnologije se povečuje poraba industrijske vode, nekateri novi agregati pa zahtevajo čistejšo vodo, kot jo omogoča sedanji sistem čiščenja. Nujno bo zato obnoviti filtrirno napravo, predvsem pa mehanizirati grobo čiščenje vode v zajetju na Prevaljah. Investicija mora biti končana maja prihodnje leto. Porabo hladilne vode bomo poskušali zmanjšati s tem, da bomo zagotovili racionalno porabo. V ta namen smo že začeli vgrajevati avtomatske regulatorje pretokov pri agregatih v valjarni, bomo jih pa še v kovačnici in topilnici. Če bo vode kljub vsem varčevalnim ukrepom le še primanjkovalo, bomo morali s Prevalj napeljati dodatno cev, kar pa je skrajna možnost.

V Energiji smo na začetku leta izdelali akcijski program in pripravili varčevalne ukrepe tako za naš tozd kot za druge. V tozdu bomo na primer na vsaki izmeni zaposlili ključavničarja — strojnika vodnih naprav, ki bo stalno nadziral delovanje filtrirnih, čistilnih in regulacijskih naprav in skrbel za racionalno porabo vode. Z ostrejšo kontrolo bomo poskušali omejiti tudi porabo komprimiranega zraka. Če nam to ne bo uspelo, bomo morali kupiti dodatni kompresor, kar pa je velika investicija.

Tozd PII pripravlja idejni projekt za čiščenje odpadnih vod; ko bodo izdelane ustrezne naprave, bomo razen kislin in čistilnih sredstev zajemali iz odpadnih vod še olja in emulzijo.

Razumljivo je, da je zmeraj več inovacijskih predlogov za varčevanje z energijo. V vodstvu tozda jih spodbujamo, vendar bi morali poskrbeti še za hitro realizacijo, kar pa ni odvisno samo od nas in predlagateljev, temveč predvsem od sredstev proizvodnih tozdov in delovne organizacije kot celote.

ALOJZ HRASTNIK, vodja priprave dela SGV:

»V interesu vzdrževalcev je, da redno vzdržujemo proizvodne naprave in tako omogočamo nemoteno proizvodnjo. Zavedamo se, da živimo od tega, kar gre iz špedicije. Po naših najboljših močeh si prizadevamo za usposobljenost naprav, vendar imamo pri tem precejšnje težave.

Alojz Hrastnik

Vzdrževalna služba SGV se ne razvija skladno z rastjo železarne, predvsem za izdelavo rezervnih delov nimamo dovolj prostora niti strojne opreme. Zaradi slabe založenosti domačega tržišča in zaradi omejitev uvoza pa moramo izdelati celo več rezervnih delov kot včasih. Potrebno bi jih manj, ko bi imeli strojno opremo v železarni unificirano, vendar o tem ne more biti govora, saj imamo stroje uvožene z raznih koncev sveta. Z Zahoda dele sicer takoj dobimo, vendar nam za nakup primanjkuje deviz, z Vzhoda pa so zelo dolgi dobavni roki.

V takem položaju se znajdemo, kakor se moremo, velikokrat improviziramo. Treba je vedeti, da je del, ki ga izdelamo sami, dražji od tistega, ki ga kupimo na tržišču, saj je serijska proizvodnja bistveno cenejša od unikatne. Mi moramo za vsak del posebej izdelati dokumentacijo, to pa vpliva na čas izdelave, ki je dolg že zaradi premajhne zmogljivosti naše centralne delavnice. Vendar je to včasih edini izhod, da v doglednem času usposobimo za delo poškodovan stroj.

Problem rezervnih delov ni samo v nabavi, ampak tudi v skladiščenju. Zaloge so nujne, prevelike pa ne smemo biti, ker bremenijo poslovne rezultate tozdov, nam pa jemljejo prostor v skladišču, ki je premajhno. Prav bi bilo, da bi s proizvodnimi tozdi čim bolj usklajevali potrebe po rezervnih delih: da ne bi naročali takih, ki niso nujno potrebni, da pa bi bili vendarle dovolj pripravljeni za primer, ko nastane okvara. Imamo spisek obrabnih delov strojev, vendar se samo po njem ni mogoče ravnati. Če upoštevam dosedanje izkušnje, menim, da smo vzdrževalci sposobni presojati, katere rezervne dele moramo imeti na zalogi in kateri niso nujni.

Veliko okvar na strojih je posledica neprimernega ravnanja z njimi, predvsem preobremenitev in pomanjkljivega čiščenja. Redkeje so okvare zaradi slabega vzdrževanja. Prav bi bilo,

da bi delavce materialno spodbujali za pravilno ravnanje s strojem. S tem bi gotovo preprečili okvare, ki nastanejo iz malomarnosti.

Letos se glede nabave doma in uvoza stanje še ne bo izboljšalo. Dobili pa bomo več prostora za centralno delavnico in nov horizontalno vrtno rezkalni stroj, s čimer se bodo delovne razmere strojnih vzdrževalcev izboljšale, naše zmogljivosti pa povečale. Vemo, da se moramo pri vzdrževanju opreti le na lastne sile. Imamo dovolj delovnih izkušenj in znanja, da kljub vsem težavam sorazmerno uspešno vzdržujemo proizvodne naprave. Upam, da jih bomo tudi v prihodnje.

VILJEM IRMAN, vodja gradbenega vzdrževanja SGV:

»V oddelku so tri skupine, in sicer industrijski zidarji, tesarji in mizarji ter stavbni zidarji. Spregovoril bom o industrijskih zidarjih, katerih delo je za proizvodnjo zelo pomembno, saj vzdržujemo okoli 200 različnih industrijskih peči, talilnih in ogrevalnih. Skozi roke industrijskih zidarjev gre letno nad 3500 ton gradbenega materiala, saj je treba razumeti dobesedno, saj se delo zidarjev ne da mehanizirati. Mehanizirali smo le rušenje peči, za kar uporabljamo rušilni stroj škorpion, zidanje pa je še vedno ročno. Brez zidarskega kladiva in opek, ki jih zidar ročno zлага in zaliva z malto, tudi v prihodnje ne bo šlo.

Lani smo imeli 43 sprotih popravil na 5 elektroobločnih pečeh topilnice, razen tega pa še na vsaki generalni remont. Pri obzidavah uporabljamo skoraj v celoti domače materiale, le nekaj izolacijskega materiala in gorilce še uvažamo. Domača industrija materialov, ki vzdržijo visoke temperature, je v zadnjih letih tehnološko že močno napredovala, proizvajalci so razvijali tehnologijo tudi v sodelovanju z našo železarno. Dobro sodelujemo predvsem z zeniško Vatrostalno in s Crveno zvezdo Pehčevo iz

Viljem Irman

Makedonije. Prednost domačih termobetonov in drugih materialov, odpornejši proti ognju, je predvsem bistveno nižja cena, še vedno pa se po vzdržljivosti v celoti ne morejo primerjati z uvoženimi. Domača industrija pa tudi še ne izdeluje raznih termoizolacijskih keramičnih voln, ki so za oblaganje peči zelo primerne. Zaradi pomanjkanja takih materialov smo velikokrat prisiljeni iskati lastne rešitve za izboljšanje obratovalne sposobnosti agregatov in varčevanja z energijo.

Gre za izboljšanje izolacije, spremembe obzidave in tesnjenja. Rekonstruiramo predvsem posamezne dele na uvoženih agregatih, ki jih obnavljamo z domačimi materiali in deli. So pa tudi naprave, kjer brez uvoženih delov ne gre, npr. pri ponovni metalurgiji.

Vzdrževanje industrijskih peči je za proizvodnjo celotne železarne odločilnega pomena. Tega se industrijski zidarji v polni meri zavedajo, zato so vedno pripravljeni priti na delo, kadar jih pokličejo, naj bo to popoldne, ponoči, v nedeljo ali na praznik. Ob taki delovni zavzetosti se tudi v prihodnje za našo proizvodnjo ni bati.

Franc Marolt, vodja obrata za jaki tok v tozdu ETS:

»Kljub temu, da je oskrba domačega trga z elektrotehničnimi materiali in izdelki zelo slaba, smo doslej s prizadevanjem električarjev in vodstva tozda ETS še uspešno vzdrževali električne naprave v železarni. Ker smo se usmerili predvsem k preventivnemu vzdrževanju, se izognemo mnogim nepredvidenim zastojem v proizvodnji. Tudi znanje je za nas zelo pomembno. Predvsem elektronika se zelo hitro razvija, in ne bomo smeli dopustiti, da bi zastajali za razvojem. Prizadevanje za obnavljanje in dopolnjevanje znanja smo pošiljali tudi na izpopolnjevanje v tujino. Pogrešali pa smo prenos njihovega znanja na sodelavce: to se bo moralo v prihodnje spremeniti.

Franc Marolt

Delo v letu 1985 načrtujemo kot ponavadi. Med prazniki imamo redne letne remonte, v času letnih dopustov pa popravila večjih proizvodnih agregatov. Za letos načrtujemo rekonstrukcijo 25-tonske elektroobločne peči v jeklarni I, glavnega pogona težke proge v valjarni in več žerjavov v jeklarni in valjarni. Sicer pa bomo skušali s preventivnim vzdrževanjem zagotavljati nemoteno proizvodnjo v vseh tozdi.

Slaba oz. občasna založenost domačega trga z rezervnimi deli in drugimi elektrotehničnimi

materiali, kot so bakreni profili, dinamo žica, razne vrste kablji in elektromotorji, za katere so posebno dolgi dobavni roki, nas sili v to, da se odločimo za neracionalne zaloge in če imamo možnost, da izberemo najboljše med slabimi.

Oskrbljenost z rezervnimi deli iz uvoza bi bila znatno lažja, vendar so za to potrebne dragocene devize. Prizadevamo si, da na vsak način čim več elektrotehničnega materiala dobimo od domačih dobaviteljev in da čim več uvoženih delov nadomestimo z domačimi.

Težave z rezervnimi deli bi se še zmanjšale, ko bi bilo mogoče opremo unificirati. Deloma nam je to uspelo, popolnoma se pa ne da, ker tozda PII uvaža opremo tako z Zahoda kot z Vzhoda, kjer je električna oprema slabša, dobavni roki za rezervne dele pa dolgi.

Kadar pa nastane nepredvidena okvara na večjem pogonskem motorju, ki ga nimamo v rezervi, so zastoji zelo dolgi, ker tudi remontnim delavnicam in izdelovalcem motorjev v vsej Jugoslaviji primanjkuje bakrenih žic in drugih materialov. Proizvajalci npr. dinamo žico izvažajo, tako da jo moramo za naše potrebe ponovno uvažati. Nakupa doma ne omogoča niti zamenjava za odpadni baker.

V prihodnje bi kazalo predvsem okrepiti sodelovanje s SGV. Ožji krog vodstvenih delavcev se sicer sestaja vsak mesec, sodelovanje pa bi se moralo razširiti še na vodje oddelkov in na delovodje. Nujno je sodelovanje vzdrževalcev pri popravilih. Nesodelovanje velikokrat povzroča konflikte med vzdrževalci in upravljalki naprav.

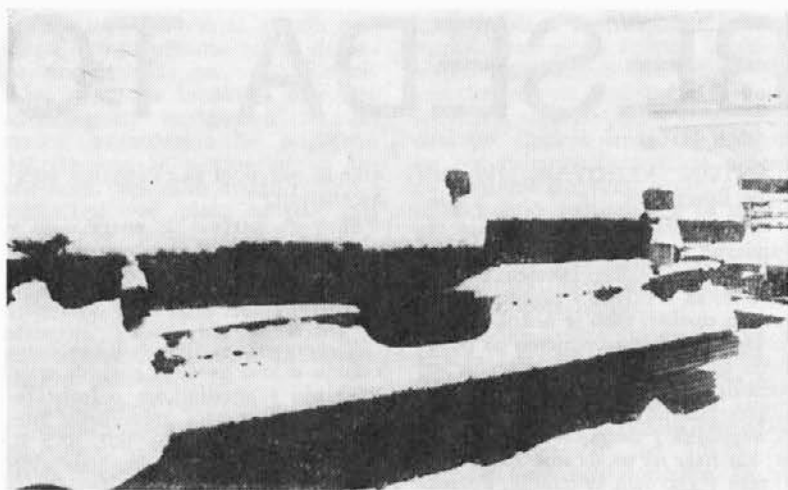
Nekateri proizvodni tozdi se pritožujejo, da je vzdrževanje drago. Menim, da tozda ETS ne more biti predmet teh pritožb, saj poslujemo skrajno racionalno in z minimalnim številom ljudi, predvsem v administraciji. Kljub temu zagotavljamo redno proizvodnjo; proizvodnja v Jeklarni je lahko bila v zadnjem delu lanskega leta rekordna tudi zato, ker smo ji to omogočali vzdrževalci — tudi električarji.

Vsa vzdrževalna dela in tudi rekonstrukcije in montaže novih naprav opravljamo delavci tozda ETS sami, brez tuje pomoči, druge delovne organizacije opravljajo samo dela, ki so pogodbeno povezana z nakupom opreme, to pa je navadno le sodelovanje pri zagonu naprave.

Zunanji izvajalci navadno prepuščamo tudi manj zahtevne instalacije pri novih zgradbah, ker za ta dela nimamo dovolj delovne sile. Vedno pa pridobimo vsaj dve ponudbi in izberemo ponudnika, ki zagotovi boljše in cenejšo izvedbo.

PETER VOGEL, ravnatelj tozda Transport:

»Plan za leto 1985 predvideva povečanje proizvodnje. Menim, da v tozdu Transport ne bo večjih ovir za pravočasne prevoze povečanih količin surovin in izdelkov. Vendar bodo morali proizvodni tozdi upoštevati dinamiko prevozov in poskrbeti za dovolj hitro nakladanje in razkladanje tovorov, da ne bo zastojev in bodo

Jeklo vse prenese

vozila čim več časa lahko na vožnji. Zaradi prevelike zasedenosti vozil moramo nujna dela večkrat opraviti v podaljšanem delovnem času ali pa najeti zunanje prevoznike. Tipični primer transportnih konic je ozko grlo v špediciji ob koncu meseca; ob povečani proizvodnji bodo problemi še večji. Nujno je, da se doprema iz tozdov uredi oziroma razporedi skozi ves mesec. V normalnih razmerah namreč število zaposlenih in zmogljivosti v tozdu Transport zadoščajo. K naši učinkovitosti bi veliko pripomoglo tudi boljše sodelovanje med odgovornimi za transport materiala v proizvodnih tozdi. Lani se je večkrat zgodilo, da smo prepeljali tovor, pa ga nismo mogli oddati, ker ni bilo dogovora med odpremnikom in prevzemnikom materiala. »Slepe« vožnje naši učinkovitosti gotovo niso v prid, in bi se jim v prihodnje radi izognili.

Peter Vogel

V zunanjem prometu se povečujejo naročila za službene prevoze z osebnimi avtomobili; zaradi kriznega stanja v gospodarstvu predvsem pa zaradi namenske proizvodnje se povečuje število službenih potovanj. Naše zmogljivosti pogosto ne zadoščajo več, pomagajo nam zasebni in Integralovi taksisti, pa še to je včasih premalo. Za službena potovanja bi morali bolj uporabljati javna prevozna sredstva — v Ljubljano npr. poslovni avtobus — sprostiti pa bi morali tudi prevoze z lastnimi avtomobili, predvsem na letališče. Taksisti mora namreč za vsako potovanje z letalom opraviti dve vožnji.

Če se potrebe po teh prevozi ne bodo zmanjšale, bomo morali pove-

čati število osebnih vozil in voznikov v našem tozdu.

Zunanji tovarni promet za železarno opravljajo javni prevozniki, tozda Transport zagotavlja le najnujnejše prevoze materiala. Če bi hoteli to mrežo razširiti in zunanje prevoze prevzeti v svoje roke, bi se morali drugače organizirati, da bi delovali kot javna prevozna organizacija. Za zdaj za to ni potrebe.

Vozila za zdaj še vzdržujemo, da so v voznem stanju, v zadnjem času pa imamo vse več težav z rezervnimi deli. Primanjkuje predvsem avtomobilskih gum, težko pa je tudi za druge avtomobilске rezervne dele. Večsah jih iščemo po vsej Jugoslaviji, pa še težko dobimo dovolj kvalitetne. Pomagamo si z lastnimi predelavami, delavami in rekonstrukcijami na našem servisu.

Težave z rezervnimi deli imajo tudi zunanji servisi, zato kasnijo generalna popravila motorjev.

Problem avtomobilskih delov je še posebej pereč, ker naša avtomobilska industrija ne skrbi, da bi bilo tržišče z njimi založeno, čeprav jih je dolžna proizvajati. Situacijo smo si nekoliko olajšali z uvedbo paletnih vozil, ki uporabljajo polne gume. Te moramo sicer uvažati, vendar so neprimerno vzdržljivejšje od navadnih.

Na srečo zdaj pogonskega goriva ne primanjkuje in zaradi tega prevoznitvo ni ogroženo.

S pridobivanjem voznškega kadra v tozdu nimamo problemov, fluktuacija ni kritična. V zadnjem času je pri nas veliko bolniških odsotnosti, in to dolgotrajnih. V bolniški je kar 10 % delavcev, nekaj pa jih dela skrajšan delovni čas. To močno zmanjšuje delovno storilnost tozda. Želeli bi, da bi se bolniška odsotnost v prihodnje zmanjšala. Prav bi bilo, da bi zdravniki po večmesečnem bolovanju vendarle omogočili invalidsko upokožitev tistim delavcem, ki se jim zdravstveno stanje ne izboljšuje. Le če bomo imeli v tozdu dovolj za delo sposobnih ljudi, bomo kos nalogam, ki nam jih nalagajo tozdi in delovne skupnosti železarne.

Za povečanje delovne storilnosti moramo poskrbeti tudi sami, s tem, da bomo omogočili ljudem dobre delovne razmere. Letos in prihodnje leto nameravamo dograditi servisno delavnico, sledila pa bo adaptacija garderob, sanitarnih in poslovnih prostorov. Če bomo lahko tudi sproti nadomeščali izrabljena transportna sredstva, bomo v prihodnje lahko zagotavljali še boljše in učinkovitejši transport kot doslej.

Mojca Potočnik

Naše delo v decembru

Predvideni plan skupne proizvodnje smo v decembru dosegli 103,8 odst., letni plan 98,3 odst. Odprema je bila dosežena 115,9 odst., letno 94,2 odst. Fakturirano realizacijo smo dosegli 151,2 odst., letno 103,6 odst. Dolarški izvoz smo dosegli 97,6 odst., letno 78,8 odst., dinarski izvoz pa je bil dosežen 130,3 odst., letno 81,0 odst. Na domačem trgu smo dosegli predvideni plan 157,7 odst., letno 110,8 odst.

SKUPNA PROIZVODNJA

Ob nekajdnevni zastoji v Jeklarni na el. obločnih pečeh: na 25 t zaradi mehanskih okvar in 40 t I. in II. popravila žerjava v vilišču v tozdu niso mogli doseči enako visokih prekoračitev plana kot v nekaj minulih mesecih. Kljub temu pa je bil predvideni mesečni plan presežen za 1,9 odst., v kumulativu 0,9 odst. Poleg omenjenih zastojev so v jeklarni II skoraj polovico meseca obratovali brez stroja za izpraznjevanje (zaradi okvare temelja stroja) delali so na klasičen način, ki zahteva veliko več fizičnega dela. Precejšnje težave so nastale tudi zaradi pogosto slabe kakovosti materiala.

V Jeklolivarni so decembra dosegli 94,1 odst. predvidenega plana, kumulativno 92,5 odst. Razmeroma nizko doseganje planiranega fizičnega obsega proizvodnje je posledica močno povečanih deležev visoko kakovostnih in zahtevnih asortimentov. To terja znatno več vloženega dela in materialov na enoto proizvoda in povzroča nenehno ozko grlo v termični obdelavi. Ker so v precejšnjem delu zaradi zahtevnejšega asortimenta dosegli tudi boljše prodajne cene, so vrednostni kazalci znatno boljši od količinskih. Še vedno pa obstaja problem nizkih prodajnih cen na izvozu in namenski proizvodnji. Pomanjkanje naročil za livarno posebne litine, zlasti izpad naročil za tozdi Armature, so še vedno med glavnimi vzroki za slabše doseganje količinskih in vrednostnih planov.

Valjarna je na vseh agregatih preseгла predvideni mesečni

plan. Precejšnje težave pa so bile z dostavljanjem toplih ingotov iz Jeklarne, saj košar ne čistijo in marsikatera šarža prihaja brez pokrova. Na srednji in lahki progi je bilo precej težav z ogrevanjem predvsem zaradi valjanja kvalitetnejših jekel.

V decembru je delo v Kovačnici potekalo dokaj dobro, če se upošteva, da so prekovali precej surovcev za pripravo vložka za izdelavo cevi. Seveda pa to jemlje precejšnje kapacitete za direktno prodajo. Poleg tega so imeli v Kovačnici zelo težaven asortiment, saj so delali v glavnem zaostanke in nadomestila za prekomeren izmeček v zadnjem kvartalu. Pri takšnem delu in asortimentu seveda skoraj ni mogoče dosegati plana, ki je bil dosežen le 89,4 odst., v kumulativu 96,8 odst. Dostava ingotov je potekala sorazmerno ugodno, vendar je bila kvaliteta slaba. Ingoti prihajajo neочиščeni in z delnimi koreniki ter sploh površinsko slabi.

Dobava vložka v Jeklovleku je bila glede na minule mesece zelo ugodna, vendar so imeli v tozdu velike probleme z nosilci mazilnega sredstva pri vlečenem jeklu in žici. Proizvodnja je bila dosežena 101,1 odst., v kumulativu 87,1 odst. Pri žici je zaostala za 68,4 odst., pri vlečenem jeklu pa za 3,6 odst., medtem ko je bilo brušeno in luščeno jeklo pod planiranim.

Predvideni plan proizvodnje sta od mehanskih tozdov dosegla le Orodjarna in TRO, drugi tozdi pa so za planom zaostali. Nekaj zastojev je bilo zaradi okvar na strojih in nepravilnih dobav vložka, ponekod pa se čuti delno pomanjkanje naročil.

PRODAJA NA DOMAČEM TRGU

Predvideni plan prodaje na domačem trgu so dosegli tozdi Jeklolivarna 113,3 odst., v kumulativu 95,9 odst., Valjarna 138,5 odst., v kumulativu 89,5 odst., Kovačnica 99,3 odst., v kumulativu 109,5 odst., Jeklovlek 74,2 odst., v kumulativu 82,9 odst., Orodjarna 208,5 odst., v kumulativu 119,2 odst., Stroji in deli 87,6 odst., v kumulativu 94,4 odst., Ind. noži 103,0 odst., v kumulativu 94,8 odst., Pnevmatični stroji 74,0 odst., v kumulativu 94,8 odst., Vzetarna 67,2 odst., v kumulativu 100,3 odst., Kovinarstvo 76,7 odst., v kumulativu 71,7 odst., Armature 72,0 odst., razen v mini livarni, Kovačnici na kovaškem stroju ter Stroji in delih, kjer primanjkuje naročil za stiskalnice in stroje za predelavo. Ponekod je delno primanjkovalo vložka, drugje pa so spet vse sile usmerile v izvoz.

IZVOZ

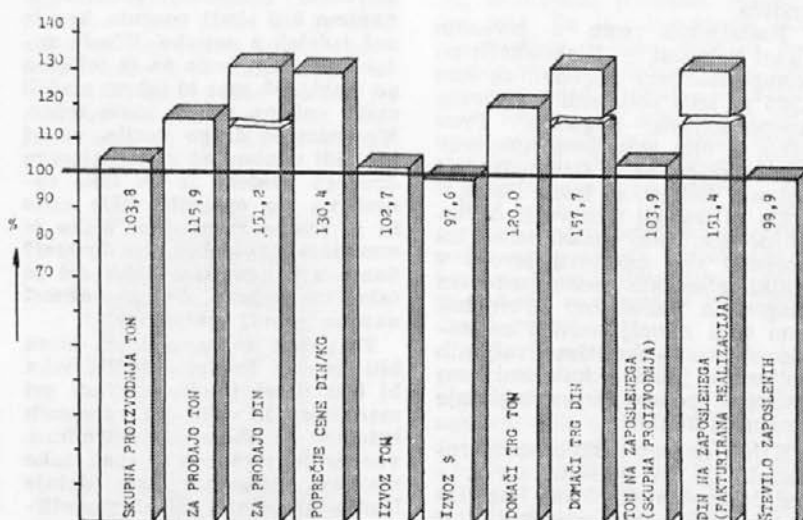
Kljub kasnitvam dobavnih rokov in administrativnim težavam v pridobivanju soglasij za kompenzacijske posle smo v minulem letu pridobili dovolj naročil skoraj za vse tozde izvoznike, z izjemo TO, ki s svojimi izdelki niso konkurenčni na inozemskih tržiščih, tako da bi ob doslednem izpolnjevanju dobavnih rokov zabeležili tudi 100 odst. realizacijo.

Dodatni negativni vzrok neizpolnitve izvoznega načrta je tudi vse večja dispariteta med \$ in ostalimi vodilnimi valutami, kjer je naše največje izvozno tržišče.

Nekoliko slabše je bilo z izvozom na klirinško področje. Zaradi pomanjkanja sredstev naših partnerjev iz ZSSR, kamor smo v preteklih letih izvozili največ naših izdelkov mehansko predelovalnih obratov, nismo pridobili naročil v predvideni vrednosti za stiskalnice, valje in nože. Zaključene količine pa smo v celoti realizirali.

Pri izvajanju izvozne politike smo v letu 1984 upoštevali ten-

DOSEGANJE PLANSKIH OBVEZNOSTI V DECEMBRU 1984

IZKORISTEK DELOVNEGA ČASA

V decembru je znašal izkoristek delovnega časa 81,72 odst., odsotnosti 18,28 odst. Odsotnosti so bile razdeljene takole:

— letni dopust	10,06
— izredno plačani dopust	0,63
— službena potovanja	0,30
— bolezni	6,57
— druge plačane odsotnosti	0,60
— neplačane odsotnosti	0,12
— ure v podaljšanem del. času	1,28

TOZD	ODSTOTEK DOSEGANJA NAČRTOVANE PROIZVODNJE											
	SKUPNA PROIZVODNJA TON		ODPREMA TON		FAKTURIRANA REALIZACIJA DIN		IZVOZ \$		IZVOZ DIN		DOMAČI TRG DIN	
	decem.	kumul.	decem.	kumul.	decem.	kumul.	decem.	kumul.	decem.	kumul.	decem.	kumul.
JEKLARNA	101,9	100,9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
JEKLOLIVARNA	94,1	92,5	105,0	97,4	165,9	108,3	62,5	90,7	77,7	84,9	185,3	113,5
VALJARNA	110,5	97,8	129,1	93,2	169,4	99,8	77,7	92,8	98,2	89,2	189,7	102,8
KOVAČNICA	89,4	96,8	102,9	105,0	130,1	123,9	91,4	90,0	118,5	85,6	132,8	132,9
JEKLOVLEK	101,1	87,1	85,9	85,7	107,7	93,1	141,2	89,1	178,3	88,6	92,1	94,2
ORODJARNA	159,5	107,7	183,3	110,6	183,4	117,8	27,1	95,7	43,4	96,0	228,7	124,9
STROJI IN DELI	95,6	86,7	105,4	86,9	169,1	99,4	166,0	64,4	256,6	78,7	126,8	109,3
- NOŽI, BRZOREZ. OROD.	96,7	80,2	95,0	79,0	147,5	87,4	88,6	59,8	125,6	65,8	171,0	110,8
- GREVICE	81,0	85,6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
INDUSTRIJSKI NOŽI	90,5	82,3	103,7	81,6	152,8	89,2	88,6	59,8	125,6	65,8	181,5	113,8
PNEVMATIČNI STROJI	80,0	95,9	73,8	93,6	140,9	107,8	47,6	25,8	62,1	28,4	144,4	111,3
VZMETARNA	75,8	94,7	66,4	93,8	114,7	110,4	44,8	38,8	57,0	36,4	133,1	133,9
TRO	115,3	103,2	104,6	101,9	133,8	111,0	94,5	93,1	120,2	92,4	138,6	117,5
KOVINARSTVO	72,0	67,8	75,8	69,7	142,0	96,3	264,0	57,2	358,9	70,6	131,6	97,5
ARMATURE	44,4	79,5	24,5	77,9	59,5	93,3	0,9	74,4	1,4	76,0	136,4	116,1
BRATSTVO VARVARIN	68,5	59,1	56,1	47,7	76,9	66,2	139,6	29,1	204,4	37,6	62,4	69,4
KALILNICA	-	-	-	-	211,7	188,4	-	-	-	-	211,7	188,4
STORITVE DRUGIH TOZD, DS	-	-	-	-	206,2	105,5	-	-	-	-	202,0	105,1
DELOVNA ORGANIZACIJA	103,8	98,3	115,9	94,0	151,2	103,6	97,6	78,8	130,3	81,0	157,7	110,8

OSKRBA Z ENERGIJO

V decembru je bila dobava tako primarne kot sekundarne energije zadovoljiva. Glede na to ter na normalno obratovanje energetskih naprav so bili vsi porabniki normalno oskrbovani tako s primarno kot s sekundarno energijo.

Poraba goriv in energije na pragu železarne je bila v decembru (brez prodaje)

— elektro energija	21.181.440 kWh
— zemeljski plin	5.747.314 Sm ³
— butan propan	114.607 kg
— mazut	736.305 kg
— koks	25.160 kg
— karbid	16.380 kg
— acetilen	378 m ³ n
— kurilno olje	24.821 l
— hladilna voda	1.367.440 m ³
— dušik	24.140 m ³ n
— argon	1.356 m ³ n

denco preusmeritve s klasične oblike izvoza na vključevanje v mednarodno delitev dela z višjimi oblikami mednarodnega tržišča.

Nadaljevali smo z izvozom firmi Schmolz + Bickenbach po kompenzacijski pogodbi, za leto 1985 pa smo podpisali s to firmo kooperacijsko pogodbo. Prav tako je bila sklenjena kooperacijska pogodba s firmo Rudolf Schmit, Beljak, za izvoz litine.

Da bi dosegli čim večji devizni učinek, smo maksimalno izkoristili vse možnosti izvoza v obliki sejemske kontingentov in blagovnih kreditov. Pridobili smo tudi dovolj naročil za začasn uvoz — predelava valjanih paličastih jekel, s katerimi smo občasno premostili pomanjkanje vložka iz Jeklarne.

Kljub dobremu izvoznemu rezultatu je bil plasma na tuja tržišča moten skozi vse leto. Da bi dosegli cilje mesečne kumulativne realizacije, se je pozornost posvečala čim večji to- naži, zanemarjala pa se je kompletnost dobav po posameznih naročilih, kar je povzročilo veliko nezadovoljstva pri kupcih. Velik problem so izvozu povzročile tudi medobratne dobave iz Valjarne v Jeklovlek, Vzmetarno itd.

Tudi disparitete cen metalurških proizvodov, ki jih izvažamo po L. C. glede na gibanje cen na svetovnih trgih, so povzročile dodatni problem pri vsakodnevnih odločitvah pri dajanju ponudb in sprejemanju naročil.

Menimo, da smo z doseženim izvozom v letu 1984 glede na navedene težave, ki smo jih imeli med letom, lahko zadovoljni.

UVOZ

Decembar je za uvoz pasiven mesec, saj inozemska podjetja dobavljajo material samo do 20. v mesecu. Zaradi tega se je treba z repromaterialom oskrbeti že v novembru in v prvi dekadi decembra, da ob prehodu leta ne bi bilo proizvodnih težav. Zaloge ob koncu meseca so bile normalne, razen pri Fe Mn, FeW, FeMo, FeTi, Ni in sinterdolo-

mitu, kjer je bila zaloga pod enomesečno porabo, in torej kritična. Vendar pa so dobavni termini za te materiale dogovorjeni, tako da bodo dobave izvršene takoj v prvi dekadi januarja.

Leto zaključujemo z okoli 3,5 mio \$ dolga pri interni banki SZ, kar se bo negativno odrazilo v letu 1985, vendar pa bomo z vse večjim obsegom vezanih poslov ta minus in pa neugodni razpoložalni odstotek nekako kompenzirali.

NABAVA

Zaloge starega železa so se v decembru zaradi manjšega dotoka nekoliko znižale. Pospešena proizvodnja v Jeklarni pa je prispevala tudi k znižanju za-

log Fe legur na že kritično mejo. Na padec zalog pa so prav tako vplivale tudi neugodne razmere na cestah, saj je dostava vezana skoraj izključno na cestni promet.

Pri ostalih materialih se zadnje čase opaža predvsem pomanjkanje nekaterih vrst krogličnih ležajev, slaba pa je tudi oskrba z izdelki iz barvnih kovin, predvsem je kritičen baker. Nekih bistvenih premikov pa tudi ni opaziti pri gumijastih izdelkih, saj še vedno primanjkuje klinastih jermenov, tesnil in avtogum.

Zaradi energetskih težav pri proizvajalcih je precejšnje pomanjkanje ognjevarnih materialov. Tako smo le s skrajnimi napori uspeli zagotoviti toliko materiala, da ni bila motena proizvodnja.

Kakovost naših izdelkov je edina pot do boljše življenjske ravni

»Za malo denarja — malo muzike«, je star a bridko resničen slovenski pregovor. Večkrat si kupimo kaj »bolj poceni«, ker je pač izdelek z napako. Včasih zademo prav, čisto pa se tolčemo po glavi, češ, mar bi takrat plačali malo več pa ne bi imeli težav. Mercedes je drago vozilo, pa ni nič bolj udobno od marsikaterega drugega modela, je pa tako zanesljivo, da opraviči višjo ceno in je vedno razprodan. Kako je mercedes tako dober glas došel? Samo s kakovostjo! Vsak del je tako kontroliran, da je možnost napake skoraj izključena.

To pa še ne pomeni, da mora biti končna kontrola 100%, taka bi bila daleč predraga. Tudi pri mercedesu je velik del vgrajenih izdelkov le občasno kontroliran, vendar je verjetnost napak tako majhna zato, ker tam delajo ljudje, ki so preverjeni, zanesljivi, specialisti na svojem področju, so tudi dobro plačani in po večini »avtokontrolorji«, toda z napako, ki jo storiijo, tudi polno odgovorni; če jo storiijo večkrat, jih tovarna kratko malo odslovi.

Bistvo doseganja dobre kakovosti je tedaj pri delavcu, ki živi za svoje delo, ga ima rad, ga opravlja vestno, tehnologijo dopolnjuje in je na svoj izdelek ponosen. Kontrola, posebno končna, je le pogrebec in opozorilo na polom, rešiti pa more le malokaj. Medfazna kontrola ima neprimerno več prilike, da prepreči slabo kakovost končnega izdelka, pa tudi nepotrebne stroške, če pravočasno ugotovi napako.

Trditve, da kaj takega pri nas ni mogoče doseči, je lažna. Razlika med nami in mercedesom je samo v tem, da smo razvajeni in mislimo, da smo odgovorni samo za tisto predpisano operacijo dela, vse drugo pa nas nič ne briga. Če pa bi nas najbržalo, pa moramo biti za to posebej plačani. Če bo šlo mednarodno gospodarstvo sedanjo pot, bomo prej ali slej tudi mi tako daleč, da se bo vsak posamezni sodelavec spraševal, ali je bil neki izdelek prodan, in če je zares dober, če ni, kdo je kriv. Če tega ne bomo storili, bomo ostali brez kruha tako tisti, ki je izdelek v eni fazi od-

lično obdelal, kot drugi, ki ga je v naslednji fazi pokvaril.

Leto kvalitete 1985 ni samo akcija za to, da bi jo pokazali drugim ali da bi nas kdo pohvalil. Akcijo mislimo vzeti resno, sodelovati pa bomo morali vsi, tudi tisti, ki se jim mogoče ne ljubi, pa bi bili sposobni.

Akcija ni nič drugega kot načrtna strokovna obdelava nekega pretečnega problema, ki bistveno vpliva na kakovost naših izdelkov po določenem časovnem načrtu. Primer: 22. jan. 1985 smo se pogovarjali o zamešanih materialih, ki so prava rakasta bolezen naše proizvodnje, ki nam dela nepotrebne stroške, nedopovedljivo kvari naš ugled in je izključno posledica malomarnosti. Če bomo v akciji, ki se je začela v januarju 1985 in bo trajala nedoločen čas, uspeli najti način, kako odpraviti vsaj 50 % zamenjav, smo ogromno naredili. Seveda ne dovolj, saj lahko en sam zamešan izdelek povzroči ogromno škodo. Čudno se čuje kajne, toda zamislite si, da ste kupili avto, v katerem je mehanizem volana izdelan iz napačnega, krhkega jekla, pa ga nihče ni odkril, vi pa vozite prek 100 km na uro, volan počni in avto z vso vašo družino zgrmi po svoje v zid, v prepad, v Dravo. Ali bi potem še rekli, da ni vsak posa-

mezen kos jekla, vgrajen v vozilo, važen, ter mora biti kontroliran? V tem je bistvo proizvodnje. Vsak izdelek mora biti zanesljiv, to pa je mogoče doseči le, če vsi sodelujemo. Samo kontrola, tudi če bi bila 100%, ne zmore zagotoviti kvalitete, kaj šele cene, ki bi jo taka proizvodnja pokazala.

Akcije bodo speljane tako, da bo vodstvo TO, o kateri je v tem mesecu beseda, pripravilo pisno problematiko. Prispevali bodo še drugi člani skupine in v razgovoru odkrili izvor slabe kakovosti, povzročitelje in skušali najti posege, da bi temu naredili konec.

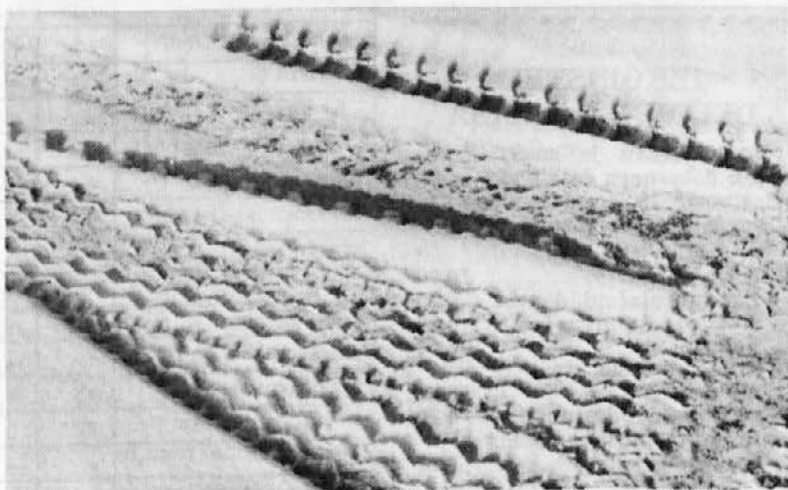
TOZD KK skozi vse leto samo usklajuje akcije, da se terminsko izvajajo, da se grupe sestavijo, da se sklepi izvajajo in poroča občasno PO o poteku akcij. Samo akcijo pa vodi ravnatelj tozda, v katerem akcija teče. Včasih bo potrebno, da sodelujejo vse proizvodne TO pa tudi druge. Ena izmed akcij, ki naj bi se pričela tudi v januarju 1985, ima naslov »Od naročila do odpreme«. Ugotovili smo, da je naravnost nujna, saj že pri ponudbi in naročilu delamo usodne napake, ko ne vemo ali ne zapišemo dejanskih zahtev kupca, ali pa jih enostavno zapišemo v pogodbi, ne da bi se prej prepričali, ali smo sploh sposobni takim željam ugoditi, bodisi v proizvodnji bodisi v kontroli izdelka.

Podobne težave se pojavljajo pri sestavljanju končnega dokumenta, brez katerega izdelek ni mogoče prodati, če manjkajo probe in podatki o kvaliteti. V tej akciji bodo sodelovali poleg proizvodnih TO še Komerciala, KK, RPT, itd.

Nekatere akcije bodo hudo zamotane. Npr. »termična obdelava«, saj je raztresena po vsej tovarni, podobno »mehanska obdelava«. Torej bo vsaka TO v tej zvezi morala akcijo voditi samostojno in povabiti k razgovoru tiste TO in DS, ki bistveno vplivajo na kakovost njihovega proizvoda; kontrola je seveda pri vsaki akciji avtomatično udeležena.

Vemo, da v enem letu ni mogoče ustvariti tehnološke revolucije, tudi ljudi ni mogoče prevzgojiti v nekaj mesecih, toda pričeti je treba odgovorno, pa uspeh ne more izostati. Ravnatelj TO so odgovorni in zadržani za akcije in jih bodo tudi izpeljali. Sodelovati pa so dolžni prav vsi delavci železarne.

Mitja Šipek, dipl. inž.

Beli profili

DELAVCI IMAJO BESEDO

Delavci imajo besedo je nov naslov prejšnje rubrike Mnenja delavcev. V njej smo o eni stvari vprašali več delavcev, a žal so se odgovori večkrat ponavljali. Zato smo se z novim letom odločili drugače: vsak govori o svoji temi. Tako upamo, da bo rubrika kot celota bolj zanimiva.

Danes vam predstavljamo mnenja sedmih delavcev. Govorijo o stvarih, ki ni nujno, da so za njih najpomembnejše ali da jih tipično predstavljajo; ne, imajo pač svoje mnenje o nečem in dali smo jim priložnost, da ga povejo.

NEHAJMO PISATI MALOMARNO

Mirku Kristanu, vodji programiranja v Delovni skupnosti za gospodarjenje, se zdi nujno opozoriti na malomarna delegatska gradiva.

»Stanje v gospodarstvu na ožjem in širšem področju bolj ali manj dobro poznamo, enako probleme, pa danes ne bi govoril o tem, temveč o obveščanju, ki spremlja to problematiko. Še vedno je za nekatere, ki sodelujejo v tem procesu, in sicer na strani nastajanja sporočil, nedosegljiva zahteva po jasnosti in kratkosti sporočila.

Tak primer bi bilo gradivo o razvojnih možnostih cestno-komunalnega in stanovanjskega gospodarstva v občini za obdobje 1986–1990, ki je pod vsako kritiko in boli, ko vidiš, kakšen odnos je v nekaterih okoljih do bralca — samoupravljalca. Težko je to povedati, treba je gradivo prebrati. Ne gre za to, da se lovimo okrog tega, ali je vejica preveč ali premalo, ampak so zanemarljive osnove pisanja. To ni osamljen primer, podobne stvari srečujemo tudi še kje drugje.

Mirko Kristan

Opazam tudi »mahanje« s številkami in argumenti. Tu bi navedel primer v zvezi z ekonomskimi stanarini, kjer ob podatku, da danes plačujemo približno 40% ekonomske stanarine, navajajo, da je potrebna podražitev za 250%, preprost račun pa nam pokaže, da je to 150% (glej Večer in Delo, december 1984). Ob tem tudi ne upoštevajo tistega dela stanarine, ki ga pravzaprav plačujemo iz drugega žepa, to je 10% na bruto OD, ki ga izdajamo iz dohodka.

Razumljivo je, da postanemo neupljivi, ko ugotovimo, da informacija tako ali drugače ni bila poštena, in ne verjamemo tudi takrat, ko za to ni nobenih razlogov.

BOJIMO SE, DA PRI ENAKIH ZMOGLJIVOSTIH NE BOMO MOGLI VEČ DOSEGATI MESEČNIH CILJEV

Ko smo lani septembra sprejeli ukrepe za boljše gospodarjenje, so mnogi dvomili, da bi lahko iz meseca v mesec višje postavljene cilje dosegali. Toda pokazalo se je, da zmoremo. Franc Hartman, vodja srednje in lahke proge v Valjarni, takole misli o preteklih uspehih in možnostih doseganja ciljev v prihodnje:

Franc Hartman

»Ob lanskim sprejetih ukrepih so bili pred nas postavljeni tudi višji planski cilji, ki so se nam v začetku zdeli nedosegljivi. Toda vseeno smo tudi te povečane cilje v Valjarni dosegali in celo presevali. Začeli smo se spraševati, od kod nam moč, kako sploh zmoremo. Po mojem mnenju je bil osnovni motiv stimulacija oz. izplačani boljši OD. Boljše delo je tudi rezultat večje angažiranosti delavcev, boljše povezanosti od Jeklarne do prodaje in povečanja proizvodnje v Jeklarni. Tudi na zaloge, ki so nam omogočile večjo odpremo, ne smemo pozabiti.

Vemo, da so cilji za letošnje še višji, pa se vsekakor postavlja vprašanje, ali bomo zmogli na enakih kapacitetah še dosegati zastavljene cilje. Bojimo se, da to ne bo mogoče. Treba bo začeti s hitrejšo modernizacijo Valjarne. Rešitve so znane: ogrevne kapacitete v predelavi, valjarsko ogrodje na blumingu, kontinuirana proga s kovaško linijo ter ravnalno adjutirna linija. Vsekakor pa je najbolj ozko grlo ogrevanje na srednji in lahki progi. Nova peč bi omogočala boljše izkoriščenost lahke proge, s tem pa večjo proizvodnjo profilov in žice, za katero je veliko povpraševanje. Tako bi tudi zadovoljili dobave v Jeklovlek.

Dokler pa tega ne bo, so možnosti za povečanje proizvodnje odvisne od povečane količine vložka. Računamo, da bo v Jeklarni iz kvantitete nastala še kvaliteta in ta nam bo tudi v Valjarni omogočila racionalnejšo proizvodnjo. Sami v Valjarni pa si bomo prizadevali za zmanjševanje izmečka in povečanje izkoristka vložnih materialov. Količinsko proizvodnjo se bo dalo še nekoliko povečati s stalnimi racionalizacijami v tehnologiji in organizaciji dela.

NAD CENAMI SE NE SPLAČA JEZITI

Novo leto 1985 je prineslo tudi nove podražitve. Kako smo jih sprejeli, bode zaradi njih nekateri že ogroženi?

Marija Mongus, snažilka v Jeklovleku, je samohranilka. Ima dva otroka, šestnajstletnega sina in dvanajstletno hčer, nekaj zemlje za krompir in najeto stanovanje pri zasebniku. Zasluži malo več kot dva stara milijona, o podražitvah in shajanju z denarjem pa pravi:

»Res, da je draginja, a kaj moreš. Ko prideš v trgovino, moraš kupiti osnovne stvari, ki jih rabiš. Mi pri hrani ne varčujemo. Kupujemo vsega po malo. Meso imamo enkrat na teden, večkrat si ga ne moremo privoščiti, ker je tako drago. Vseeno zapravim za živež okrog milijon, drugo mi ostane. Dobim tudi otroški dodatek 3200 din, kar še za hlače ni, in fant ima štipendijo. Dokler ne bosta otroka pri kruhu, si tudi drugega stanovanja ne morem privoščiti. V kinu ne vem, kdaj sem nazadnje bila. Nijam veselja, da bi kam hodila, najraje sem zraven otrok. Dekle zelo rada bere, zato knjige, ki jih hoče, kupujem. Tega otroku ne moreš odreči. Na srečo se še zmeraj najde denar za vse, kar si otroci poželi. Jaz dam tisti denar, ker mi včasih nismo imeli vsega, in smo bili za marsikaj prikrajšani.

Marija Mongus

Za zdaj še vsak mesec nekako prebrodim, bojim pa se, kako bo, ko bo treba bolj paziti na denar. Skrbim me za naprej, pomagati pa si ne morem. Ne vem, kam bo vse to prišlo, najbrž tako daleč, da bomo delali samo za hrano. Vseeno pa se ne jezim, ko slišim za nove cene.

Še to bi rada povedala: čeprav mi za denar zaenkrat ne gre težko, bi lahko snažilke malo več zaslužile, saj imamo ogromno dela.

SLUŽBENA POTOVANJA SO NUJA

Ker vse preveliki stroški žrejo dohodek železarne, jih skušamo zmanjševati. Varčujemo na vseh področjih, želimo tudi pri službenih potovanjih. Do neke mere se zagotovo povsod lahko prihrani kak dinar, na škodo železarne in njenega poslovnega uspeha pa ni pametno varčevati. »Prodajalci« tozda Komerciala morajo, če hočemo svojih izdelkov čimveč prodati, pogosto na službeno pot.

Tone Hribernik, vodja prodaje orodij, govori o domačih službenih potovanjih.

»Izvrševanje tržnih akcij je nujno za doseganje gospodarskih učinkov železarne. K temu izvrševanju spadajo načela, cilji, postopki, pristopi, metode in tehnike operativnega sodelovanja neposrednega trženja proizvodov.

Tone Hribernik

Naloga prodajalcev je, da vzpostavijo poslovni stik s kupci, to pomeni, da plasirajo blago ter zbirajo tržne podatke in informacije (o kupcih, konkurenci podobnih proizvodov itd.). Da je tak poslovni stik vzpostavljen, je treba glede na pomembnost kupcev izdelati letne, polletne, kvartalne in mesečne plane obiskov. Spremenjene gospodarske razmere narekujejo tudi obiske mimo planiranih (če gre za probleme, ki jih je mogoče rešiti le pri kupcu).

Pred pričetkom potovanja vsak prodajalec izdela kompleksen pregled poslovnega predmeta s predvidenim kupcem. Poleg problematike s svojega področja se seznani še s problemi drugih področij.

Način in postopek poslovnega pogovora sta v veliki meri odvisna od organizacije obiska, to je pravočasnega obvestila o obisku, želenih razgovorih z opredeljeno problematiko itd. Če so obiski pripravljeni v tem zaporedju, ni problemov za doseganje cilja, ki smo si ga zastavili s planom obiska. Takšni obiski so možni tam, kjer že obstajajo obojestranski interesi za sodelovanje. Če gre za prodajo proizvodov, pri katerih je možna konkurenca, se opravijo razgovori po presoji prodajalca glede na obnašanje kupca.

Dolgoletno sodelovanje železarne s kupci je plod dobrih poslovnih odnosov, ki pa so se zaradi večjih želja kupcev od naših možnosti in s tem pojavljanja velikih časovnih zaostankov glede na pogodbeno termine že poslabšali.

ZADNJI ČAS JE, DA ZAČNEMO MOTIVIRATI ZA KAKOVOST

Letošnje leto smo v železarni ponovnovali leto kvalitete, ker želimo svojim izdelkom zopet zagotoviti dobro ime, s tem pa posredno vplivati na manjše stroške in večji dohodek. Načrtujemo več akcij, med njimi izboljšati tehnološko disciplino, uvesti avtokontrolo itd. ter posledično za boljše kakovost delavce boljše nagradjevati.

Milan Pavič, vodja kontrole kakovosti metalurške proizvodnje v tozdu Kontrola kakovosti, meni, da so vse te akcije nujne.

»Po mojem mnenju je zadnji čas, da začnemo motivirati tudi za večjo kakovost. Hočem povedati naslednje: zdaj smo imeli motivacijo za kakovost le $\pm 5\%$, ponekod celo $\pm 3\%$, medtem ko so pri količini lahko delavci presegali normo za 20% in več. Tu ni bilo nobenega sorazmerja, ljudje niso bili zainteresirani za kakovost, ker jim je količina preveč prinesla. Plod tega je bilo veliko neuspele proizvodnje, kar pa je vplivalo tudi na povečane stroške. Menim, da so v znižanju neuspele proizvodnje velike rezerve. Običajno govorimo le o dinarsko ovrednoteni neuspele proizvodnji, pozablamo pa na težave zaradi zapadlih rokov in izpadlega dohodka (zasedenost zmogljivosti z nekurenčno proizvodnjo).

Valentin Gorinšek

dosegati. Če imamo npr. delo z livarskimi odlitki, ki niso centrično uliti, je z njimi ogromno dela, in norme ne moreš doseči. Če so izdelki kovaški, je malenkost boljše. Doseganje norme je pri nas velik problem in ljudje obupajo. Mislijo si: zakaj bi se tukaj trudil, če bo šlo kje drugje lažje, pa četudi bom nekoliko manj zaslužil, da so le mirni živci. Res imamo zahtevno delo, ni velike tolerance. Mislim, da ni bistvene razlike med struženjem in brušenjem, a je brušenje bolje ovrednoteno.

Jaz svojega delovnega mesta ne nameravam zapustiti, sem se nanj že navadil. Zaenkrat sem tudi še zdrav, čeprav so gibi ob stružnici ves čas isti in celih osem ur nimam časa sešiti.

Da delavci potem, ko se dela pri stružnici navadijo, odhajajo, ni prijetno. Tudi jaz sem jih že precej uvažal, a so šli. Mislim, da se mi je tako zgodila krivica. To nam ni v ponos.

PREVERJANJE BENEFICIRANIH DELOVNIH MEST JE V DOBRO DELAVCA

Do 30. junija 1986 moramo tudi v Železarni Ravne po sklepu skupščine SPIZ opraviti revizijo beneficiranih delovnih mest. Vseh takih mest imamo okrog 200, na njih pa dela približno 1280 delavcev. Zakaj revizija in kaj za delavce pomeni, o tem predsednik komisije za varstvo pri delu in invalidsko problematiko pri IO konferenci sindikata Ivan Hočevar, elektromehanik v tozdu ETS.

Ivan Hočevar

»Ponovno preverjanje upravičenoosti do beneficirane delovne dobe je po mojem mnenju nujno potrebno. Od leta 1973, ko sta bila sprejeta zakon in družbeni dogovor o povečanju zavarovalne dobe, se je na delovnih mestih, kjer se šteje zavarovalna doba s povečanjem, marsikaj spremenilo, moderniziralo itd., pojavila pa se je tudi cela vrsta novih zahtevkov za benefikacijo. Podpiram predlog, da se v železarni v najkrajšem času uvede ponovno preverjanje beneficiranih

delovnih mest. V ta namen bomo imenovali posebno delovno skupino in od nje bo v glavnem odvisno, kako bo revizija potekala in kako jo bodo delavci sprejeli. Po mojem bodo delavci na akcijo gledali z nezanimanjem samo, če ne bodo z njo dobro seznanjeni.

Cilj akcije ni zmanjšanje števila beneficiranih delovnih mest, ampak ugotovitev dejanske upravičenosti oz. neupravičenosti za benefikacijo. Gotovo se je v trinajstih letih marsikaj spremenilo na bolje, zato pričakujem, da bo po preverjanju dejansko manj beneficiranih delovnih mest. Če pa se ni nič spremenilo na boljše, moramo takoj začeti delovna mesta izboljševati. Najprej moramo vendar zašči-

titi delavca, gledati moramo na njegovo zdravje in mu zato zagotoviti neškodljivo delovno mesto. Šele potem, če se to ne da, pride v poštev benefikacija. To je le izhod v sili, prvi je človek.

Čeprav je splošna družbena usmeritev, da mora biti čimmanj takih delovnih mest, kjer se zavarovalna doba šteje s povečanjem, jih ne moremo začeti kar tako ukinjati. Lahko je taka usmeritev, a mi bomo morali za vsako delovno mesto dokazati, da je izboljšano in da je beneficirana doba na njem upravičeno ukinjena. Če bo z meritvami to dokazano, je pa za delavca in njegovo zdravje samo dobro.

Helena Merkač

Inovacije v preteklem letu

V novembru in decembru 1984 so bile odobrene naslednje inovacije:

TOZD VALJARNA

Francu Maroltu, Janezu Bratini, Jožetu Potočniku, Dušanu Posediju, Vinku Čibronu, Karlu Erženčniku in Francu Gostenčniku je bilo dodeljeno enkratno nadomestilo 774.743 din za prenovo elektro konti peči, s čimer so izboljšali njeno delovanje in nadomestili novogradnjo. Prihranek, dosežen s prenovo, znaša 59.856.928 din, avtorji pa so pri delitvi udeleženi z deleži od 5 do 35 odstotkov.

TOZD KALILNICA

Maksu Paradižu, Valentinu Bastlu in Stefanu Matevžu je bilo dodeljeno prvo nadomestilo 76.397 din za izboljšavo vpenjanja prečnikov pri toplotni obdelavi. V prvem letu je bil z inovacijo povečan dohodek tozda za 2.833.179 din, nadomestilo pa si avtorji dele na tretjino.

TOZD STROJI IN DELI

Jožetu Rajštru je bilo dodeljeno drugo nadomestilo 8872 din za izdelavo utorov na mizah stiskalnic. V drugem in tretjem letu je bil z inovacijo povečan dohodek tozda po prečno letno za 58.872 din.

Adolfu Pustoslemšku je bilo dodeljeno drugo nadomestilo 3309 din za odpravo nazobčanih letev na paketirskih. V drugem in tretjem letu je bil z inovacijo povečan dohodek tozda po prečno letno za 46.367 din.

Janezu Grenku, Alojzu Strmčniku in Tomažu Kernu je bilo dodeljeno drugo nadomestilo za izboljšavo tehnologije varjenja cilindrov za stiskalnice. V drugem in tretjem letu je bil z inovacijo povečan dohodek tozda po prečno letno za 228.525 din. Nadomestilo znaša 13.474 din, avtorji pa si ga dele na tretjino.

TOZD PNEVMATIČNI STROJI

Jožetu Kordežu je bilo dodeljeno prvo nadomestilo 4492 din za izboljšavo tehnologije mehanske obdelave bata za kladivo GK-22, s čimer je zmanjšal stroške. V prvem letu je bil z inovacijo povečan dohodek tozda za 51.980 din.

Istemu avtorju je bilo dodeljeno prvo nadomestilo 7117 din za izboljšavo tehnologije obdelave gredi za lafete, s čimer je zmanjšal stroške. V prvem letu je bil z inovacijo povečan dohodek tozda za 51.282 din.

Ivanu Gorinšku je bilo dodeljeno prvo nadomestilo 21.017 din za izboljšavo tehnologije rezkanja ohišij kladiv ČK-30, s čimer je povečal produktivnost. V prvem letu je bil povečan dohodek tozda za 224.690 din.

Danilu Primožiču in Stanku Rah-tenu je bilo dodeljeno enkratno nadomestilo 57.389 din za izboljšavo vpenjalne glave na NC stružnici, s čimer sta zmanjšala zastoje. Letni prihranek, dosežen z inovacijo, znaša 1.198.143 din.

TABELA 2

L e t o	Števílo		
	odobrenih inovacij	Povečani dohodek	Posebna nadomestila
1975	5	1.079.780	23.420
1976	27	6.983.455	179.409
1977	23	8.697.679	242.351
1978	28	10.592.907	281.000
1979	67	50.955.738	858.833
1980	59	66.784.437	913.748
1981	119	190.283.459	2.884.158
1982	112	174.497.902	3.472.921
1983	118	281.374.875	4.804.878
1984	140	436.856.621	6.601.421

NI NAM V PONOS, DA DELAVCI ODHAJAJO

V Pnevmatičnih strojih imajo velike težave z zagotavljanjem zadostnega števila kadrov v neposredni proizvodnji. Predvsem manjka strugarjev. Delavci odhajajo, največ v druge tozde železarne. Zakaj, po njegovem mnenju, smo povprašali Valentina Gorinška, strugarja na težki revolver-ski stružnici.

»Mislim, da delavci od nas odhajajo zato, ker potem, ko se dela navadijo, uvidijo, da so preslabo plačani za svoje delo. Norme so previsoke in se moraš stalno truditi, če jih hočeš

TABELA 1

TOZD	Prva	Druga in	Skupaj	Letni	Dveletni	Izplačana
	enkratna	tretja		povečani	povečani	posebna
	nadomestila	nadomešt.		dohodek	dohodsk	nadomestila
JEKLARNA	13	-	13	22.061.222	22.061.222	520.334
JEKLOLIVARNA	2	5	7	23.776.124	47.006.695	598.331
VALJARNA	8	4	12	94.402.117	124.092.622	1.371.768
KOVAČNICA	3	3	6	58.788.548	97.738.136	925.227
JEKLOVLEK	3	1	4	21.191.461	22.832.922	497.195
KALILNICA	1	2	3	5.752.748	8.672.317	204.007
STROJI IN DELI	13	11	24	41.721.408	75.432.479	1.020.573
ORODJARNA	1	-	1	-	-	5.000
INDUSTRIJSKI NOŽI	1	-	1	20.382	20.382	2.797
PNEVMATIČNI STROJI	11	2	13	2.881.124	2.953.950	165.297
VZMETARNA	4	1	5	4.111.470	4.658.170	78.388
REZALNO ORODJE	10	10	20	13.619.152	22.448.744	713.245
KOVINARSTVO	6	3	9	926.379	1.852.758	97.341
ARMATURE	6	-	6	1.562.614	1.562.614	72.068
ENERGIJA	1	-	1	235.872	235.872	14.514
S G V	2	-	2	460.376	460.376	24.047
E T S	2	-	2	-	-	17.000
R P T	2	-	2	481.314	481.314	35.257
D.S. ZA GOSPODARJENJE	4	-	4	4.346.048	4.346.048	171.512
DO T S D	5	-	5	-	-	67.500
	98	42	140	296.338.359	436.856.621	6.601.421

TOZD VZMETARNA

Jožetu Času, Dragu Kočetu in Petru Sonjaku je bilo dodeljeno prvo nadomestilo 61.441 din. Odpravili so povrtavanje očes na vzmeteh pred toplotno obdelavo. V prvem letu je bil z inovacijo povečan dohodek tozda za 2.702.700 din, pri delitvi pa so udeleženi Čas s 40, Kočet in Sonjak pa s po 30 odstotki.

Anton Rusu in Štefanu Erjavcu je bilo dodeljeno prvo nadomestilo 18.488 din za izboljšavo na kalilnem stroju, s čimer so se zmanjšali zastoji in stroški vzdrževanja. V prvem letu je bil z inovacijo povečan dohodek tozda za 403.340 din, avtorja pa si nadomestilo delita na polovico.

TOZD KOVINARSTVO

Martinu Semu je bilo dodeljeno drugo nadomestilo 28.326 din za zamenjavo vložnega materiala pri izdelavi puš za bagre. V drugem in tretjem letu je bil z inovacijo povečan dohodek tozda povprečno letno za 324.239 din.

TOZD TRO

Cvetki Kos je bilo dodeljeno prvo nadomestilo 7098 din za izdelavo vpenjalne priprave pri brušenju predreznikov. V prvem letu je bil z inovacijo povečan dohodek tozda za 78.292 din.

DO TSD

Ivanu Komeričkemu je bilo dodeljeno enkratno nadomestilo 10.000 din za izdelavo priprave pri varjenju dveh nosilcev, s čimer je povečal produktivnost in natančnost pri delu.

Ivanu Komeričkemu in Hinku Fužirju je bilo dodeljeno enkratno nadomestilo 20.000 din za izdelavo priprave pri vgradnji dveh nosilcev, s čimer sta povečala produktivnost in natančnost pri delu. Nadomestilo si delita na polovico.

Istima avtorjema je bilo dodeljeno enkratno nadomestilo 20.000 din za izdelavo priprave pri vgradnji okna in rebra, s čimer sta povečala produktivnost in kakovost. Nadomestilo si delita na polovico.

Hinku Fužirju je bilo dodeljeno enkratno nadomestilo 15.000 din za

izdelavo priprave pri vgradnji treh nastavkov, s čimer je izboljšal kakovost in produktivnost.

Darku Odru je bilo dodeljeno enkratno nadomestilo 2500 din za izdelavo priprave za krivljenje pločevine, s čimer je povečal produktivnost.

Pri nobeni naštetih inovacij ni bilo moč ugotoviti povečanja dohodka.

V preteklem letu je bilo obravnavanih 163 inovacij, od tega je bilo 140 odobrenih, 23 pa zavrnjenih. Od 140 odobrenih jih je bilo 98 obravnavanih prvič, 42 pa drugič oziroma tretjič. To pomeni, da so bila pri 98 inovacijah podeljena prva, oziroma enkratna nadomestila, pri 42 inovacijah pa druga, oziroma tretja nadomestila.

Vsota izplačanih nadomestil je znašala 6.601.421 din, določena pa so bila

na osnovi 296.338.359 din povečanega letnega dohodka.

Če upoštevamo, da je bilo pri 42 inovacijah dodeljeno avtorjem drugo, oziroma tretje nadomestilo, to pa se določa na osnovi povprečnega letnega povečanja dohodka, ustvarjenega v dveh letih, pa znaša celotni povečani dohodek 436.856.621 din.

Le manjši del prikazanega povečanja dohodka je nastal v letu 1984, večina ga je nastala v letih 1983 in 1982, manjši del pa celo še prej.

Kako so bile uspešne pri ustvarjanju inovacij posamezne temeljne organizacije, je prikazano v tabeli 1, tabela 2 pa prikazuje gibanje inovacij v zadnjih desetih letih.

Franjo Krivec

Predvsem vsebinska vprašanja

V organizaciji kadrovske službe je center za samoupravo izvedel decembra lani in v letošnjem januarju posvete za predsednike in namestnike predsednikov delavskih svetov ter kolektivnih izvršilnih organov tozdov in delovnih skupnosti. Na vsakem posvetu je bil navzoč tudi predstavnik strokovne službe, ki opravlja funkcijo s področja delovanja posameznega izvršilnega organa.

Ti posveti, ki jih prirejamo že nekaj let ob začetku mandata, postajajo običajni. Ne gre za klasične seminarje, temveč želimo osvežiti nekatera znanja in spoznanja, predvsem pa dati prilžnost neposrednega in odkritega razgovora, izmenjave mnenj in izkušenj, da bi bilo delovanje samoupravnih organov čim boljše.

Na teh posvetih je bil odnos sodelujočih zelo neposreden in

brez dlake na jeziku. Po uvodni predstavitvi in opozorilu na nekatera vprašanja, ki zadevajo način in metode ter tehniko dela in kjer je bilo opozorjeno na tipične probleme, ki se pojavljajo, je bilo nato jedro razprav skorajda na vseh posvetih uvodoma usmerjeno v vsebinska vprašanja uresničevanja samoupravljanja. Skoraj povsod so predsedniki prihajali do ugotovitev, da je dejansko samoupravljanje izredno sformalizirano in da pobija voljo do dela, ki pa sicer pri večini funkcionarjev in članov samoupravnih organov vendarle obstaja. Koliko je to posledica brezglavega normativizma, koliko pa zgolj napačnega interpretiranja normativnih rešitev ali negativne prakse s subjektivnimi vzroki, je seveda vprašanje.

V glavnem pa predsedniki opozarjajo, da bomo v bližnji

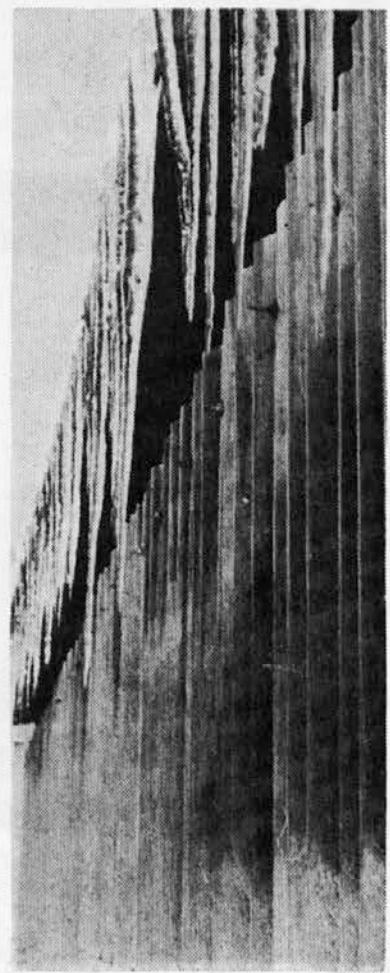
prihodnosti morali priti do določenih sprememb, ki bodo zagotovile trdnjšo osnovo dejanskemu samoupravnemu odločanju večine delavcev. Pri tem niti ni pomembno, da morda trenutno ne znamo ali nečemo vsebinsko analizirati vprašanj. Dejstvo je, da se zavedamo, da obstoječe stanje ni zadovoljivo.

Ni slučajno, da niti na teh niti na drugih podobnih sestankih, ki so praktično naravnani v primerjave z nekaterimi političnimi sestanki, navzoči sploh ne postavljajo kot bistveni problem takšne ali drugačne informacije, temveč je v ospredju vsebina, to je odnos posameznih dejavnikov, kdaj, kdo in o čem se dejansko odloča. S tem pa seveda nečemo reči, da primerčnost informacij, ki so podlaga za samoupravno odločanje, ni problem. Zlasti je problem jasna odgovornost za predloge, predvsem pa so to obrazložitve, kjer pogosto piše samo o postopku, kar zadeva vsebino, pa vse drugo, le tisto ne, kar je najbolj bistveno in kar potem znajo poročevalci zelo lepo in enostavno povedati.

Kar zadeva nekatera konkretna vprašanja, pripombe in predloge, ki izhajajo iz posameznih funkcij, so med drugimi opozorili:

Predsedniki delavskih svetov

V nekaterih tozdih se ne sestaja družbenopolitična koordinacija, zato niso pravočasno pripravljene in ustrezno organizirane samoupravne aktivnosti. Zagovarjajo inštruktažne sestanke za poročevalce, zlasti pa za poročevalske time, ki smo jih pred časom že prakti-

Kapniki

cirali, nato pa opustili. Nekateri predsedniki oz. namestniki, in to velja tudi za predsednike izvršilnih organov, ne poznajo določil poslovnika o uresničevanju samoupravljanja niti statuta oz. drugih temeljnih splošnih aktov.

Predsedniki komisij za kadre in splošne zadeve

Imajo različna mišljenja glede vprašanj prerazporejanja delavcev brez oglasa, kar je objektivno pogojeno z različnimi interesi in politiko posameznih tozdov. Vsi predsedniki komisij za kadre tudi zahtevajo, da pridemo čimprej do bolj poenotenih kriterijev oz. politike pri postopku za odobravanje plačane odsotnosti z dela; mislijo odsotnosti za kulturne, športne in druge namene.

Predsedniki komisij za gospodarjenje

Kritizirajo, da še vedno nekatera gradiva prihajajo v tozde mimo centra za samoupravo. Ogrevajo se za tipske zapisnike in poenostavitve administrativ-

notehničnih vprašanj. Imajo več kritičnih pripomb na postopke pri inovacijah in racionalizacijah. Opozarjajo na subjektivnost; kritično gledajo na postopke v zvezi z inventuro; menijo, da je treba organizirati dodatno izobraževanje za delavce, ki delajo z dragimi in tehnično zahtevnimi stroji. Menijo tudi, da se do sedaj določenih oblik tovrstnega izobraževanja niso udeleževali pravi ljudje.

Predsedniki komisij za dohodkovna vprašanja in OD

Menijo, da člani komisij ne poznajo dovolj sistema razporejanja in delitve dohodka in čistega dohodka ter sistema nagrajevanja in da bi morali zanje pripraviti posebne seminarje. Ogrevajo se za inštruktažne sestanke za predsednike oz. poročevalske time, kadar gre za razprave o pomembnejših vsebinskih vprašanjih in spremembah na področju OD. Motijo jih nekatere na hitro uvedene spremembe v nagrajevanju. Želijo analizo oz. podatke o tem, kakšen je delež OD v čistem dohodku in delež OD v dohodku

oz. realizaciji. Nekateri trdijo, da se ta delež že več let znižuje na škodo osebnih dohodkov.

Predsedniki komisij za varstvo pri delu

Vsi po vrsti kritizirajo kako-vost zaščitnih sredstev, ki pa je objektivno pogojena, čeprav nekateri menijo, da ni tako. Ugotavljajo konflikte, ki nastajajo na relaciji tozd-služba za varstvo pri delu, čeprav so ti objektivno pogojeni zaradi različnosti interesov, ki se ponekod preozko pojmujejo. Opozarjajo na obnašanje tujih izvajalcev

dela zlasti na deloviščih v železarni, ki premalo upoštevajo naše interne predpise o varstvu pri delu. Menijo, da so ukrepi glede varstva pri delu prinesli več administriranja kot konkretnih akcij.

Končna ocena vseh posvetov bi bila, da niso bili brezploдни ali nekoristni, čeprav končni učinek ni povsod enak. Ugotovili pa smo, da bi bilo dobro, da bi se na podoben način sestali tudi čez kakšno leto, ko bi lahko ocenili rezultat mandata in bi določene izkušnje prenesli naprej.

— deja

ZAKLONIŠČE V ŽELEZARNI

Štab za civilno zaščito v železarni skoraj na vsaki seji obravnava tudi problematiko zaklonišč. S tem člankom bomo naše železarje seznanili, v čem je ta problematika, kaj je načrtovano, kaj smo uresničili ter kdo in kako uporablja zgrajeno zaklonišče.

Zaklonišče je v času miru nujno zlo, ki ne prinaša dohodka. Zato se tudi zelo težko najdejo sredstva za ta namen. Posebno težko je izdvojiti denar sedaj v času stabilizacije, ko naj bi vsak vloženi dinar prinesel ekonomsko dobič. Toda zaklonišča moramo graditi sedaj, da bi bila pripravljena, če bi okoliščine to zahtevale. Nihče si ne želi vojne. Vendar je v svetu več zarišč, ki bi lahko sprožile vojno katastrofo z nepredvidljivimi posledicami. Zato moramo biti pozorni in se pripraviti tako, da bi bile posledice čim manjše.

Kljub resnosti potrebe za zaščito ljudi pa je kaj malo verjetno, da bi se sami lotili izgradnje zaklonišč. Še sedaj, ko nas v to sili zakon, gradimo zaklonišča veliko počasneje, kot je bilo prvotno načrtovano. Že sedanjí tempo izgradnje zahteva velika vlaganja, ki se jim tudi vnaprej ne bomo mogli odreči. Na tem področju bomo morali narediti celo več kot do sedaj. Sicer je dana možnost, da se odločimo, da določen procent od investicijskih sredstev odvedemo v ustrezni občinski sklad, ali pa, da zaklonišča gradimo sami. Rezultat odločitve je prvo novo zgrajeno zaklonišče v železarni.

L. 1979 je bil za železarno izdelan dolgoročni program izgradnje zaklonišč. Merilo za velikost in lokacijo zaklonišč je število zaposlenih ter proste lokacije v železarni. Dogovorjeno je bilo, da je ta program možno realizirati v 15 letih, t. j. do l. 1995. Sedaj, po poteku petih let, lahko ugotovimo, da je tempo izgradnje veliko prepočasen, in to na dveh frontah:

— najprej bi po programu v tem času morali zgraditi vsaj dve in pol taki zaklonišči, kot je pravkar dograjeno

— drugi zaostanek pa je hitrejše povečevanje števila zaposlenih, kot se je v programu predvidevalo.

Upoštevajoč oba dejavnika pa bi sedaj moralo biti zgrajeno tro-

je zaklonišč, vsako z enako kapaciteto kot že omenjeno zaklonišče. Tako kaže, da bi se v bodoče moralo napraviti dosti več kot do sedaj. Sploh pa ni upanja, da bi zamujeno do l. 1995 lahko nadoknadili. Tega zaostanka bi se morali zavedati vsi, ki se ukvarjajo z načrtovanjem razvoja železarne, predvsem pa vodilna struktura.

Sodobno zaklonišče za delovne organizacije mora biti grajeno po pravilniku o tehničnih normativih za graditev zaklonišč. Ta zelo obširno obravnava, kakšno naj bo in kako naj bo grajeno zaklonišče. Za osnovno predstavo naj navedemo le nekaj splošnih in značilnih zahtev:

— v istem zaklonišču sme biti največ 200 ljudi

— od delovnega mesta sme biti oddaljeno največ 200 m

— preskrbljeno mora biti z vodo in hrano vsaj za 7 dni

— opremljeno mora biti z ventilacijo, glavno in pomožno razsvetljavo, telefonom, interfonom, opremo za bivanje, prvo pomoč ter samoreševanje z zasilnimi izhodi

— skozi zaklonišče ne sme biti speljana nobena instalacija drugih objektov

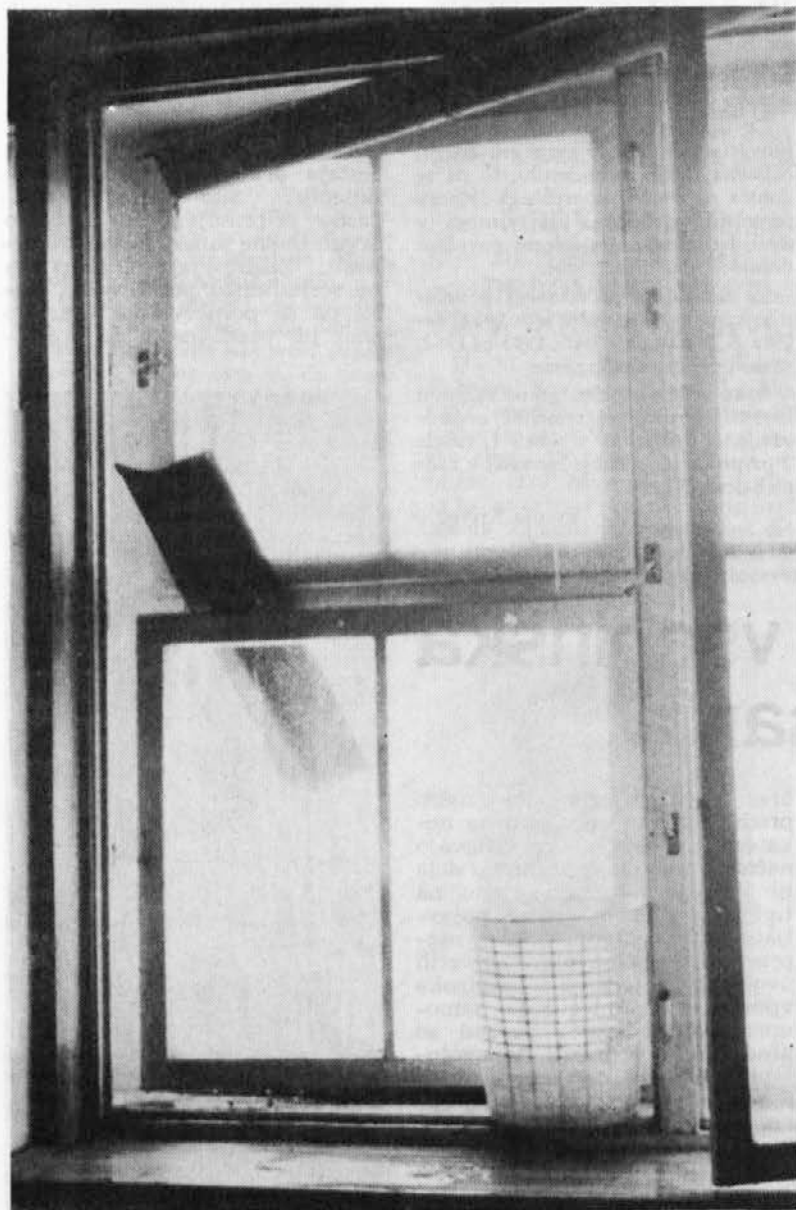
— preprečiti mora toplotno, udarno in radiološko delovanje na ljudi.

Seveda to še ni vse, kar obsega omenjeni pravilnik. Vendar za uporabnika zaklonišča zadošča, če pozna te zahteve.

Danes je odločilnega pomena oddaljenost zaklonišča. Napadi bodo tako iznenadni, da ne bo časa teči iz železarne in tam poiškati kritje. Če bi bilo mogoče, bi bilo najbolje zaklonišče na samem delovnem mestu. Vendar takih individualnih zaklonišč ni mogoče opremiti z vsemi predvidenimi napravami. Pri ključnih agregatih pa bomo kljub temu morali predvideti individualna zasilna zaklonišča.

Naše zaklonišče ustreza vsem zahtevam omenjenega pravilnika. V primeru potrebe se bodo v njih zaklanjali zaposleni v bližnjih obratih. Za vzdrževanje in morebitno uporabo bodo zadolženi usposobljeni delavci. V času miru pa bomo zaklonišče uporabljali kot skladišče.

Miha Lotrič

Letošnji januarski sneg je marsikoga neprijetno presenetil. Delavce v pripravi dela Strojev in delov npr. z vodo, ki je pritekala od talečega snega na strehi skozi strop in tik ob oknu v pisarno. Reševali so se tako, da so jo odvajali z žlebovi in jo prestregali v koš. Ampak na najbližjem delovnem mestu ni bilo mogoče sedeti, ker je bilo okno odprto. Delavci te in sosednjih pisarn vprašujejo, kdaj bo na razpolago denar za obnovo njihovih delovnih prostorov. MP.

mladi fužinar

priloga informativnega fužinarja

Leto XXII

Ravne na Koroškem, 15. februarja 1985

Št. 2

»Mladi fužinar« izhaja kot mesečna priloga Informativnega fužinarja. Uredniški odbor: Saša Meško, Irma Fajmut, Barbara Sušnik, Marjana Kjørpenčev in Silvo Jaš, ki odgovarja tudi za vsebino »Mladega fužinarja«

Seminar sveta ZSMS SOZD Slovenske železarne na Ravnah

Veliko je seminarjev v takšni ali drugačni obliki, potekajo na najrazličnejših ravneh. Morda pa se je prav seminar mladih sveta ZSMS Slovenske železarne razlikoval po nečem od drugih. Po dolgem času se je namreč spet zgodilo, da so se mladi iz slovenskih železarn in ostalih predelovalcev, ki so združeni v tej veliki verigi, zbrali na seminarju, ki je bil hkrati tudi volilno-programska konferenca. Zanimivo je bilo prisluhniti mladim, ko so si v klepetu izmenjali izkušnje in stališča v delu ZSMS. Mladi iz Železarne Ravne, Štore in Žične so takšno obliko izobraževanja imeli v svojem programu vsa ta leta, resnično pa je bilo škoda, da v njej niso sodelovali tudi ostali. Vzrokov in izgovorov je veliko, ne bi jih znova premlevali ter iskali krivca, raje spregovorimo nekaj več o letošnjem seminarju, ki je bil pomemben z več plati. Posebno težo in vlogo so mu najbrž dali organizatorji sami, koordinacijski svet OO ZSMS Železarne Ravne. Seveda pa sta bila dva dneva veliko premalo, da bi se obdelalo vse tisto, kar mlade zanima in s čimer se ubadajo pri delu v ZSMS ali na delovnem mestu.

Na začetku seminarja je vse mlade pozdravil predsednik poslovnega sveta Slovenskih železarn IGOR URŠIČ. S primerjalnimi podatki in informacijami je prikazal vlogo Slovenskih železarn, ki jo imajo tako v slovenskem kot tudi jugoslovanskem prostoru. Posebno pomembna je tudi 15-letna prehojena pot tega metalurškega giganta.

Tudi pri temi »Ustvarjanje, delitev dohodka in čistega dohodka« so mladi izvedeli vrsto zanimivosti, še posebno zaradi tega, ker je bil poudarek na osebnem prispevku in minulem delu, to pa je vpeto tudi v njihov vsakdan.

Udeleženci so veliko več pričakovali od teme »Aktualne naloge ZSMS v prihodnjem obdobju«, še posebej zaradi številnih dogodivščin, ki so se lani dogajale na RK ZSMS. Pozna se namreč in takšen občutek so imeli tudi mladi, da stvari še tudi na RK ZSMS niso povsem jasne, da se sedanje vodstvo otresa vsega tistega, kar se je v preteklosti dogajalo v zakulisni igri ne samo na RK ZSMS temveč tudi v drugih družbenih vrhovih republike. Vseeno pa se je iz številnih debat in vprašanj vendarle dalo dobiti formulo (pa čeprav je bila ta bolj blede), kako delati v prihodnje, kljub temu da ima svet ZSMS SOZD Slovenske železarne svoje specifičnosti in značilnosti dela kakor tudi pomembno vlogo in mesto v slovenskem mladinskem prostoru. Izrečena pa je bila tudi kritika na neodgovornost nekaterih mladinskih funkcionarjev na RK ZSMS.

V drugem delu seminarja (ta je bil hkrati volilno-programska konferenca), so se številna vprašanja in tudi dileme postavljala o delu in vlogi mladih v SOZD, pa o usodi mladinskega prostovoljnega dela ne samo v Sloveniji, temveč zlasti udeležba in stroški, ki se porajajo z udeležbo naših brigadirjev v brigadi mladih iz jugoslovanskih železarn »Norbert Weber« ter s srečanju kulture in športa mladih iz jugoslovanskih železarn. Kar pa je bilo še važnejše, v februarju se bo sestala družbenopolitična koordinacija na nivoju SOZD Slovenske železarne, kjer bo opredelila in konkretizirala tudi vlogo ZSMS, kajti sedaj je prihajalo do očitkov, da sindikat in druge DPO opravljajo naloge in zadolžitve, ki se tičejo izključno mladih in podobno.

Veliko kritičnih besed je bilo izrečenih (tudi kot sklepi) okrog statusa nekaterih mladinskih funkcio-

narjev v posameznih delovnih organizacijah. Velikokrat se pojavljajo kot kamen spotike, ko je vprašanje o njihovi odsotnosti in podobno. Trpek prizvok pa je ravno zaradi tega, ker takšne in podobne besede izrekajo in s tem nasprotujejo mladinskemu delu izključno nosilci raznih družbenopolitičnih funkcij, od katerih naj bi zlasti mladina pričakovala

pomoč, ne pa da ji obrnejo hrbet in jo potem za hrbtom klevetajo. S takšnimi in podobnimi primeri bo treba enkrat za vselej končati in takšne osebe imenovati, zahtevati njihovo odgovornost, vprašljivo pa je tudi njihovo mesto za takšne družbenopolitične funkcije in položaje.

Na konferenci so podelili tudi priznanja »Najboljši mladi delavec — samoupravljalce«, Zvone Kovačič, Silvo Jaš in Zdravko Salobir pa so prejeli posebna priznanja za njihovo dolgoletno in ustvarjalno delo v svetu ZSMS SOZD Slovenske železarne. Novi predsednik sveta ZSMS z enoletnim mandatom je postal Sandi Kokalj iz Verige Lesce.

Silvo Jaš

Del udeležencev seminarja

Problemsko-volilna konferenca OK ZSMS Ravne na Koroškem

11. januarja so se mladi zbrali na svoji problemsko-volilni konferenci. Udeležba je bila 66,34 %. Najmanj delegatov je bilo iz osnovnih organizacij ZSMS v krajevnih skupnostih.

Mladi so spregovorili o problemih, ki jih tarejo — od zaposlovanja in štipendiranja do stanovanjskih problemov, skratka o vsem, kar danes tare mladega človeka. Iz razprav lahko ugotovimo, da so mladi aktivni tam, kjer je aktivna SZDL, ZSS, ZK. Težko se vključujejo v krajevno samoupravo, s svojimi — mnogokrat zdravimi predlogi in idejami težko prodrejo.

Biti moramo odločnejši in hitrejši v razvoju ZSMS v frontno, samostojno in učinkovito organizacijo mladih. Frontno kot fronto vseh mladih in samostojno kot možnost samostojnega oblikovanja in izražanja naših stališč, mnenj in predlogov. Množičnost in z njo povezana učinkovitost pa predstavlja krepitev vsebinskega dela osnovnih organizacij ZSMS, angažiranje množice mladih (ne le forumov) — pri uresničevanju usmeritev 11. kongresa ZSMS, našo prisotnost — tako po vsebini kot številu — aktivnost in delo v vseh procesih in mehanizmi usklajevanja in dogovarjanja v fronti subjektivnih sil ter v procesu odločanja in v delegatskem sistemu, v vseh tistih oblikah, ki krepijo

samoupravni položaj delovnih ljudi in mlade generacije.

Nadaljevati je treba z neizprosnim bojem proti birokraciji, tehnokraciji in odločanju v ozkih krogih. Vztrajati moramo na družbeno opredeljenih načelih in merilih kadrovske politike, še posebej pa na krepitvi frontne in samostojne kadrovske politike v ZSMS. Učinkoviteje se moramo organizirati predvsem v tistih okoljih, kjer mladi zaradi svojega objektivnega položaja (mladi kmetje, brezposelni, učenci, študenti...) ne morejo aktivno sodelovati v delegatskem odločanju.

Več energije in naporov moramo vložiti v izboljšanje družbenoekonomskega in socialnega položaja mladih delavcev, kmetov, študentov, mladih družin. Svojo aktivnost moramo usmeriti v priprave in sprejemanje najpomembnejših dokumentov v družbenopolitični in samoupravni skupnosti.

V občini je vedno bolj pereče vprašanje zaposlovanja, predvsem zaposlovanje ženske delovne sile. Naša naloga in dolžnost je, da vztrajamo pri prestrukturiranju gospodarstva, se zavzemamo za hitrejši razvojne programe, inovacije, za uvajanje znanosti in tehnologije v produkcijski proces, za odpiranje produktivnih delovnih mest — primer- nih tudi za ženske. Se vedno so aktualni sklepi pro-

blemske konference o brezposelnosti in postopna realizacija majhnih produkcijskih enot (tam, kjer obstajajo možnosti in pogoji).

Iz dneva v dan je težja stanovanjska problematika. Svoja prizadevanja moramo usmeriti v boj za čimbolj ugodne kreditne pogoje in formalno pravne pogoje pri pridobivanju stanovanj — zlasti za mlade in socialno ogrožene družine. Zavzeti se moramo tu za uveljavljanje samoupravnih odnosov in svobodne menjave dela v samoupravni stanovanjski skupnosti. Nadaljevati pa moramo z aktivnostmi za spremembo lestvice za soudeležbo.

Se letos bo treba pripraviti in izvesti problemsko konferenco o socialnem stanju mladih, ki bo opredelila konkretne naloge na tem področju.

Zavzemali se bomo za podaljšanje porodniškega dopusta. Zanemarjati pa ne smemo smernic o mladinski samopomoči in tako ustvarjati pogoje in možnosti za konkretno pomoč mladim v okviru ZSMS. Povsod tam, kjer so kršene pravice ali se le-te ne upoštevajo, delavcev, občanov, mladine, bomo afirmirali mladinsko samopomoč kot eno izmed oblik boja za odpravljanje nedoslednosti in reševanje problemov.

Na področju vzgoje in izobraževanja moramo vztrajati pri uresničevanju sklepov junijske problemske seje RK ZSMS. Ključna vprašanja za ZSMS so: krepitev samoupravnega položaja, sprememba učno-vzgojnega procesa, reševanje družbeno-ekonomskega položaja učencev, študentov, zmanjševanje vse večje socialne diferenciacije v izobraževalnem sistemu. Aktivnejši moramo biti pri izvajanju štipendijske politike, predvsem pri podeljevanju štipendij iz združenih sredstev in kadrovskih štipendij. Spremljali bomo problematiko in se vključevali v reševanje problemov na področju proizvodnje, dela in delovne prakse, pripravnosti, ...

Nadaljevali bomo z uresničevanjem sklepov problemske seje RK ZSMS na temo »podružbljanje varnosti in obrambe« (razviti in utrditi organiziranost in delovanje aktivov ZSMS v enotah teritorialne obrambe, oblike ohranjanja revolucionarnih tradicij, okrepiti in razvijati vlogo mladih na

področju nabornih priprav, pri usposabljanju). Zavzemati se moramo za to, da mladi postanemo aktivnejši sooblikovalci kmetijske politike. Le-ta pa mora temeljiti na doslednem izvajanju kmetijskih zakonov s spremembami in dopolnitvami, ki opredeljujejo položaj mladega kmeta.

Uveljavljati moramo funkcijo idejno-političnega usposabljanja v osnovnih organizacijah ZSMS. Predmet idejnopoličnega dela z mlado generacijo morajo biti temeljna vprašanja našega družbenega razvoja ter sporazumevanje in razlaga družbenih nasprotij naprednih procesov ter usposabljanje mladih, da se bodo kar najuspešneje vključevali v vse delovne tokove socialističnega samoupravnega delegatskega sistema (vključevanje v samoupravne organe, delegacije SIS in skupščine, organe DPO ...)

Mladi se moramo bolj kot doslej zavzemati za podružbljanje javnega obveščanja, za izkoriščanje in krepitev družbeno-ekonomskega položaja mladinskih medijev, za argumentirano, konstruktivno in družbeno odgovorno kritiko. Odločno pa se mora mlada generacija spopasti (in se upreti) z vsemi poizkusi zapiranja informacij, enostranskega nepreverjenega in neresničnega obveščanja. Obveščanje znotraj občinske organizacije mora postati vsebinsko bogatejša in hitrejša, takšno, kakršno bo prispevalo k hitrejšemu uveljavljanju sprejetih odločitev, ki bo krepilo in razvijalo delo mladinske organizacije.

Na področju preživetja in organiziranja prostega časa bomo med drugim posvetili več pozornosti zagotavljanju sredstev in prostorov, hkrati pa tudi zagotovitvi racionalnejšo in družbeno dogovorjeno uporabo sredstev in prostorov. Omeniti velja tudi prizadevanja, da bi izkoristili šole in druge družbene objekte, da bi pripravili, organizirali in razvijali zabavno dejavnost, ki mladega človeka fizično, miselno in duhovno krepi, razgiba in sprošča.

Iskali bomo tudi možnosti, da bi ustanovili poslovno enoto študentskega servisa v naši občini oziroma regiji.

Marjana Kjorpenčev

problemih ne moremo zapisati, saj o stanovanjskih problemih šolajoče se mladine v mladinski organizaciji nismo govorili, razen redkih izjem.

DANA JE SNOV ZA RAZMISLJANJE IN NACRTOVANJE SKUPNE AKTIVNOSTI VSEH SUBJEKTOV V NAŠI DRUŽBI, SAJ SMO ŽE UVODOMA DOVOLJ KONKRETNO NAKAZALI POMEN IN VLOGO STANOVANJA V NAŠI DRUŽBI.

NEKATERI PODATKI

Velik korak, ki je bil po vojni storjen pri graditvi stanovanj, se kaže predvsem po številu novo zgrajenih stanovanj. V naši občini razpolagamo s 4500 družbenimi stanovanji ter s približno toliko zasebnimi stanovanji, razmerje je približno 50 : 50, republiško poprečje pa 70 : 30 v korist zasebnih stanovanj.

— Poprečna velikost stanovanj v družbeni lasti je nižja od 50 m².

— V obdobju 1981—85, kot smo že omenili, obseg stanovanjske gradnje upada. V prvih treh letih je bilo zgrajenih 149 stanovanj manj, kot je bilo predvideno. Zaradi pomanjkanja lokacij tega manjkajočega števila ne bo mogoče nadoknaditi v letu 1985. Seveda pa ni razlog le v lokacijah, ampak tudi sprememba sistema graditve od prejšnjega za TRG na DRUŽBENO USMERJENO, pri kateri je treba sredstva zagotavljati med gradnjo in ne ob dograditvi.

VZGOJA IN IZOBRAŽEVANJE

Naše aktivnosti na področju vzgoje in izobraževanja so bile v preteklem letu bolj ali manj namenjene spremljanju in reševanju problematike usmerjenega izobraževanja. Razmere, navedene v uvodu gradiva, imajo za posledico prepočasno uveljavljanje v neredkih točkah, pa tudi oddaljevanje od nekaterih ciljev usmerjenega izobraževanja in seveda uvajanja celodnevne osnovne šole. V preteklih razpravah, ko smo govorili o prestrukturiranju gospodarstva in družbenih dejavnosti, smo opozarjali na »nesprejemljive« ukrepe, ki govorijo le o zmanjševanju sredstev, krčenju programov, ukinjanju interesnih oblik dela, ukinjanju regresa za prevoze, prehrano, učbenike, ukinjanju usmeritev.

Takšno stanje pa negativno vpliva na družbeno-ekonomski položaj učiteljev in učencev, na kvaliteto znanja, odhajanje učiteljev v združeno delo ...

— Kljub nekaterim pozitivnim premikom ugotavljamo, da je naš vpliv pri uveljavljanju štipendijske politike zanemarljiv. Vodili smo razprave okoli spremembe SaS in uspehi, da so bili predlogi oblikovani v naši občini glede drugačne delitve kadrovskih štipendij tistim, ki se šolajo v kraju bivanja oz. regiji, in tistim, ki se šolajo v Celju, Mariboru, Ljubljani in drugih, bolj oddaljenih krajih Slovenije, v tej fazi sprejeti v regiji in posameznih občinah v SRS. Ta naš vpliv pa ni povsod enak. Bolj kot kadrovsko štipendiranje obvladujemo in je čuti naš vpliv pri podeljevanju štipendij iz združenih sredstev, še večji vpliv pa imamo pri podeljevanju štipendij iz Titovega sklada, saj smo tudi v tem letu uspešno usmerjali in oblikovali predloge, ki so bili v končni fazi tudi sprejeti. Sprejeta je bila tudi pobuda, oz. predlog, da iz združenih sredstev podelimo nekaj štipendij za družboslovne usmeritve.

Tudi v naši občini je prisoten razkorak med kadrovskimi načrti OZD (saj večina le-teh še vedno v veliki meri izkazuje potrebo po izobrazbi 3. in 4. stopnje) in namerami mladih po višji izobrazbeni stopnji.

— Uvodoma smo omenili iztrošenost osnovnih sredstev, zastarelo opremo in tehnologijo, ki zahteva kadre z nižjo strokovno izobrazbo. Ravno zaradi tega je dolgoročno zelo nevarno, da se mora vzgoja in izobraževanje prilagajati potrebam združenega dela. Zato moramo vztrajati, da se ravensko gospodarstvo še hitreje prestrukturira v smislu modernizacije proizvodnje in hitrejšega uvajanja znanosti v procesu materialne proizvodnje.

— Problemi, s katerimi smo se ukvarjali in jih bolj ali manj uspešno prenašali na mesta, kjer se lahko rešujejo, so se in se še kažejo na področju delovne prakse in proizvodnega dela. Bile so upoštevane pobude, da morajo biti programi za to prakso in delo temeljito pripravljeni in dobro organizirani. Prav tako smo kratkoročno uspehi zagotoviti izvedbo pripravništva mladincem in mladinkam iz naše občine, ki so končali zdravstveno usmeritev. Oddaljili pa smo se od naše prvotne

Delo OK ZSMS Ravne

Že v prejšnji številki »Mladega fužinarja« smo vam posredovali del obširnega in tudi kritičnega gradiva o delu OK ZSMS Ravne. Zaradi preobilice ter števila tem in področij bomo še del vsega tega objavili v današnji in še prihodnji številki. Prav tako pa vam posredujemo še sklepe in usmeritve dela OK ZSMS v letošnjem letu.

STANOVANJSKA PROBLEMATIKA

V naši samoupravni socialistični družbi ima stanovanje in celotno stanovanjsko gospodarstvo poseben pomen in vlogo. Stanovanje je bistvena sestavina socialne varnosti delovnih ljudi in občanov, ki prispeva k stabilnosti družbe in družine. Je eden temeljnih pogojev za enakopraven položaj delavcev v OZD in v delovnih skupnostih, kakor tudi v družbi nasploh.

Slabe stanovanjske razmere imajo za posledico zmanjšano produktivnost dela, lahko vplivajo na človekovo fizično stanje (utrujenost, slabo zdravje ...) ali pa na njegovo psihično stanje (nezainteresiranost za delo). Posredno pa slabe stanovanjske razmere vplivajo tudi na reprodukcijo delovne sile, predvsem pa na vzgojo in šolanje otrok bodočega aktivnega prebivalstva. Stanovanje je važen dejavnik ekonomskega razvoja družbene ter individualne produktivnosti dela.

— Izhajajoč iz povedanega smo v preteklosti tudi temu vprašanju posvetili v mladinski organizaciji posebno mesto, žal pa posebnih rezultatov še ne beležimo. Pobuda, izrečena o adaptaciji podstrešnih površin v naši občini še ni naletela na plodna tla. Stotero m² podstrešnih površin še vedno sameva, še vedno je prostor za odlaganje odvečnih predmetov, prostor, kjer se nabira prah ...

— Stanje na tem področju se je izrazito poslabšalo, prišlo je do kritične meje, ki lahko povzroči vrsto negativnih pojavov. Mladi in mlade družine so v današnjem trenutku odvisne izključno od tekočih prejemkov. Kupna moč pada, pogoji odplačila kreditov so nestimulativni, vse to pa še zastruje rast cen stanovanjske gradnje (poprečna cena m² stano-

vanjske površine znaša 1,84 poprečnega OD v SRS, v občini je cena m² 35.896,36 din.

— V občini nam poleg vsega zmanjkuje tudi prostora za izgradnjo družbenih stanovanj. Prav zaradi tega bo treba iskati vse možnosti za preureditev podstrešij, sanacijo mestnih jeder, nadzidavo ...

KJE JE MLADINSKA ORGANIZACIJA

Naloga in dolžnost mladinskih organizacij pa ni le v tem, da ugotavljamo in se pogovarjamo o sedanjem stanju, temveč v tem, da skupaj z vsemi iščemo ustrezne rešitve za boljše pogoje mladih posojiljemalcev, za prednostno obravnavo mladih družin, da mladi plačujejo lastno udeležbo po vselitvi in ne pred njo oz. da se zmanjša lestvica soudeležbe (za reševanje tega problema je dal pobudo tudi OS ZSS Ravne na Koroškem).

Ponovno bo treba vzpodbuditi aktivnosti v zvezi s preverjanjem in spreminjanjem samoupravnih splošnih aktov na področju pridobivanja oz. dodeljevanja stanovanj v tistem poglavju, ko govorimo o kriterijih, kot so delovni staž v OZD ... kot prevladujočem kriteriju.

Skoraj nič ali pa malo govorimo o stanovanjski problematiki učencev in študentov. Vsi vemo, da se več sto mladih šola izven občine v Mariboru, Celju, Ljubljani in drugih bolj ali manj oddaljenih krajih. Večkrat slišimo kritike in tožbe teh naših mladih ljudi, ki jih tare ta problem. Niso redki primeri, ko v eni sobici bivata dva ali več študentov, ko jih lastniki teh sobic dobesedno izžemajo z visokimi stanarinami, nekoliko lažje je tistim, ki bivajo v študentskih domovih. Za to strukturo mladine primanjkuje prostora, drug problem pa so dijaški domovi, ki so v večini občin nezasedeni. V naši občini smo lani pričeli graditi dva dijaška doma, enega v Mežici, drugega na Čevlju.

Postavlja se vprašanje upravičenosti dveh, kaj bo z njima čez pet ali deset let, se bo spremenila njihova namembnost? Povsem upravičena je izgradnja dijaškega doma v Mežici, saj učenci rudarske usmeritve bivajo v nemogočih pogojih. Kaj več o teh

Udeleženci seminarja so z zanimanjem prisluhnili predavanju

zahteve po nagrajevanju učencev na proizvodnem delu in delovni praksi.

— Del svoje aktivnosti smo namenjali tudi vprašanjem prehrane učencev na srednji šoli TNPU, saj se le manjše število učencev organizirano prehranjuje, tako da so kapacitete neizkoriščene. Kaj lahko naredi mladinska organizacija pri reševanju tega problema oz. pri motiviranju svojega članstva za organizirano prehrano?

— Posebnih aktivnosti okoli potrebe dijaških domov v mladinski organizaciji v tem obdobju nismo vodili.

— Problematika na osnovnih šolah je nekoliko manj pereča, občasno smo se srečevali z različnimi problemi, ki pa smo jih v sodelovanju z drugimi zadovoljivo reševali. Ob vsej razvejenosti in pestri krožkovni dejavnosti na srednjih in osnovnih šolah pa se srečujemo s problemom mentorstva.

— Omeniti velja tudi pereč problem možnosti in pogojev za pouk telovadbe na OŠ Črna na Koroškem, ki pa se rešuje.

— Da bi izboljšali družbenoekonomski položaj učencev na srednjih šolah v občini in regiji, imamo še vedno odprto možnost, da ustanovimo in organiziramo poslovno enoto pri študentskem servisu Maribor, prek katere bi lahko učenci ne le v času šolskih počitnic priložnostno delali, zaslužili kakšen dinar in si s tem izboljšali svoj položaj. Je ideja oz. predlog, o katerem velja razmisliti predvsem v OO ZSMS na srednjih šolah v občini in regiji.

ZSMS V DELEGATSKO-SKUPŠČINSKEM SISTEMU IN V FRONTI SUBJEKTIVNIH SIL

Mlada generacija, mladi delavci, kmetje in intelektualci so bili temeljni nosilci oborožene revolucije med NOB. V njej je umrlo preko 100.000 članov SKOJ-a in znatno večje število članov USAOJ-a. Po vojni je bila mladina daljše obdobje na robu delovanja političnega sistema, v katerem je generacija, ki je izbojevala oboroženo zmago, obdržala vse pomembnejše družbene funkcije tudi v svoja zrela leta.

Današnji delež mlade generacije v delovanju političnega sistema socialističnega samoupravljanja je v tem trenutku bistveno manjši, kot je bil v vojnam in povojnem obdobju. Z uvedbo delavskega samoupravljanja so se ustvarili bistveno boljši pogoji za širšo in aktivnejšo vlogo mladih v političnem sistemu, predvsem v takratnem obdobju v OZD. Za aktivnost mlade generacije v celotnem političnem sistemu je bistven preobrat prinesla v letu 1974 uvedba DELEGATSKEGA SISTEMA.

Na vprašanje, kako se vključujemo v delegatski sistem v naši občini, bi lahko odgovorili zelo različno, dejstvo pa je, da še vedno ne znamo ali pa nečemo izkoristiti vseh mehanizmov za uveljavljanje naših stališč.

Tudi trditvi, da mladi delegati v delavskih svetih in drugih samoupravnih organih, delegacijah in konferencah delegacij in delegatskih skupščinah praviloma niso aktivnejši in uspešnejši od drugih

delegatov, ne moremo oporekati. Velikokrat ne kažejo dovolj odločnosti, načelnosti, nekonformizma in znanja pri svoji politični aktivnosti. Spreminjanje tega je ena izmed temeljnih nalog mladinske organizacije v okviru političnega sistema socialističnega samoupravljanja. Posebej velja pouda-

Programsko-volilna konferenca mladih vzdrževalcev

Veliki in dobro napisani plakati po vseh delavnicah tozda SGV so vabili mlade vzdrževalce na programsko-volilno konferenco, ki je bila 11. 1. 1985 ob 12.30 v sejni sobi Jeklarne. Toda skromna udeležba mladih je pokazala, da so bili plakati še premajhni, saj jih je videlo le majhno število udeležencev mladincev, ki so s svojo prisotnostjo pokazali, da jim res ni vseeno, kako dela osnovna organizacija. Pokazali so tudi, da so pripravljeni in da bodo delali na vseh področjih in se aktivno vključevali v vse akcije, ki jih bo organiziral KS ali pa sami skupaj s sindikatom.

Po vseh opravilih, ki so potrebna za uspešno delo na konferenci, je podal poročilo o delu osnovne organizacije predsednik in dejal:

»V začetku naj povem, da leto, ki je za nami, ni bilo tako plodno, kot smo si ga zastavili. Res je bila v neki meri prisotna višja sila, toda kljub temu bi moralo biti boljše.

Na področju prostovoljnega dela, ki ga je nam naložil KS Železarne Ravne smo dokaj uspešno opravili svoje naloge in tudi sami smo organizirali športno-rekreativne tekme ter ob 8. marcu izkazali pozornost našim sodelavkam.

Slabša pa je bila aktivnost družbenopolitičnega in samoupravnega dela. Vse premalo je idej in pripomb mladih vzdrževalcev na zborih delavcev in raznih sestankih, kjer bi morali nastopiti kot organizacija s točno izdelanimi stališči. Čeprav smo se držali v večini primerov načela: prvo delo, potem pa ostalo, le ne moremo pustiti ostalih reči, da se rešujejo same, še manj pa dovoliti, da to počno drugi brez nas. Ob svojih dolžnostih se moramo boriti tudi za svoje pravice.

Ko pa že govorimo o aktivnosti mladih v naši organizaciji, večinoma sklenemo naša razmišljanja s preprosto ugotovitvijo za kakršnokoli delo v organizaciji. Seveda so to zelo površne ugotovitve, ki niso nastale na podlagi globljih povezav, vzrokov in posledic obstoječega stanja. Razjasniti pa bi bilo treba, kaj in zakaj ZSMS? Ali je ta organizacija odraz našega spoznanja, hotenja in želja po nujnosti organiziranega dela ali pa je njen smisel le v tem, da se morajo mladi vključevati v mladinsko organizacijo samo zaradi tega, ker pač obstaja in da plačuje članarino. Na prvi pogled se zdi, da je ta dilema zastarela, saj smo z vprašanjem o pomenu in vlogi mladinske organizacije v našem samoupravnem socialističnem sistemu že razčistili.

riti, kako zelo pomembno je, da mladinska organizacija krepi zaupanje v politični sistem ravno v današnjem času, ko ga neredki posamezniki razglašajo za neuresničljivega in iščejo v njem vzroke za vse naše težave. Hkrati ko se borimo proti nezaupanju do delovanja političnega sistema, moramo nastopiti skrajno kritično do vseh negativnih pojavov v njem.

Vse pogostejši je pojav nesklepnosti delegacij in delegatskih skupščin, kar kaže na pretrganost delegatskih vezi, nepovezanost delegatov z bazo. Vse to pa odpira prostor za administriranje, odločanje mimo delegatskih klopi, zapiranje v ozke kroge posvečenih posameznikov, kjer se različne koordinacije po svoji moči odločanja vzdigujejo nad delegatsko skupščino, ki se s tem spreminja v formalnega potrjevalca vsiljenih odločitev. Pariranje delegatov tovrstnim pojavom je zaradi tega, ker največkrat nimajo zadostnih kvalitativnih in pravočasnih informacij, praktično nemogoče. Vse to pa povzroča velik razkorak med napisanimi načeli, na katerih temelji politični sistem, omaja zaupanje delovnih ljudi in občanov v delegatski sistem. Ta kriza nezaupanja se še posebej odraža med mladimi.

Med pomembnimi slabostmi v delovanju mladinske organizacije v političnem sistemu velja omeniti dejstvo, da svojih interesov nismo znali ali hoteli uveljavljati tam, kjer je bilo mesto za to, skozi samoupravne organe, delegacije, skupščine.

Problemi, ki zelo vplivajo na naše neuspehe in ki blokirajo našo aktivnost, so znani, nepovezanost z delegati, neredkokdaj teh niti ne poznamo, z njimi v okviru mladinske organizacije skorajda ne sodelujemo, jim ne pomagamo, prepuščeni so sami sebi.

Se nadaljuje

Vendar je to le navidezno, kajti problem, ki se nenehno pojavlja v nekaterih sredinah naše organiziranosti, je nezadostno poznavanje vsebine dela v mladinski organizaciji, zato se programi dela prenašajo iz leta v leto. V njih ni čutiti svežine oziroma novosti, ki bi jih morali vnesti mladi. To pomeni, da se ne moremo in ne smemo zadovoljiti s tradicionalnimi metodami in oblikami dela, temveč moramo izkazati vedno novosti, ki bodo prispevale k temu, da se bodo mladi s svojimi sposobnostmi vključevali v aktivno razreševanje problemov. Naše delovanje mora biti torej usmerjeno v graditev svobodne, osveščene in vestranske osebnosti. Prav temu moramo v mladinski organizaciji posvetiti posebno pozornost, saj ZSMS ni le družbenopolitična, temveč tudi vzgojna organizacija. Prav mladinska organizacija odkriva in vzpodbuja vrline v mladem človeku, kajti v nasprotnem primeru ostanejo v njem večinoma zakrite in neizkoriščene.

Seveda se zavedam, da se v svojem referatu nisem dotaknil vseh problemov, zato si želim, da me vi v razpravi dopolnite in poveste svoje želje in hotenja, to pa zato, da se bo novo predsedstvo s podporo vseh usmerilo po teh merilih k čim večji uspešnosti. Kajti želim si, da bi si vsak delavec ob besedi »mladi vzdrževalec« predstavljaj nekaj korenitega, nepokvarjenega, živahnega in si jo jemal za vzgled. Da bi pa dosegli ta veliki cilj, mora biti prizadevno in samozavestno ne samo predsedstvo, temveč mi vsi v osnovni organizaciji.

Na koncu bi se rad zahvalil vodstveni verigi tozda, še posebej tov. ravnatelju in tov. Lesjaku, vodstvu osnovne organizacije ZK, izvršnemu odboru sindikata in tudi vam dragi sodelavci za vsestransko pomoč in prizadevanja, ki ste ga nam nudili v preteklem obdobju.

S takimi željami in zahvalo je predsednik zaključil poročilo, nakar smo začeli z razpravo. Mladi so se oglašali poredko, v svoji razpravi pa so se dotaknili problemov, kot je stanovanjska problematika mladih, štipendija delavcev, ki študirajo ob delu, bolniške itd. Skratka, volilno-programsko konferenco smo uspešno zaključili v prostorih Name, obenem pa smo si zadali naloge za naslednje obdobje. Vse probleme, ki pa bodo nastajali, bomo skupaj z vodstvom tozda in z družbenopolitičnimi organizacijami uspešno in pravočasno reševali.

Marta Vrenčur

OD TU IN TAM

Najbolj bo naslednja vest zanimala vse tiste brigadirje in simpatizerje mladinskega prostovoljnega dela, ki niste bili na skupščini kluba brigadirjev. V železarni sedaj deluje poleg kluba brigadirjev tudi stalna delovna brigada železarne Ravne, ki spada prav tako pod okrilje kluba ter koordinacijskega sveta ZSMS. Do takšne zamisli je prišlo tudi zato, da se lahko ob vsakem času dobi za najrazličnejša dela določeno število brigadirjev, kar ima prav gotovo svoj pomen. V brigado so vključeni vsi člani kluba brigadirjev (po četah), prav tako pa so med njimi tudi brigadirji veterani naše železarne. Vse podrobnejše informacije lahko dobite v mladinski sobi (792) ali pa pri Gvidu Lužniku in Milenku Kobalu.

O programskih usmeritvah dela ZSMS SOZD Slovenske železarne je januarja spregovoril tudi svet ZSMS. Usmeritve so skladne tudi z zaključki 1. problemske konference ZKS SOZD. Tudi v tem letu bo potekalo tesno sodelovanje z OO ZSMS in koordinacijskimi sveti na ravni Slovenskih železarn, prav tako se ne sme zanemariti sodelovanja z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami in samoupravnimi organi. Mladi se bomo borili in zavzemali za uresničitev investicijske potrošnje v vrednosti obračunane amortizacije, kakor tudi za hitrejšo uveljavljanje in uresničevanje načela nagajevanja po delu in rezultatih dela oz. za enoten sistem oblikovanja in delitve sredstev za osebne dohodke v SOZD Slovenske železarne. Prav tako bo ostalo tradicionalno sodelovanje z ostalimi železarnami in predelovalci v okviru KO OUCMJ s skupnim ciljem krepiti bratstvo in enotnost naših narodov in narodnosti. To je samo nekaj najpoglavnejših nalog, veliko več delovanja ZSMS pa je znotraj KS OO ZSMS in OO ZSMS po delovnih organizacijah.

Kljub temu, da zaradi zimskih razmer vlada za-
tišje na področju mladinskega prostovoljnega dela pa lokalnih delovnih akcij, je v nekaterih OO ZSMS železarne prav živahno. Posebno mesto je namreč dobilo delo izven rednega delovnega časa, kot je čiščenje obratov, pomivanje oken, pa zarisovanje črt in podobno. S takšnim delom OO ZSMS in tudi ostale DPO dobijo še kakšen dinar več, ki jim je še kako dobrodošel za njihovo delo. Želeli bi samo to, da bi bilo še več posnemovalcev v ostalih OO ZSMS in da bi se posluževali podobnih akcij, kot to počenajo mladi v Jeklovleku, Industrijskih nožih, Strojih in delih, pa v Pnevmatiki in še kje. Omenjene akcije so ena stalnih oblik dela mladih v teh OO ZSMS, in tudi zato so vredne posnemanja.

O programsko-volilni konferenci zveze socialistične mladine pa je sekretar RK ZSMS Tone Anderlič povedal naslednje:

Poročilo je strukturno sestavljeno izredno slabo, saj namenja nekaterim manifestativnim akcijam in različnim razpravam na ravni organov veliko prostora, druga, za mlade izredno pomembna vprašanja pa omenja v bežnih obrisih ali pa še to ne. Ob nedoslednostih, ki se vlečejo skozi vse poročilo, v celoti izostaja analiza družbenoekonomskega položaja mlade generacije, njihovega vpliva na proces družbenega dogovarjanja in odločanja. Čeprav so bila nekatera vprašanja kritično obravnavana na nivoju konference, organov in teles, kar se vidi tudi iz poročila, pa je več kot jasno, da pri uresničevanju kongresnih usmeritev konferenca ZSMJ caplja. Velika slabost konference na zvezni ravni je prav gotovo ta, da razpravam in sklepom ni sledila akcija znotraj skupščinskega in družbenopolitičnega delovanja. Še največji problem v delovanju konference ZSMJ pomeni različno razumevanje vloge Zveze socialistične mladine, njene množičnosti in frontnosti v posameznih republiških in pokrajinskih organizacijah, saj ravno to hromi našo moč in ohranjanje organizacije na obrobju vseh dogajanj. Dogovarjanje in usklajevanje akcij med republiškimi in pokrajinskimi organizacijami poteka le pri izmenjavi konkretnih akcij, konferenca ZSMJ pa tako ostaja kot filter za doseganje navidezne enotnosti, ne pa da bi upoštevala specifične razmere v različnih okoljih, kjer mladi živijo in delajo. Prav tako je treba analizirati tudi delovanje ZSMJ v stalnem sestavu in de-

legatska razmerja znotraj ZSMJ, še bolj pa tudi delo profesionalnega sestava konference in strokovne službe.

Kako se čuti delo konference ZSMJ in njenih organov v osnovnih okoljih, še najboljše dokazuje razprava o gradivu za volilno-programsko konferenco oz. sejo ZSMJ in nekaterih njenih delegatov na seji RK ZSMS, ko o njem ni razpravljala nobeden od delegatov iz posameznih OK ZSMS, sicer pa se je ohranila metoda delovanja v takšni obliki, da je gradivo prispelo le kratek čas pred konferenco in zato se tudi ni čuditi, da je stanje pač takšno, kakršno je.

V OO ZSMS Železarne Ravne tečejo pospešene priprave na volilno-programsko konferenco mladih železarjev. V januarju in februarju se naj bi izvršile vse konference, njihovi zaključki pa bodo med drugim služili tudi kot izhodišče na volilno-programski konferenci koordinacijskega sveta OO ZSMS železarne Ravne, ki bo predvidoma v začetku marca. Na konferenci OO ZSMS se bo izoblikovalo tudi dokončno stališče, s kakšnimi metodami in oblikami dela bodo mladi železarji nadaljevali v prihodnjem obdobju, da bodo še bolj uspešni pri svojem delu.

S. J.

USODA NJENEGA ŽIVLJENJA

Stoji na postaji in čaka avtobus, ob njej drobna postava, njen sin Simon. »Mami, zebe me! Ali bo prišel bus?« »Simon, prišel bo!« Vzame ga v naročje, mali pa jo cuka za lase in se ji smehlja. Preplavi jo toplina, še bolj ga stisne in srečna je, da ima njega — svoj cilj, da zanj živi. Takrat se spomni trpke preteklosti.

S prijateljico je šla v brigado. Hotela je pomagati ljudem, ki živijo v težkih razmerah. Ko so prišli v vas, jo je spreletel srh: »O, moj bog!« Pričakali so jih mršavi otroci, cunje so jim visele na telesu. Zgubani starci so jih sprejeli odprtih rok s smehljajem na obrazu, ki je bil tako prisrčen, da ji je dal pogum in zavedala se je, da jim morajo pomagati. Začelo se je delo. Bilo je naporno, ampak vmes je bilo tudi veliko lepih trenutkov, ki so jo bodrili. »Pojdi, Andreja, greva na kosilo.« Izmučena je sledila Leji v kantino. Tam se je zgodilo! Nekateri so pač nerodni ali pa je bilo to naključje življenja. V rokah je imela pladenj s hrano, pa še tako je pazila, da ne bi razlila juhe, a nenadoma jo je nekdo zadel v hrbet in pladenj ji je padel iz rok na tla. Katastrofa! Polita od juhe je stala tam neboljena, rdeča v obraz. »Oprostite! Pridi, ti bom pomagal. Simon sem.« Peljal jo je ven iz tega kaosa, kjer so bili vsi obrazi uprti vanjo. »Andreja,« mu je podala roko in zrla v njegov zagoreli obraz. Zadelo ju je, plaval sta v oblakih. Stisnil jo je k sebi: »Veš, Andreja, upam, da mi boš oprostila to smolo. Pojdi

se preobleč, počakal te bom.« Težko se je slačila, roke so se ji tresle, videla je njegov obraz, črne kodre in vprašujoče oči, ki so izžarevale toplino. Vrnila se je, prijel jo je za roko in počasi sta odšla nazaj v kantino. Ko je prisledla k Leji, jo je ta izživno pogledala: »Andreja, ti pa imaš srečo v nesreči. Ali sploh veš, da je Simon komandant, pa še tako nedostopen je za ženske čare? Ampak gotovo si ga prevzela s svojim štorastim obnašanjem.« »Ali res, pa saj je bil on kriv!« »Daj no, zakaj pa si stala tam kot lipov bog?«

Vstala je in odšla. Ni prenesla prijateljice in njenih zbadljivk. Simon je bil od tega ponesrečenega kosila naprej zmeraj več v njeni družbi. Ugotovila sta, da imata veliko skupnih interesov. Bila sta zavidanja vredna par. Delo pa je teklo naprej, dnevi so hitro minevali, kmalu se bodo poslovili. Prišel je dan slovesa.

Andreja in Simon sta odšla domov, da povesta staršem, da bosta kmalu mož in žena. Poročila sta se, kmalu zatem pa je prišlo sporočilo, naj pride Simon nazaj v brigado, kajti prišlo je do težav in ga rabijo. Ko je odhajal, mu je rekla: »Simon nekaj bi ti rada povedala.« »Ja, Andreja, kaj te teži? Saj pridem kmalu nazaj.« Objel jo je in jo poljubil na njen pegasti noseček; to je tako rad počel. »Simon čakala te bova.« »Kdo me bo pa še čakal?« jo je zmedeno pogledal. »Midva, veš, zanosila sem.« »Andreja!« Dvignil jo je s tal, jo stisnil v naročje. »Mi trije, joj, kako sem srečen!« je vriskal in jo vrtel. »Kmalu pridem, pazi nase in na...« Razposajen kot otrok je tekel na avtobusno postajo.

Komaj je čakala, da se vrne. Bila je tako neučakana, da je štela ure. Res je pozvonilo, odšla je k vratom, odprla, tam pa je zagledala skupino brigadirjev s sklonjenimi glavami. Eden pogumnejših se je prerinil naprej in vprašal: »Vi ste Simonova žena?«

»Kaj se je zgodilo, kje je Simon?«

»Simon se ne bo več vrnil, Simon...«, oči so mu zalile solze. Zavedala se je, da se je moralo zgoditi nekaj hudega.

»Seveda se bo vrnil, saj mi je obljubil!«

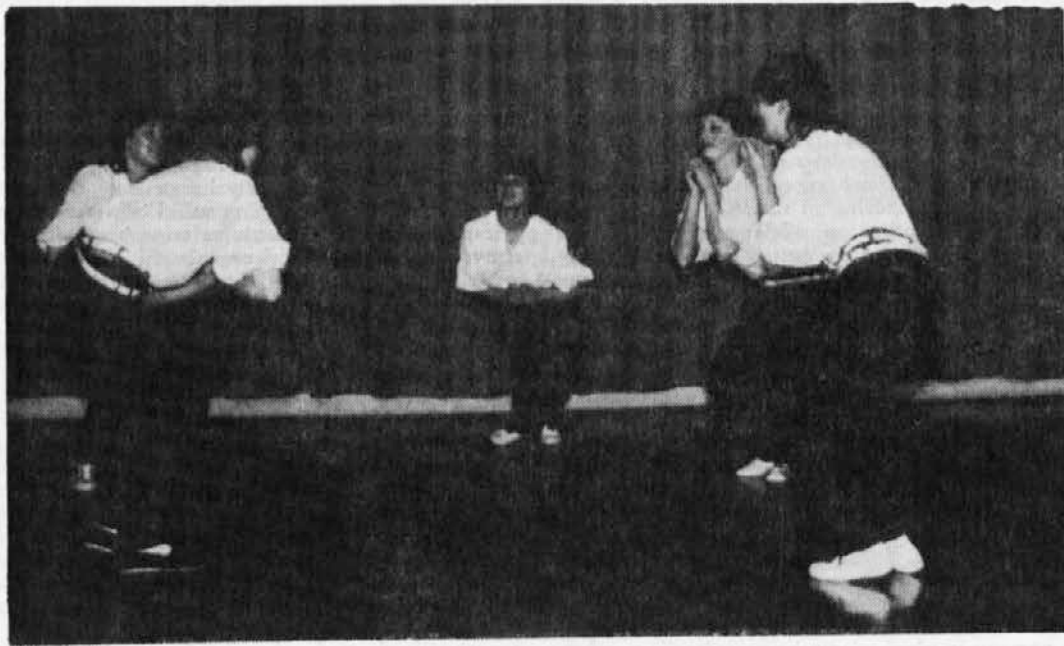
»Ne, bila je nesreča,« zmehnilo se ji je pred očmi; padala, padala je v globino.

Ko se je zbudila iz morečih sanj, je mama stala ob njeni postelji in ji brisala potno čelo. Potem je vse potekalo kot v snu. Simon je odšel in se ne bo več vrnil. Mnogo pozneje so ji povedali, da so minirali. Simon je videl skalo, ki je kotalila proti človeku, zagnal se je vanj in ga odrinil. Rešil je tega človeka, skala pa je zadel njega. Prihiteli so k njemu, a je bil že mrtev. Usoda ju je neusmiljeno ločila.

Rodila je sina Simona, posvečala se je samo njemu. Bil je njen cilj, bil je tako podoben njemu, tako razigran... »Mami, bus, mami!« jo je Simon cukal za lase.

»Počakaj, Simon, rože za atija morava vzeti!«

Suzana Golob

Izrazni ples

Vlaganje sredstev tujih oseb v domače OZD po novem

Z zakonom o spremembah in dopolnitvah zakona o vlaganju sredstev tujih oseb v domače OZD, ki je bil sprejet konec lanskega leta, so bile izvršene dokaj pomembne spremembe in dopolnitve na tem področju, veljavnem od 1978. leta. Cilj teh sprememb je v tem, da so tuje osebe v večji meri zainteresirane za vlaganje sredstev v domače OZD in da se jasneje in na ustrežnejši način uredijo določena vprašanja v skladu s potrebami prakse. Važnejše spremembe in dopolnitve so zlasti v naslednjem:

— Domača OZD in tuja oseba lahko določita standarde materialnih stroškov in kriterije za določevanje stopnje amortizacije kot tudi normative tekočega dela pri ustvarjanju proizvoda in opravljanju uslug iz skupnega poslovanja. To pomeni, da lahko določita število izvrševalcev skupnih poslov, njihovo strokovno izobrazbo ipd.

— V pogodbi se lahko predvidi, da del sredstev za financiranje skupnega poslovanja OZD in tuja oseba dobiva iz kredita. Ta ne sme biti večji, kot je delež sovlagateljev, odplačuje se pa iz dohodka, ustvarjenega s skupnim poslovanjem pred njegovo razdelitvijo sopogodbnikom. Če ta dohodek ne zadostuje, sta sopogodbnika dolžna preskrbeti sredstva, sorazmerna pogodbeno dogovorjenemu riziku iz skupnega poslovanja.

— K že sklenjeni pogodbi o skupnih vlaganjih lahko pristopijo tudi druge domače OZD oz. tuje osebe tudi v primeru, da pogodbo o sovlaganju izvršujejo samo v enem delu. To seveda s pogoji, ki jih sprejmeta sopogodbnika, nosilca skupnega vlaganja.

Tuja oseba lahko vloži devize kot tudi stvari in pravice. V okviru vrednosti vloženih sredstev, dogovorjenih s pogodbo, lahko tuja oseba vloži opremo, reprodukcijski material ali surovine, če se le-te v ustrezni kvaliteti, količini in po ustreznih cenah ne proizvajajo v Jugoslaviji. Kot pravice se lahko vložijo pravica do patenta, pravica do industrijskega vzorca ali modela, pravica do zaščitnega znaka, pravica do proizvodno-tehnične dokumentacije, znanja in izkušeni (know-how).

— Ukinjena je omejitev, da tuja oseba ne sme vložiti sredstev v enaki ali večji vrednosti kot domače OZD. Ukinjeno je torej razmerje 49 : 51.

— Sopogodbnici lahko ustanovita skupen organ poslovanja, v katerem sporazumno odločata o tekočih vprašanjih iz skupnega poslovanja. Ta organ odloča o vseh vprašanjih tekočega poslovanja. Da bi pa bile zaščitene samoupravne pravice delavcev domače OZD, so predstavniki domače OZD v tem organu dolžni pred sprejetjem odločitev pridobiti mnenje svojih organov upravljanja.

— Natančneje so urejeni dohodkovni odnosi v gospodarjenju s sredstvi tujih oseb, vloženih v domačo OZD. Dohodek iz skupnega poslovanja domače OZD dobi, ko se iz skupnega dohodka, ustvarjenega s skupnim poslovanjem, nadomestijo materialni stroški in amortizacija (razen materialnih stroškov, ki se po določenih zakona časovno razmejujejo ali obračunajo na račun obratnih sredstev). Če sta se sopogodbnika dogovorila za standarde materialnih stroškov in za kriterije za določanje stop-

nje amortizacije, se ti stroški nadomestijo iz skupnega prihodka, ki je ustvarjen s skupnim poslovanjem po teh standardih oz. kriterijih. Po zakonu se iz dohodka iz skupnega poslovanja plačujejo z zakonom predpisane obveznosti, ki se poravnajo iz dohodka TOZD, so pa v zvezi z njegovim ustvarjanjem. V breme dohodka, ki pripada tuji osebi, se pa ne poravnajo obveznosti in izdatki za SLO in DS, za amortizacijo nad zneski, določenimi z zakonom, če ni drugače dogovorjeno, za denarne kazni za prestopke in prekrške ter sodne takse, če ni ugotovljena odgovornost tuje osebe, in za premije za zavarovanje družbenih sredstev in materialnih pravic, ki se ne uporabljajo za skupno poslovanje.

Čisti dohodek iz skupnega poslovanja delavcev v domači OZD razporeja za OD in skupno porabo. Ostanek čistega dohodka iz skupnega poslovanja se razporeja odvisno od prispevka k doseženim rezultatom za del ostanka čistega dohodka iz skupnega poslovanja, ki pripada domači OZD, in za del ostanka čistega dohodka, ki pripada tuji osebi (dobiček), v sorazmerju z vloženimi sredstvi ali drugimi pogodbeno dogovorjenimi merili. Ta del pomeni njeno udeležbo v dohodku kot nadomestilo za gospodarjenje z vloženimi sredstvi v letu, za katero se ugotavlja čisti dohodek iz skupnega poslovanja. Del ostanka čistega dohodka, ki pa pripada domači OZD, ta razporeja za izboljšanje in razširjanje materialne osnove dela, rezerve v skladu s svojimi akti.

— Domača OZD izpolnjuje obveznosti, ki jih ima do tuje osebe za vračilo vrednosti vloženih sredstev v pogodbenih zneskih in rokih v skladu s pogodbo o skupnem vlaganju.

— Terjatve tuje osebe iz skupnega poslovanja (nadomestilo za gospodarjenje) in vračilo vloženih sredstev se lahko izkazujejo tudi na posebnem evidenčnem računu sredstev OZD, v katero so ta sredstva vložena.

— Sopogodbnika se lahko dogovorita, da domača OZD lahko obvez-

nosti do tuje osebe in njene udeležbe pri ostanku čistega dohodka iz skupnega poslovanja izpolni s storitvami, ki so predmet pogodbe.

— Tuja oseba ima pravico do vpregleda v poslovne knjige domače OZD, v katerih se izkazuje dohodek iz skupnega poslovanja.

— V primeru prenehanja pogodbe ali prenehanja obstoja domače OZD ima tuja oseba pravico do vračila vrednosti vloženih sredstev do višine terjatev na posebnem evidenčnem

RAZPIS PRIZNANJ OBČINE RAVNE NA KOROŠKEM ZA LETO 1985

Komisija sa podeljevanje priznanj občine Ravne na Koroškem s tem razpisom zbira predloge za podelitev priznanj v skladu z odlokom o priznanjih občine Ravne na Koroškem (Medobčinski uradni vestnik, št. 2/80) za dosežene posebne uspehe trajnejšega pomena na področju gospodarstva, družbenih dejavnosti, ljudske obrambe, varnosti in družbene samozaščite in drugih področjih dela in življenja v občini Ravne na Koroškem, ki se lahko podelijo posameznikom, skupinam ljudi, enotam oboroženih sil SFRJ, organizacijam združenega dela, skupnostim, društvom, družbenopolitičnim organizacijam in organom.

Predloge za podelitev priznanj lahko podajo delovni ljudje in občani, skupščina občine in njeni organi, organizacije združenega dela, krajevne skupnosti, samoupravne interesne skupnosti, družbenopolitične organizacije ter druge organizacije, skupnosti in društva.

Pisne predloge je treba predložiti komisiji za podeljevanje priznanj občine Ravne na Koroškem do konca februarja 1985. Predlog mora vsebovati podatke predlaganega kandidata z utemeljitvijo uspehov oziroma dela trajnejšega pomena.

Komisija za podeljevanje priznanj občine Ravne na Koroškem

Pod Uršljo goro

računu sredstev (če se to vodi). Vrednost teh sredstev se zmanjša v sorazmerju z višino nekritih izgub, ki jih prevzame tuja oseba. Če se terjatev tuje osebe ne izkazuje na takšen način, ima tuja oseba pravico do vračila vloženih sredstev v znesku, ki je ostal, če je bilo izvršeno delno vračilo vrednosti ali v povečanem oz. zmanjšanem znesku v odvisnosti od dohodka, ustvarjenega s skupnim poslovanjem in izvozom.

— Tuji osebi se vložena sredstva lahko vrnejo s storitvami, ki so predmet pogodbe o skupnem vlaganju (če se stranki tako dogovorita).

— Bistveno se spreminja in dopolnjuje postopek odobravanja pogodb o skupnem vlaganju. Ta je sedaj skrajšan in enostavnejši. Ob zahtevi za odobritev pogodbe ni treba več prilagati mnenja republiškega oz. pokrajinskega organa, zveznega zavoda za družbeno planiranje in Gospodarske zbornice Jugoslavije. Zakon tudi ne vsebuje več določil o posebni komisiji, ki jo je ustanovil ZIS zaradi oce-

njevanja prej navedenih mnenj, ki sedaj niso potrebna, in zaradi ocenjevanja zakonitosti pogodbe in dajanja predloga, ali naj se pogodba odobri ali ne. Črtana so tudi določila, ki so govorila, kdaj se bo pogodba odobrila.

— Spremembe in dopolnitve pogodb, s katerimi se določajo dodatna vlaganja ali reinvestiranje sredstev tuje osebe v proizvodnjo istovrstnih proizvodov na podlagi že odobrene pogodbe med istima pogodbenicama, se le evidentirajo. Zahtevo po evidentiranju je domača OZD dolžna predložiti pristojnemu organu v 30 dneh po sklenitvi pogodbe.

Zakon vsebuje še nekaj drugih sprememb, ki so bolj redakcijske oz. formalne narave. Seveda pa sama sprememba zakona še ne pomeni, da bodo tujci sedaj več vlagali v naše OZD. Dana je le za tujce sicer privlačnejša in enostavnejša možnost vlaganja v naše OZD, čas bo pa pokazal, koliko ni ta zakon zopet le mrtva črka na papirju.

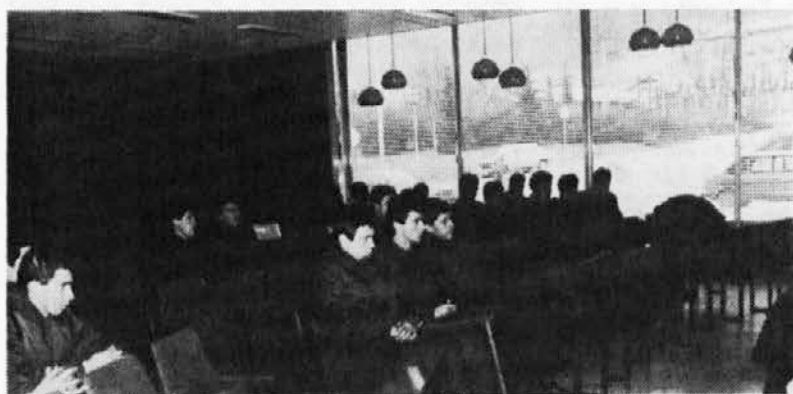
Drago Mežnar

VOJAKI OBISKALI ŽELEZARNO RAVNE

Mladi fantje so si ogledali proizvodne hale in se seznanili z organizirano, uresničevanjem samoupravljanja, delovanjem družbenopolitičnih organizacij, s proizvodnim programom, predvsem pa z delovanjem narodne zaščite in civilne zaštite ter komitejev za SLO. Komiteji za SLO delujejo v tozidih in delovnih skupnostih, usklajuje pa jih komite na ravni delovne organizacije. Ena od pomembnih nalog komitejev je vzgoja delavcev za uporabo orožja, za obrambo pred zračnimi napadi, čuvanje družbene imovine in budnost pred subverzivnimi akcijami.

Fantje, ki so prišli iz raznih delov Jugoslavije, so med zakusko in razdeljevanjem spominskih značk takole opisali svoje vtise:

Danko Ferk, karavla Holmec, srednješolec iz Beograda: »Opazil sem precej mladih v neposredni proizvodnji, kar me preseneča. Pri nas mladi bežijo od fizičnega dela — raje študirajo! Mehanizacija in kompjuterizacija je napredovala pri vas in povsod po Jugoslaviji! Sicer pa je pri vas precej naporno delo ob visokih temperaturah in hrupu — to človeka moti.«

Vojaki poslušajo predavanje o CZ in SLO v železarni

Saša Ignjatović, karavla Holmec, srednješolec iz Beograda: »Bil sem že v nekaterih železarnah, a pogoji dela so pri vas boljši, čeprav se še vedno težki. Vendar — metalurgija je taka. Dobro je, če imate zares nagrajevanje po delu in kot kaže, so OD visoki. Jedilnice so lepo urejene, česar ne vidiš povsod.«

Tihomir Majer, karavla Holmec, srednješolec iz Osijeka: »Pritegnila me je stopnja avtomatizacije proizvodnje pri vas, ki je v primerjavi z nekaterimi drugimi delovnimi organizacijami precejšnja; vendar menim, da to še ni dovolj... Vidi se, da delate, da ni postopanja.«

Dejan Makić, karavla Holmec, elektrovarilec iz Čuprije: »Slišim, da nimate izgube — to je redkost. V Čupriji je livarna, kjer žal ni tako — manjka delavcev, plače so minimalne. Mladi se raje šolajo, kot da bi šli v proizvodnjo — bolje je sedeti za mizo, kjer so plače boljše.«

Aleksander Dragičević, karavla Strojna, srednješolec iz Beograda: »Impresiven objekt za takšno mesto.«

Samo Šavc

VSI SMO ARMADA

22. decembra proslavljajo pripadniki JLA svoj praznik, praznik nas vseh, kajti ljudstvo in JLA sta nedeljiva celota, čvrstej-

ša od granita. Armada se je trdno povezala z ljudstvom še med narodnoosvobodilnim bojem, povezanost se je nadaljevala in utrje-

vala vse do danes, ko lahko skupno vzkliknemo: »Vsi smo armada!«

S posebnim spoštovanjem gleda ljudstvo naše graničarje, naše sinove, ki noč in dan bdijo na braniku domovine. Nad Ravnami, v hribih naše Koroške, varujejo mejo z Avstrijo vojaki iz enote Desimira Antića. Pripadniki te enote živijo na karavli Sonjak kakor družina.

Lanskega 22. decembra smo jih obiskali predstavniki pionirske in mladinske organizacije, občine in Železarne Ravne, predstavniki KUD Bratstvo, ZZB in ZRVS Ravne, sindikata in drugih družbenopolitičnih organizacij občine Ravne. Želeli smo jim čestitati za njihov in naš praznik.

Na karavli Sonjak so nas pričakali z znanim vojaškim: »Zdravo!« in s toplimi pozdravnimi besedami vojakov in njihovega starešine zastavnika Antića. Srečni in nasmejani so bili mladi obrabi vojakov, ker smo bili ponovno skupaj. Začelo se je naše srečanje.

Najprej je navzoče pozdravil Tone Breznik, predstavnik ZRVS Ravne I, čestital jim je za praznik tudi v imenu drugih DPO in občanov. Franc Levar je govoril kot predstavnik ZZB Ravne.

Sledilo je tekmovanje v šahu in streljanju z zračno puško, na kar je mladina železarne s člani KUD Bratstvo izvedla recital in zabavni program.

Za konec — kaj bi pričakovali drugega kot vojaški pasulj s kozarcem dobrega vina in z gromko pesmijo: »...ako neko pokuša granice da dira, slobodno mu recite razneče ga mina« in z zagotovitvijo vseh zbranih:

»Druže Tito, mi ti se kunemo, da sa tvoga puta ne skrenemo!«

Bilo je prijetno srečanje z vojaški-graničarji, ki še naprej opravljajo svojo častno vojaško dolžnost, mi pa smo se vrnili domov, bogatejši še za eno skupno prijateljstvo.

Tovariši vojaški-graničarji, na svidenje do prihodnjega srečanja!

Đorđe Radović, TOZD RPT

POLJANA 1945

Ivan Glinik, pd. Klemen:

»Tisti dopoldan smo videli, da je cesta med Ravnami in Prevaljami črna ljudi, kakor da se vali ogromen plaz po dolini. Zvedeli smo, da so ustaši, okrog poldneva pa so že prišli tudi do nas. Zasedli so vsa poslopja ter si kuhali in jedli. Šli so povsod ter vzeli, kar jim je prišlo pod roke. Pustili smo jih, da so jemali, kar so hoteli, samo da so nas pustili pri miru.«

Tako je minil dan brez žrtev. Proti večeru so začeli natovarjati svoje konje in se odpravljati. Rekli so, da morajo priti v Avstrijo do Angležev. Odšli so in potlej jih nismo več videli.«

Marjeta Vogel, pd. Ferjat:

»Zjutraj še pred bitko sem šla z dvema fantoma na Poljano, da bi morda v zapuščenih nemških avtomobilih dobila kakšno obleko ali karkoli uporabnega, saj nam je vsega primanjkovalo.«

Pobrali smo nekaj malenkosti, ko so se nam pridružili ustaši in nas vprašali, kaj iščemo tu. Eden je že hotel ustreliti fanta, pa mu je drugi odsunil cev rekoč, naj nas pusti.

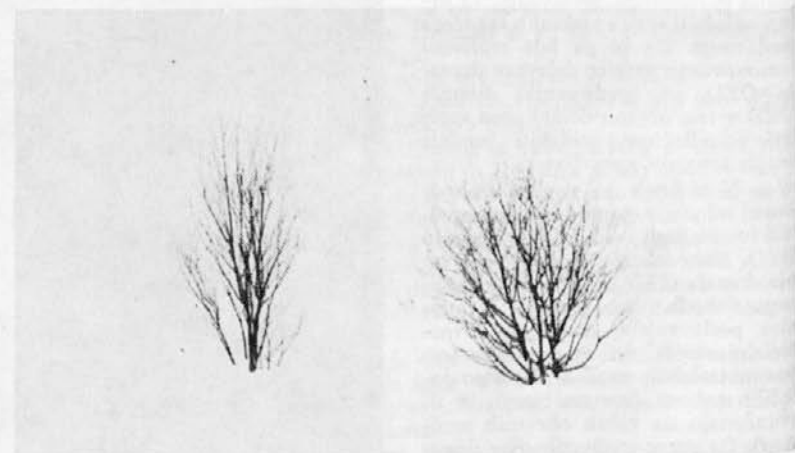
Popoldne so prišli k nam ustaši in poizvedovali za partizani. Ko so stikali okrog, je prišel v kuhinjo kurir. Tako smo se ustlašili, da smo mu komaj povedali za ustaše. Uspel se je skriti na podstrešju, ustaši pa so ga iskali zunaj.

Tisti dan in noč smo preživeli v velikem strahu, saj so prihajali zdaj partizani, zdaj ustaši, in nismo vedeli, ali bomo ućakali jutro ali ne in tako vse dotlej, dokler ni bilo vsega zares konec.«

Jože Muš, pd. Rutar:

»Čudno je bilo na Poljani, ko so prišli ustaši. Krogle so se usipale okrog nas in granate so padale ob hiši in hlevu, da je bil pravi čudež, da se ni kaj vžgalo. Ob nenehnih eksplozijah nihče ni mislil na hrano.«

Ko se je pokanje nekoliko umirilo, smo stopili iz kleti. Fižolovke ob hiši so bile okleščene od krogel, svinje so preplašene tekale okrog hleva (izpustili smo jih za primer, če bi

Grafika 1

KULTURA

SLIKARSKA KOLONIJA RAVNE '84

V letu 1984 se je v ravenski koloniji zbrala cela vrsta zanimivih in kvalitetnih slikarjev, ki so dobro ime te, že tradicionalne prireditve še bolj utrdili.

Janez Boljka se to pot predstavlja s štirimi večjimi barvnimi serigrafijami: Železno mesto, Veliko pričakovanje, Rdeče mesto in Srečanje. Za Boljkovo grafiko je značilna družbeno angažirana tematika, kar nam povedo že sami naslovi razstavljenih del. Medtem ko Boljkova grafika pogosto predstavlja v ploskev preneseni miselni in čustveni svet umetnikovega kiparskega izražanja, so njegova, na Ravnah razstavljenega grafična dela namenjena predvsem razčlenjevanju tistih pojavnosti v svetu, s katerimi se neprestano soočamo, s situacijami, ki ustvarjajo vedno nova konfliktna stanja in katerih napetosti neposredno vplivajo tudi na dinamiko življenja oblik, ki se odvijajo na grafični ploskvi.

Janez Knez, ki smo ga zadnje čase predvsem srečevali kot oblikovalca najrazličnejših slikanih, barvno poudarjenih strukturnih ploskev, se je v ravenski koloniji izkazal tudi kot odličen krajinar. S široko potezo čopiča je ustvaril vrsto pejsažev v akvarelu, ki sodijo med najboljše na razstavi. Kot pisana barvna preproga raste pred nami koroška krajina s svo-

jimi naselji in domačijami. Zdi se, kot bi hotel slikar iz njenih neder izvabiti vse barve, ki so vidno ali nevidno prisotne v njih.

Lesena arhitektura samotnih kmetij pod Strojno zaživi v risbah Petra Krivca pred gledalčevimi očmi v vsej svoji lepoti in domačnosti. Čeprav je slikarjeva risba v svojih potezah ostra, dosledna, še daleč ni trda in dolgočasna. Njena izbrusjenost po drugi strani omogoča morebitno kasnejšo rekonstrukcijo slehernega objekta, ki ga je na papir prenesla slikarjeva izkušena roka.

Milan Lorenčak je podobno kot Janez Knez izrazil kolorist. Bolj ga privlačijo široki panoramski posnetki kot posamični izrezi iz krajine. Slikarjeve sproščene poteze čopiča se ne ustavljajo ob podrobnostih. Široke barvne ploskve se kopičijo druga poleg druge, naslikane so za pogled od daleč, ko se v naših očeh strnejo v prepričljivo krajinsko celoto.

Rudi Mraz vpleta v svoje krajine v olju različne figuralne, rastlinske in druge elemente. Ena takih njegovih slik je npr. Slovo. Predstavljeno je drevo s pticami, ki se zbirajo v njegovi krošnji pred odhodom v toplejše kraje, kot bi že čutila mraz, ki se v obliki ledene megle počasi dviga ob deblu navzgor.

Cene Avguštin

nizirana in strokovno vodena, kar naj bi omogočilo tem ustvarjalcem kakovostno rast. Mentorji naj bi vodili literarno, gledališko, glasbeno, likovno, fotografsko, filmsko, folklorno in uporabno umetnost. Skupine ustvarjalcev naj bi delovale v kroških ali se vsaj nekajkrat na leto dobile ob okroglih mizah ali na tematskih pogovorih. Slednje naj bi veljalo predvsem za ljubitelje branja. Ti bodo tako kot doslej lahko še sodelovali na tekmovanjih za zlato Suhodolčano bralno značko, zbirali pa se bodo tudi na tematsko zao-kroženih pogovorih o izbranih literarnih delih. Konec februarja bo na vrsti prva tema, primerjava med Prežihovo Jamnico in Kosmačevim Tantadrujem. V aprilu bodo bralci primerjali sloviti Flaubertov ljubezenski roman Gospa Bovary s katerim od dr. romanov. Na jesenskem pogovoru v oktobru bodo ljubitelji lirike primerjali pesmi francoskega pesnika Preverta z besedili naših popevk, december pa bo posvečen tematiki NOB. Bralci bodo raziskovali način literarnega oblikovanja v čističnem delu Daleč je sonce in v akcijskem romanu, kot je Brigade s hribov...

Neformalna skupina literatov začetnikov v ravenski železarni že deluje, vendar bi bilo treba njeno delo bistveno izboljšati, da bi lahko govorili o literarnem krožku.

Kot v mnogih delovnih kolektivih bi tudi železarjem na Ravnah radi približali — knjigo. Če vodstvo Družbenega standarda ne bo nasprotovalo in če bodo sredstva, bo morda pri jedilnici ob valjarni zaživel a knjižna izposojalnica.

V železarni naj bi organizirali tudi mrežo poverjenikov Prešernove družbe.

DELA VCI — KULTURNI PORABNIKI

S pomočjo kulturnih animatorjev želimo v prihodnje povečati zanimanje in obiske železarjev

na kulturnih prireditvah, ki jih organizirajo naše kulturne ustanove. K požitvi naj bi pripomoglo tudi dobro in celovito obveščanje o teh prireditvah, ki bodo v kraju (vsaj dve dobri in zanimivi prireditvi naj bi organizirali v športni dvorani na Ravnah), v železarni (likovne razstave v jedilnicah) ali v kulturnih centrih (npr. organizirani ogledi predstav v Cankarjevem domu v Ljubljani).

IZOBRAŽEVANJE IN RAZISKOVALNA DEJAVNOST

Jasno je, da kulturne dejavnosti železarjev ni mogoče izboljšati in poživiti čez noč. Potrebno je dolgotrajno in načrtno delo ne le enega človeka, ki se z železarsko kulturo ukvarja zdaj. Če bo strokovni tim za kulturo resnično zaživel, si v prihodnosti že lahko obetamo kulturno rast, poskrbeti pa bomo morali tudi za kulturno osveščanje in izobraževanje vseh delavcev, predvsem pa organizatorjev in ustvarjalcev kulturne dejavnosti. V Sloveniji je organizirana vrsta takih seminarjev in udeležilo se jih bo tudi več naših delavcev. V železarni pa bo za kulturne animatorje organiziran dvodnevni usmerjevalni seminar. Na Ravnah bomo organizirali tudi vsaj štiri predavanja, in sicer o literaturi in gledališču, o likovni, glasbeni in uporabni umetnosti. Predavali naj bi priznani strokovnjaki iz republiških izobraževalnih in kulturnih ustanov.

Kulturno dejavnost v železarni bomo tudi sproti analitično spremljali in ugotavljali, kako ustreza interesom delavcev.

KOLENDAR PRIREDITEV

V zadnjem poglavju navaja kulturni program prireditve, ki so se v železarskem kulturnem koledarju že ustale, nekaj pa je tudi novih. V prvem delu poglavja so našteje prireditve, ki jih organiziramo v železarni in v kraju za naše delavce, npr.

Kultura ravenskih železarjev v letu 1985

Moto »leto 1985 — leto kakovosti« so sprejeli tudi kulturni delavci Železarne Ravne, in ga želijo udeležiti. Dokaz za to je kulturni program, ki je zastavljen bolj akcijsko kot v prejšnjih letih. Razdeljen je na štiri poglavja. V prvem navaja dejavnosti, ki jih bodo izvedli in organizirali delavci sami, v drugem dejavnosti, ki naj bi jih železarji aktivno spremljali, tretje poglavje našteva oblike izobraževanja, ki se jih bodo udeležili kulturni delavci — železarji, četrto poglavje pa vsebuje koledar prireditve, ki so med ravenskimi železarji že uveljavljene, nekaj pa je tudi novih.

DELA VCI — KULTURNI USTVARJALCI

Prvo poglavje išče pot, kako med železarji razširiti in poživiti kulturno dejavnost. K temu naj bi pripomogla razširjena in okrepljena mreža kulturnih animatorjev v tozidih in delovnih skupnostih, kjer naj bi v prihodnje delovalo po več animatorjev — vsak bi bil zadolžen za določeno področje.

V železarni bomo zbrali strokovnjake in oblikovali delovno skupino oziroma strokovni tim za kulturo, ki bo usmerjal in vodil posamezna področja kulturne dejavnosti delavcev. V posameznih tozidih in delovnih

skupnostih so že doslej prirejali razne razstave likovnih stvaritev ali ročnih del. Poslej naj bi bila ta dejavnost bolj orga-

Konec decembra '84 smo na treh panojih prikazali 20-letno rast informiranja v Železarni Ravne

proslave ob slovenskem kulturnem prazniku (nastop Vresa, Fužinarja, okteta TRO v jedilnicah med malico), dnevu žena (akademija), prazniku dela (celodnevni kulturni program na Ivarčkem, dan poprej pa promenade koncert pihalnega orkestra po železarni, enako pred 29. novembrom). Ob koncu leta pripravimo kulturni program za otroke umrlih delavcev in za upokoјence železarne.

Letos bo prvič ravenski pihalni orkester igral delavcem tozda Armature na Muti, vsebinska novost v naši kulturni dejavnosti pa bo posvetovanje o »razsežnosti kulture dela«, ki ga bomo organizirali na Ravnah. Da bo program kulturne ponudbe popoln, navedimo še prodajo knjig, ki jih vsake tri mesece pripravi v jedilnicah železarne knjigarna Mladinska knjiga.

V programu sozda Slovenske železarne so srečanja gledaliških in folklornih skupin, pevskih zborov, likovnikov in lite-

ratov. Organizatorji srečanj se vsako leto menjajo.

Letos se bodo literati in gledališčniki SŽ zbrali na Jesenicah, pihalni orkestri v Štorah, pevski zbori v Kropi (za železarno Ravne bosta nastopila Fužinar in oktet TRO), folklorne skupine pa na Ravnah. Dva likovnika se bosta udeležila izobraževalne kolonije Slovenskih železarne.

V kulturnem programu niso omenjene proslave ob naših državnih in delavskih praznikih in spominskih dnevih, ki jih pripravlja oddelke za informiranje in jih oddaja po razglasni postaji. Ker tudi te pomagajo oblikovati kulturno podobo železarskega vsakdanjaka in jo bodo tudi v prihodnje, smo jih v tem zapisu vseeno navedli.

Ako bomo letošnji kulturni program v celoti uresničili, se bomo čez leto in dan železarji lahko pohvalili, da smo dosegli v našem kulturnem življenju pomemben napredek.

Mojca Potočnik

PESMI NAŠIH DELAVCEV

ZNAŠ LI

Znaš li bre Perso koliko te volim?
Volim te više no cigo čemane
leba mi više od moje nane
Volim te ko ferguson plave boje
volim sve što je tvoje
Volim te ko čačinog vola
obučenu i kad si gola
Volim te bre Perso
ko vojniki pušku svoju
u ležećem stavu na gotovs
ili kad te držim u stroju.

Znaš li bre Perso koliko te volim?
Volim te delegatski organizacijski
volim te stabilizacijski
volim te ko moj direktor devize
volim te više od Mona Lize
Volim te ko kafu iz Austrije
i prašak iz Italije
ko svetsku naftnu krizu
oblačićeš se bre u Trstu i Parizu.

Znaš li Perso koliko te volim?
Ko nogometni savez Jugoslavije
žalbe rešenja, druge diskusije
ko klubovi sudiše
da sude što poštenije
Volim te bre Perso ko žedna zemlja kišu
Ajde bre Perso da se venčamo u Nišu.

Kačar

JA SAM RADNIK

Ja sam radnik
što o dobru sanja.
Ja sam čovjek,
koji čelik stvara,
produkt ovog društva.
Odgovornost svijtu to je.
I treba jim pomoći
i dati jim moći.
A tko ne želi počiti
tim putem rada,
neka zna,
da to nije šala!
To je istina prava!
I svima treba
moral podići,
i ako ne misle tim putem ići...
Neka znaju svi:
To je željezara,
svijest svih radnika,
svijest livara — kovinara!

Spasoje Cekić

NATAŠI

Ti si obična toliko ista,
toliko slična
millionu devojčuraka.
Ni devojčica nit' devojka.

Izlizane pantalone,
duboke cipele,
tamno smeđa kosa
ošišana na repove.

Ti.

Na prvi pogled dete
u duši čovek.
Uzalud te čekaju haljine,
suknje i bluže,
tužno te gledaju svečane cipele.

Osamnaest ti je godina
među haljinama
u knjigama,
u stranicama dnevnika
spokojno čekaju da izadeš
iz izlizanih pantalona,
dubokih cipela
da začušaš razbarušenu kosu
i prvi put našminkaš oči.

Ali ti želiš o ozbiljnim stvarima
da razmišljaš u farmerkama
da trčiš, pišeš pesme,
razbarušiš kosu,
mrziš vetar,
poletiš i nađeš svoje ja
da igraš bliže,
guraš druge u sokaku
i zaklinješ se da nikada
nećeš da porasteš.

Kačar

DEJAVNOST DRUŠTVA UPOKOJENCEV

MED NAŠIMI PREBIVALCI DOMA UPOKOJENCEV

Društva upokoјencev v naši dolini dobro sodelujejo in pogosto skupaj organizirajo razne akcije ali srečanja. Tako so se v občinski zvezi DU dogovorili tudi za enotno in istočasno skromno novoletno obdaritev naših občanov v Domu upokoјencev v Črnečah. Predvsem pa smo jih želeli skupaj obiskati in jim s prijazno besedo in stiskom rok zaželeli čim boljšega zdravlja in počutja v njihovem »drugem domu« v novem letu 1985.

Ni nam uspelo, da bi jih presenetili. Kaže, da imajo v domu dobro »obveščevalno službo.« Veliko pokretnih nas je pričakovalo kar v jedilnici in na hodnikih. Pa tudi tisti na vozičkih, ki jih je kar precejšnje število, so zelo pokretni. Tudi je videti, da se med seboj dosti obiskujejo. Sedaj ko se je število prebivalcev doma že zelo povečalo, so se našli poznani že iz domačih krajev, pa se prijateljske vezi še poglobljajo. Veliko bolj žalosten pa je pogled na tiste, ki jih je bolezen ali invalidnost povsem priklenila na postelje.

Na naša vprašanja, kako se v domu počutijo, je skoraj vsak povedal, da dobro, posebno pa še tisti, ki jim v življenju nikoli ni bilo z rožicami poslano. Med njimi so še tudi taki, ki so svoje dni stanovali po tesnih in vlažnih stanovanjih, ali pa taki, ki so pred odhodom v ta dom samevali doma brez vsake pomoči in potrebne nege in oskrbe.

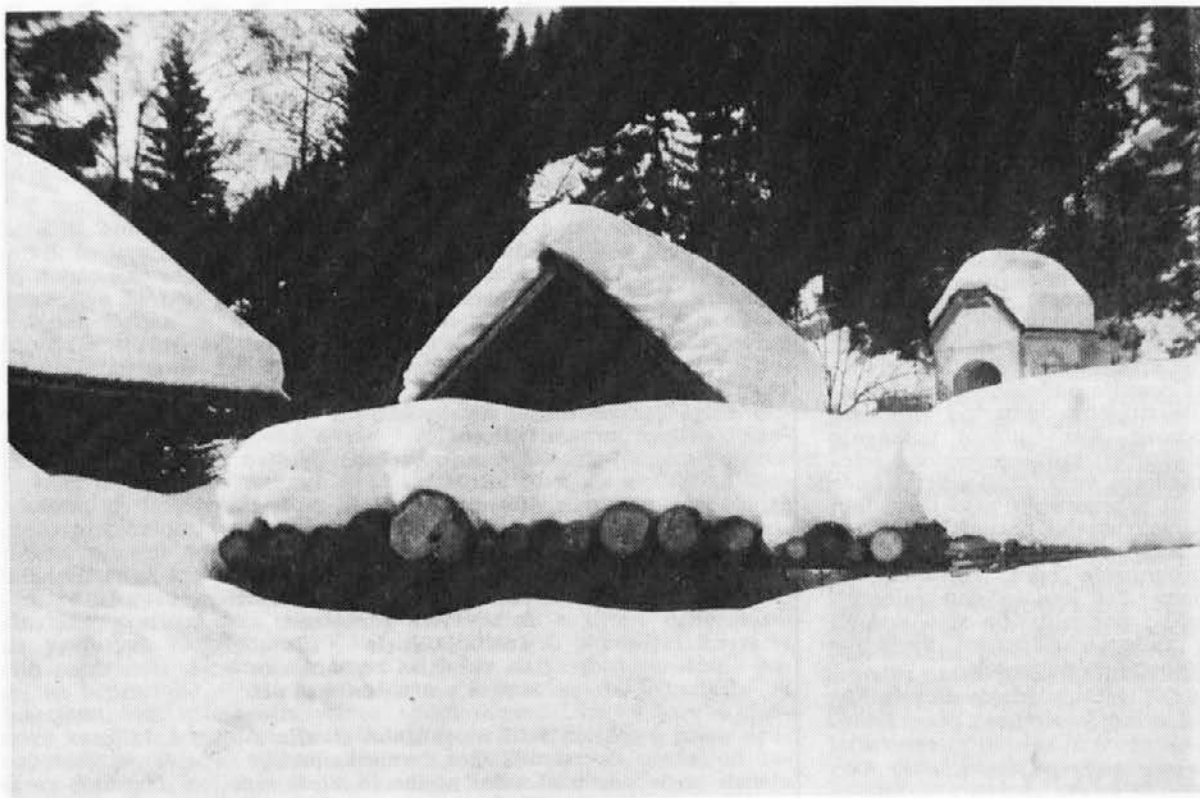
»Tukaj nas obiskujejo tudi razne skupine, da nam kaj za-

igrajo ali zapojejo,« so pripovedovali. Takrat napolnijo veliko jedilnico, pa tudi zunanji gosti iz Črneč radi prihajajo na take prireditve. Vedno več se jih vključuje tudi v delovno terapijo. Veliko lepih in koristnih stvari izdelajo. »Najbolj pa smo veseli obiskov svojcev in drugih znancev, ki nam povedo, kaj je novega v domačem kraju,« je skoraj vsak še pripomnil.

Nekateri, ki jih zaradi starosti ali bolezni že zapuša spomin, pa se zatekajo v svet svojih sanj in spominov. Nekoč je bila profesorica in je celo učila naše otroke, sedaj pa živi samo še v spominih in s smehljajem pripoveduje, da mora jutri v šolo in se nečesa ne more spomniti. Drugi prebira povestice in se po otroško razveseli našega darila. Stisne pa te pri srcu, ko ugotoviš, da ne dojame namena tvojega obiska in ne ve več, kdaj je »novo leto« ali kak drugi dan v tednu.

Direktor doma Pečnik nas je pred odhodom povabil še na kratek razgovor in postregel s kozarcem vina. Zelo lepo nam je še on predstavil življenje v domu, pozitivne strani in tudi probleme, ki jih poskušajo sprotno odpravljati.

Skupaj z novim prizidkom je dom pridobil tudi precej izboljšav. Odpravljene so bile nekatere pomanjkljivosti, ki so oteževale normalno in dobro poslovanje in delo v zavodu, čeprav še ne vse, ker ni več sredstev. Cena oskrbnega dne v domu je dokaj visoka, kljub temu da

Na žagi

imajo delavci najnižje povprečne osebne dohodke med vsemi socialnimi zavodi v Sloveniji, je povedal direktor. Amortizacija, ki se obračunava le v višini minimalnih zakonskih stopenj, bremeni oskrbni dan tako, da dve tretjini prebivalcev doma s svojimi pokojninami ne pokrivata stroškov oskrbe in morajo razliko prispevati svojci ali socialno skrbstvo. »Žalostna je ugotovitev, da je med njimi precej takih, ki so po 40 let težko delali, pa na starost postanejo podpiranci, je pripomnil tov. direktor, prisotni pa smo mu morali z grenkobo pritrditi. Cena dnevne oskrbe bo nižja le, če bodo tudi zdravstvene skupnosti pokrile celotno obveznost zdravstvene storitve in nege v domu.

Pa še en problem je omenil tov. direktor, in sicer slabo av-

tobusno povezavo. Nujno bo treba uvesti iz Dravograda v Črnoče »lokalca« vsaj vsaki 2 uri, če ne vsako uro. Dom bi s tem veliko pridobil in ne bi bilo več očitkov na račun »dislociranosti« doma, kraj pa s svojo čudovito okolico zelo zaživel tudi za turizem. Pri tem predlogu pa ga še posebej podpirajo stanovanjci doma, njihovi svojci in znanci in tudi delavci v domu, ki jih je že okrog 60, nimajo pa urejenega prevoza na delo.

Pred odhodom se je direktor zahvalil za naš obisk in obdaril vsem Društvom upokojencev v naši občini z željo, da bi tudi med letom večkrat prišli pogledat, kako živijo naši občani v Domu upokojencev, ki je sedaj že lahko v ponos vseh treh dolin.

Zofija Volčanšek

Rekreacija in šport

MALI NOGOMET

TOZD Družbeni standard je organiziral in izvedel prvenstva železarjev v malem nogometu in odbojki za leto 1984. Nogometno prvenstvo je bilo izvedeno v dveh delih po enokrožnem ligaškem sistemu in je potekalo od maja do novembra. Sodelovalo je 20 ekip v 4 predtekmovalnih skupinah in nato še 8 — po dve najboljši iz vsake skupine — v zaključnem delu tekmovanja. Zmagala je ekipa TOZD OROD-JARNA, ki je v zelo dramatičnem finalnem srečanju — šele po podaljških in streljanju enajstmetrov — premagala ekipo TOZD ETS. Na tretje mesto se je uvrstila ekipa INDUSTRIJSKIH NOŽEV in na četrto mesto lanskeletni zmagovalec tega tekmovanja ekipa TOZD ENERGIJA.

ODBOJKA

Tekmovanja v odbojki se je udeležilo 15 ekip. V starostni skupini do 35 let je nastopilo 12 ekip in v starostni skupini nad 35 let 3 ekipe. Ekipe v kategoriji do 35 let so tekmovale v treh predtekmovalnih skupinah, zmagovalci skupin pa so se v finalu pomerili po sistemu vsak z vsakim. Zma-

gala je kombinirana ekipa DS za gospodarjenje in TOZD Družbeni standard pred zelo dobro ekipo TOZD PNEVMATIČNI STROJI in ekipo TOZD KOVAČNICA. Med VETERANI je zmagala ekipa TOZD ETS, ki je oba nasprotnika premagala z 2:0, druga je bila ekipa TOZD VALJARNA in tretja ekipa TOZD INDUSTRIJSKIH NOŽEV.

Franč Golob, org. rekreacije

PLAVALNI MITING »RAVNE '85«

Skromneje kot v preteklih letih, vendar uspešno, je ravenški fužinar organiziral tudi letos tradicionalni mednarodni plavalni miting 12. in 13. januarja. Na mitingu se je zbralo okoli 180 plavalcev in plavalk iz devetih jugoslovanskih in devetih tujih klubov. Po lanskem prekinitvi — miting je odslej vsaki dve leti — so se tokrat v zimskem bazenu zbrali mladi iz šestih držav, iz ZRN, Avstrije, Italije, Madžarske, Grčije in Jugoslavije.

Miting Ravne '85 je bil po kakovosti nekoliko skromnejši od prejšnjih. Nekaj klubov, ki so vsa leta redno prihajali na fužinarjevo prireditev, tokrat ni bilo. Nekatere je nedvomno

zadržalo neugodno vreme, tako Svede iz Göteborga, drugi pa so imeli skupne zimske priprave. Na Koroškem smo zlasti pogrešali odlične plavalce kranjskega Triglava, žal so udeležbo odpovedali tudi beograjska Crvena zvezda, splitski Mornar in trboveljski Rudar. Od tujih klubov so poleg Svedov manjkali Darmstadt in Nehelnhüsten iz ZRN ter Sportiva sturla iz Genove, čeprav so bili več let gostje ravenškega mitinga.

Kljub okrnjeni konkurenci pa ni manjkalo solidnih rezultatov. Zlasti dosežki nekaterih domačih plavalcev in plavalk so bili za tedanje zimske obdobje zelo dobri. Plavalca Fužinarja Sandi Ambrož in Darja Kop sta v disciplini 100 m hrbtno dosegla najboljša rezultata dvodnevne prireditve. Ambrož je plaval 59,17; Kopova pa 1:07,51. Oba sta si skupaj priplaval kar šest zlatih medalj. Sicer pa sta po štiri zmage dosegla Franc Vukadin iz Mladosti Zagreb in pionirka Tanja Drezgic iz Neptuna Celje. Med boljše rezultate prireditve je šteti še plavanje Ambroža na 200 m hrbtno 2:07,56 in mladinke Kopove v enaki disciplini 2:26,80. Od fužinarjevih plavalcev sta se izkazali še Alenka Pešl na 200 m prsno in Dijana Simonovič v disciplini 200 m delfin. Sicer pa so imeli od naših klubov največ uspeha plavalci in plavke fužinarja, pa Mladosti iz Zagreba, Ljubljane in Ilirije ter Neptuna iz Celja. Slednji so zmagovali zlasti v pionirskih konkurencah.

ENAJSTI SMUČARSKI TEKI »PO POTEH STIRINAJSTE«

Kotlje so bile v nedeljo, 13. januarja, znova prizorišče množičnih smučarskih tekov po poteh Stirinajste, ki jih vsako leto pripravlja ZTKO Ravne pod pokroviteljstvom železarne Ravne in odbora 14. divizije. Smučarski teki, ki jih prirejajo v počastitev legendarnega pohoda slavne 14. divizije na Stajersko in Koroško v zimi 1944. leta, so tudi letos lepo uspeli. Prireditelj in zgolj tekmovalna, temveč tudi odmevna družbenopolitična manifestacija z vsem svojim zgodovinskim, kulturnim in športnim obelježjem in poslanstvom. Prav enajsti smučarski teki v Kotljah pa so bili v letu 1985 tudi prva prireditelj, ki je bila organizirana v počastitev 40-letnice zadnjih bojev v 2. svetovni vojni na Poljani maja 1945. leta z geslom SVOBODI IN MIRU.

Letos se je tekov na 24, 12, 8 in 5 km udeležilo okoli 280 tekmovalcev, tekmovalci in rekreativci, absolutni zmagovalec koroškega maratona je postal Tomaž Robač z Raven. Razmere so bile tokrat navzile sneženju zelo dobre, smučine pa pripravljene skrbno kot še nikoli doslej na že znani trasi po razgibanem terenu, s startom in ciljem v Kotljah. Močno sneženje in hladno vreme nista bila kos nastopajočim. Pogumno so se pognali v smučine vsi, da preizkusijo svoje mo-

či, zaradi mraza pa udeležba ni bila rekordna.

Tudi letos so tekli pripadniki JLA, teritorialne obrambe in organov za notranje zadeve na posebej speljani širši smučini, dolgi 8 km. Zmagal je Slivnik iz Črne, član TO Ravne. Prav ta tek dobiva vse večjo veljavo v slovenskem prostoru in ga bodo prireditelji skrbno pripravljali tudi v prihodnje.

V trinskem teku na 5 km je nastopilo okoli 40 udeležencev, najboljša pa sta bila pri moških Milan Košeljnik in pri ženskah Marjana Rozman. Smučarski teki v Kotljah so imeli namen tudi ohranjati svetle revolucionarne tradicije NOB, prav zato je bila sestavni del nedeljskih tekov tudi sobotna kulturna prireditev v hoteljskem kulturnem domu. Ob navzočnosti nekdanjih borcev Stirinajste Ivana Dolničarja-Janošika in Miha Butare-Aleksa so podelili priznanja šolarjem, ki so imeli predtem svoja tekmovanja.

Ceprav na tovrstnih prireditvah časi in uvrstitve niso v ospredju, zapišimo najboljše: 24 km — moški do 40 let: 1. Tone Đuričić, Mojstrana, 2. Bogdan Peruš in 3. Iztok Jert (oba Ravne); moški nad 40 let: 1. Mirko Krančan, Ravne, 2. Ferdo Forštner, Mežica, 3. Oto Šumer, Ravne; registrirani tekmovalci: 1. Tomaž Robač, Ravne; ženske do 30 let: 1. Andreja Šverc, Maribor; ženske nad 30 let: 1. Nada Konečnik, Dravograd.

12 km — moški do 40 let: 1. Kolar, Maribor, 2. Gričar, TVD Hrušica, 3. Osovnikar, Ruše; moški nad 40 let: 1. Dežman, Preddvor, 2. Hercog, Kotlje, 3. I. Krančan, Ravne; registrirani tekmovalci: 1. Krevh, Ravne; ženske do 30 let: 1. Klemenc, Kamnik, 2. Kolar, Ravne, 3. Osrajnik, Vuzenica; ženske nad 30 let: 1. Taks, 2. Vidovič (obe Zelezarna Ravne), 3. Erjavc, Mežica; registrirane tekmovalke: 1. Urnaut, Fužinar Ravne.

NAMIZNI TENIS

V Smederevu je bil 12. in 13. januarja memorialni turnir Lovra Ratkovića, na katerem se vselej zberejo številni mladi igralci in igralkice iz vse Jugoslavije. Na turnirju so nastopili tudi igralci fužinarja Darko Jamšek, Samo Bezjak, Emil Sirovina in Tanja Pandev, ki pa s svojimi igrami v celoti niso izpolnili pričakovanj.

Jamšek je bil določen za drugega nosilca, toda izpadel je nepričakovano v dvoboju s prvakom BiH Mulabdićem za uvrstitev med osem najboljših. Predtem je Jamšek izločil klubskega tovariša Sirovino, medtem ko je bil Bezjak poražen že v prvem kolu. Le Tanja Pandev je zaigrala, kot zna, in poskrbela za presenečenje, potem ko je v četrtfinalu premagala reprezentantko Grkinićev. Izgubila je šele v finalu z zmagovalko turnirja Kajundićev. Po končanem tekmovanju je zvezni kapetan za mladince Ilić iz Novega Sada določil Pandevovo poleg Jamška za zvezne priprave, ki so bile od 15. do 25. januarja v Poreču.

ODBOJKA

Ravenčani, ki so osvojili naslov jesenskega prvaka v 2. zvezni ligi, so se za nadaljevanje prvenstva zavzeto pripravljali. Najprej so imeli skupne priprave doma, kjer so vadili dvakrat dnevno, kasneje pa so odšli na desetdnevne priprave na Češko, kjer so odigrali tudi nekaj tekem.

S prvenstvom bodo začele tudi odbojkarice fužinarja. V pavzi prvenstva sta obe ravenški ekipi dosegli lep uspeh na turnirjih za zimski pokal Slovenije. Fantje so sredi januarja nastopili na turnirju v Kamniku, kjer so med 15 slovenskimi ekipami prepričljivo zmagali (manjkali je le Stavbar/MTT). Odbojkarji fužinarja so z zmago v finalu nad Blejci 2:1 osvojili zimski pokal Slovenije. V predtekmovalni skupini so najprej premagali Izolo in Triglav iz Kranja z 2:0, v polfinalu pa z istim rezultatom še Pionir iz Novega mesta.

Med 12 ekipami, ki so nastopile v Ljubljani, je v odstopnosti prve ekipe Palome/Branika zmagala ekipa fužinarja. Ravenčanke so v predtekmovalni skupini premagale Partizan Vič in Ljubno z 2:0, Sempeter pa 2:1. V finalu so bile odbojkarice fužinarja boljše od Nove Gorice in Partizana Tabor, saj so obe ekipi odpravile z rezultatom 2:0.

MALI NOGOMET

Na četrtem tradicionalnem novoletnem turnirju, ki ga je odlično organiziral aktiv ZSMS Ravne skupaj z ZTKO, se je v ravenški športni dvorani zbralo 44 ekip. Zmagala je ekipa Gorenje Muta pred Dinamikom plus iz Slovenj Gradca in TVD Selnice. Najboljši strelec je bil Kumer iz NK

Radlje z 11 zadetki, za najboljšega igralca dvodnevne turnirja so razglasili Helbia z Mute, najboljši vratar pa je bil Matauš iz Slovenj Gradca. Finalni rezultati: Gorenje Muta — Dinamik plus 4:2, Dinamik plus — TVD Selnica 2:0, Gorenje Muta — TVD Selnica 4:3.

KEGLJANJE

V januarju so se pričela prvenstva v republiških kegljaških ligah. V vzhodni skupini II. republiške lige nastopata tudi moška in ženska ekipa Fužinarja. Ravenčani so v prvih treh krogih dvakrat zmagali, doma proti Novemu mestu in Slovenj Gradcu, izgubili pa z Rudarjem v Trbovljah. V prvem kolu proti Novomeščanom so kegljanci Fužinarja dosegli tudi nov klubski rekord s 5440 podrtimi keglji (poprečje 906,6). Med posamezniki so v ekipi odlikovali: proti Novemu mestu Prinčič 937, Mlakar 923, v srečanju proti Rudarju Podojsteršek 906, Belaj 891 in proti Slovenj Gradcu Paradiž 901 in Lesnik 899 podrtih kegljev. Kegljavke Fužinarja so pričele s prvenstvom 19. januarja in se v I. kolu sestale z ekipo Novega mesta. Ravenčanke so na domačem kegljišču zmagale z razliko 109 kegljev, najboljši v ekipi Fužinarja pa sta bili Prinčičeva 439 in Lesnikova 427 kegljev.

ALPSKO SMUČANJE

Prizadevni smučarski delavci so 19. in 20. januarja pripravili v Mežici in Črni tekmovalca za pokal Kvarner ekspresa. V Mežici je bil slalom, kjer je v močni konkurenci, manjkali so le naši najboljši tekmovalci, ki so nastopali v Wengnu, zmagal član ljubljanskega Novinarja Jure Jakopin. Na odlično 3. mesto se je uvrstil Lojzi Potočnik (Fužinar), ki je bil po prvem toku celo v vodstvu. Solidno so se uvrstili tudi drugi koroški smučarji, Pavil Čebulj je bil 9., Dušan Zagar 10., Aleš Pustoslavšek 13. in Tomaž Kostanjevec 21. Med dekletji je v slalomu zmagala Česnikova iz Alpetoura Skofja Loka, na četrto mesto pa se je uvrstila Katjuša Pušnik iz Črne.

V Črni je prireditelj zaradi slabih snežnih razmer izvedel le oba teka veslačoma za ženske. Ponovno je bila najboljša Maja Česnik iz Skofje Loke, na odlično 2. mesto pa se je uvrstila domačinka Pušnikova, medtem ko je bila Vanja Napotnik iz Mežice sedma. Na obeh tekmovanjih je nastopilo 120 smučarjev in smučark iz cele Slovenije.

NAJBOLJŠI ŠPORTNIKI OBČINE RAVNE V LETU 1984

Strokovni svet za vrhunski šport pri ZTKO Ravne je ob koncu preteklega leta izbral najboljša športnika in ekipo za leto 1984. Za najboljšega športnika v občini je bil izbran plavalec Fužinarja Sandi Ambrož, ki je v preteklem letu osvojil 1. mesto na 100 in 200 metrov hrbtno na absolutnem državnem prvenstvu v Splitu ter bil najboljši v disciplini 200 metrov hrbtno na zimskem državnem prvenstvu v Mariboru. Na balkanskem prvenstvu v Izmiru v Turčiji je osvojil bronasto medaljo v disciplini 4 x 100 metrov mešano ter obenem dosegel normo za športnika mednarodnega razreda. Poleg teh uspehov je Ambrož zmagoval na številnih mednarodnih mitingih, kot v Gelsenkirchnu, Bonnu, Gradcu ter v ZDA v Minneapolisu in St. Paulu v zvezni državi Minesota.

Plavalko Fužinarja Darjo Kop so razglasili za najboljšo športnico ravenske občine. V letu 1984 je osvojila 1. mesto na mladinskem državnem prvenstvu v disciplini 400 m mešano, 3. mesto na 200 m mešano, bronasti medalji pa na 100 in 200 m hrbtno na balkanskem prvenstvu v Bolgariji. Na absolutnem državnem prvenstvu v

ZAHVALA

Miting »Ravne 85« je uspel. Zahvaljujemo se vsem, ki so pomagali in omogočili, da se je lahko srečalo 180 plavalcev iz šestih držav. Ob dobrem sojenju plavalnih sodnikov je treba še posebej pohvaliti tov. Majdo Pešjak in njeno ekipo za brezhibno delo, tov. Boštjana Oblaka in predsednika odbora PK Fužinar tov. Seada Karadža.

Odbor PK Fužinar

Splitu je bila Kopova druga na 200 m hrbtno. Bila je tudi dobitnica zlatin odličij na mednarodnih mitingih v Trentu v Italiji in v Minneapolisu v ZDA.

Odbojkarji Fužinarja so najboljša ekipa v občini Ravne v letu 1984. Osvojili so prvo mesto v tekmovalstvu za jugoslovanski pokal na področju Slovenije, prepričljivo zmagali na turnirju prijateljstva na Reki ter bili zmagovalci letnega pokala Slovenije. Na močnem turnirju v Liptovskem Hradoku v ČSSR so osvojili 2. mesto, sicer pa uspešno nastopajo v II. zvezni ligi, kjer so osvojili naslov jesenskega prvaka. Najboljše športnike bodo svedčano razglasili na prireditvi, ki bo 15. marca v hotelu Merx, kjer bodo sočasno podelili priznanja tudi najboljši TOZD, krajevni skupnosti in tistim, ki so uspešno tekmovali za naziv »Koroška grča«.

Ivo Mlakar

PROGRAM IZLETOV PD PREVALJE IN RAVNE ZA LETO 1985

PD PREVALJE

Februar: nočni pohod na Uršljo goro
April: Kremžarjev vrh
Maj: prvomajski izlet na Uršljo goro, gora Oljka, obisk spomenikov NOB
Junij: Blegoš
Julij: srečanje koroških planincev na Smrekovcu, Stol
Avgust: Spik (Mojstrovka)
September: Rogla (dan planincev), Uršlja gora

MLADINSKI ODSEK PD PREVALJE

Januar: sankaske tekme
Februar: 2. zimski pohod na Uršljo goro, tradicionalni pohod na Stol
Marec: Naravske ledine
April: Smrekovec, Poštarski dom
Maj: kresovanje na Uršlji gori, Peča, Okrešelj
Junij: Uršlja gora, Raduha

PD RAVNE

Maj: tradicionalni pohod okrog Uršlje gore
Junij: Matkov škaf, Mrzla gora, Storžič
Julij: Zirlitzkogel — Avstrija
Avgust: Planjava, Ojstrica, Sonnblick — Avstrija
September: Skrlatica, Montaž — Italija, Rogla — dan planincev
Januar: novoletni pohod na Uršljo goro

MISLINJČANI SLOVENSKI PRVAKI V KEGLJANJU NA LEDU

Ob številnih zimskih športih: hokeju, smučanju in drugih, ni nič manj pomembno oziroma niso nič manj prizadevni tudi kegljači na ledu, čeprav

ostajajo v senci bolj popularnih panog. Kegljaci pa marljivo trenirajo, nastopajo in kar je najpomembnejše, dosegajo izredne rezultate tako doma kot v mednarodni areni. V Sloveniji je kegljanje najbolj razvito na Gorenjskem, na Bledu, na Jesenicah, Kranjski gori, Lescah, Ratečah, v zadnjem obdobju pa tudi v Mislinji. Kljub temu, da ima klasično kegljanje v Mislinji že zelo staro tradicijo, saj segajo njegovi začetki daleč daleč nazaj, se vendarle uveljavlja v zadnjem času tudi v standardni kategoriji kegljanja in tega gojijo predvsem mladi, kajti starejši kegljači so večji privrženci prvotne igre na ledu.

Da smo napisali to športno vest, je več vzrokov. Najpomembnejši pa je gotovo ta, da so ravno ob koncu januarja mislinjski kegljači dosegli izvrsten uspeh na republiškem prvenstvu v Ledinah pri Ratečah na Gorenjskem. Tam je namreč potekalo

tekmovalje v metu na daljavo. V ekipi, ki so jo sestavljali Stanko Koprivnikar, Rudi Lubej, Viktor Borovnik in Danilo Kotnik, so bili doseženi presenetljivi rezultati. Tako je Stanko Koprivnikar postavil nov republiški rekord v metu keglja na daljavo, saj je znašala njegova dolžina kar 183,5 metra. Zelo solidno so metali tudi drugi člani ekipe, tako da so v končni uvrstitvi zasedli 1. mesto ter za seboj pustili veliko nevarnejših tekmecev, kot so Jesenice, pa Kranjska gora in Bled. Sicer pa na takšnih tekmovanjih odraža tudi celoletna kondicijska in tudi druga pripravljenost, tega pa mladim kegljcem Mislinje primanjkuje, kajti poleti uporabljajo za svoje treninge asfaltno ploskev, medtem ko drugi igralci trenirajo na ledeni, vendar pa je tudi na takšnih tekmovanjih velikokrat odločilna prav sreča in to kegljcem Mislinje želimo tudi v prihodnje.

Silvo Jaš

OBČNI ZBOR PLANINSKEGA DRUŠTVA RAVNE

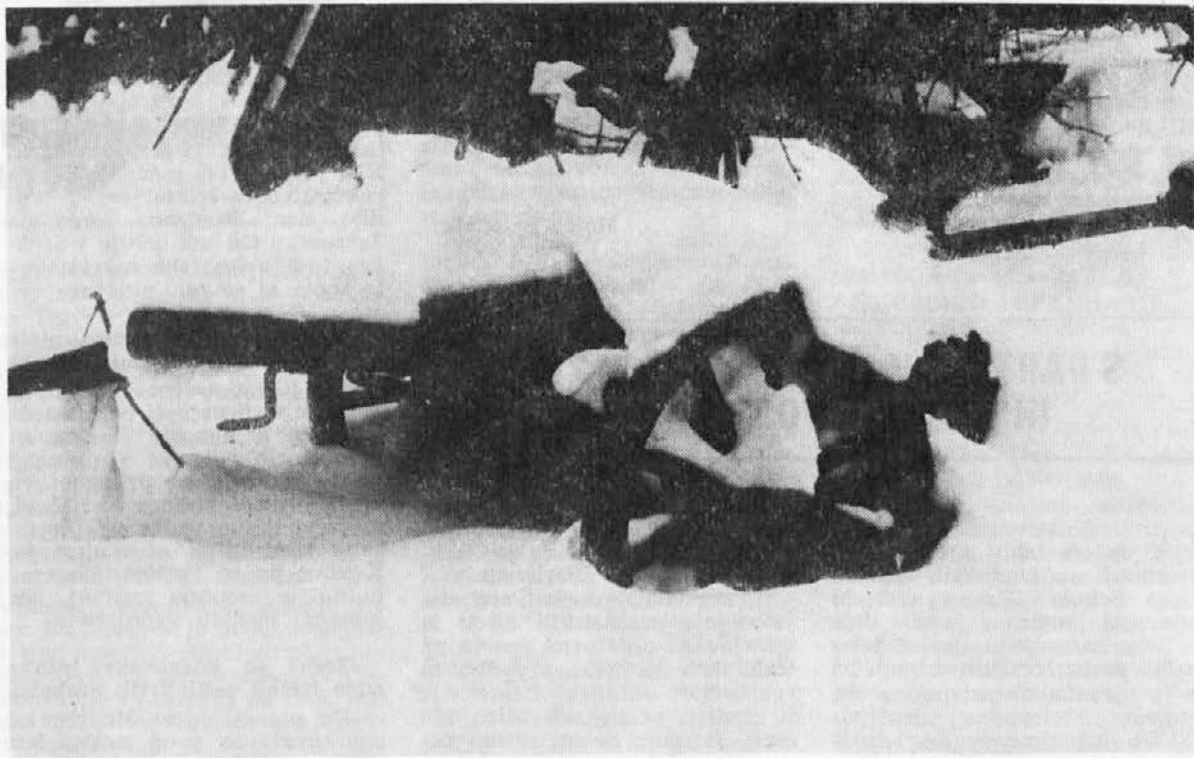
V soboto, 19. januarja, je bil v hotelu Merx na Ravnah občni zbor Planinskega društva Ravne. Udeležba je bila mnogoštevilna, večina planincev pa je bila na uvodnem in osrednjem delu zboru le opazovalcev, razživel so se šele v zadnji tretjini, ob igranju ansambla Vlada Bukovca.

Kulturni spored so za uvod planinskemu občnemu zboru pripravili ciecibani — planinci iz vrta Solzice, pevski zbor in folklorna skupina osnovne šole Koroški jeklarji ter učenke glasbene šole. Nastop otrok je bil prisrčen kakor vedno, kljub temu pa bi si marsikdo želel, da bi v kulturnem programu sodelovali odrasli planinci in da bi bil tudi po vsebini bolj planinski in ne brez potrebe »vsejugoslovanski«. V 90 letnikih Planinskega vestnika in v vsej drugi bogati slovenski planinski literaturi bi se gotovo dalo najti kaj uporabnega za tako priljubljenost.

V drugem, uradnem delu občnega zbora so imeli glavno

besedo člani upravnega odbora. Človek bi pričakoval, da bodo poročila predsednika in načelnikov odsekov vzbudila vsaj kakšen odziv, posebno še, ker niso bila samohvalna, ampak so nakazovala probleme, ki jih povzročajo tako težavne gospodarske razmere kot lastne slabosti — toda niti pohvale niti graje iz vrst občinstva ni bilo.

Društvo deluje po ustaljenih tirnicah kot že vrsto let. V njem so gospodarskogradbeni, propagandni, mladinski, alpinistični, markacijski odsek in odsek za varstvo narave in gorska straža. Gospodarskogradbeni odsek upravlja kočjo na Naravskih ledinah; ta je med redkimi planinskimi postojankami v Sloveniji, ki je odprta tudi pozimi. Za dežurstvo ob sobotah in nedeljah v zimskih mesecih poskrbijo odborniki sami, v sezoni pa imajo stalnega oskrbnika. Čeprav je promet na koči precejšen, pa ugotavljajo, da se zvišuje samo na račun višjih cen, in to ne prinaša posebnega dobička. Zato planincem še ved-

Hokej v Strojnski Reki

no zelo prav pridejo udarniške akcije, ki jih organizirajo ob večjih delih, npr. za čiščenje okolice, pripravo drv za zimo, lani pa je bilo opravljeno še veliko delo — napeljava telefonov.

Propagandni odsek se ukvarja z organizacijo izletov. Iz poročila je moč ugotoviti, da so v zadnjem obdobju organizacijsko napredovali, izboljšalo se je obveščanje o nameravanih izletih (vnaprej pripravijo in razmnožijo podrobne programe in jih razdelijo med izletnike), še vedno pa premalo o svoji dejavnosti obveščajo javnost. Ker je lani zaradi nezanimanja odpadla vrsta izletov — predvsem v bližnje in nižje gore, so za leto 1985 spremenili program. Načrtujejo več tur v višje in bolj oddaljene gore, tudi v Avstrijo in Italijo. Vsekakor so lahko v društvu zaskrbljeni, če se za skoraj polovico načrtovanih izletov ne najde niti za en avtobus potnikov — vseh članov pa je več kot tisoč. Še bolj čudno pa je, da na zboru nihče ni imel pripombe na program izletov.

Mladinski odsek je bil v preteklem obdobju zelo aktiven, izleti predvsem na bližnje vrhove so se kar vrstili, nekaj je bilo tudi daljših pohodov. Lani pa je močno upadlo število pionirjev — planincev, kar je posledica slabšega sodelovanja z učitelji na osnovnih šolah.

O delu manjših odsekov je poročal predsednik društva sam, pogrešali pa smo poročilo o dejavnosti alpinističnega odseka.

Njegovega predstavnika na občnem zboru ni bilo, kar kaže na to, da odnosi med tem odsekom in vodstvom društva še niso povsem urejeni — v preteklosti namreč niso bili dobri. Alpinisti pa imajo za nenavzočnost na zboru tudi opravičilo: Ravno tiste dni so imeli alpinistično šolo na Uršlji gori.

Nadzorni odbor je pozitivno ocenil delo upravnega odbora, pozitiven je bil tudi blagajniški saldo. Občni zbor je izvolil nov upravni odbor in predsednika (še najprej bo to Vinko Krevh), za učinkovitejše delovanje društva pa še izvršni odbor, ki ga doslej društvo ni imelo, zato je treba dopolniti tudi statut.

Planinsko društvo Ravne deluje na območju bivše krajevné skupnosti Ravne, ki se je pred nekaj leti razdelila. V društvu razmišljajo, da bi ustanovili sekcijo v krajevni skupnosti Kotlje, v kateri je veliko planincev. Menijo, da bodo aktivnejši, če bodo posebej organizirani. Morda bi bilo pametno na podoben način organizirati tudi planince v drugih krajevnih skupnostih na območju PD Ravne.

Ravenskemu planinskemu društvu in njegovemu vodstvu želimo v prihodnjem obdobju še uspešnejše delovanje kot doslej, ostalim članom pa nekoliko več volje za sodelovanje na občnih zborih in konferencah. Da ne bo videti, kot da se samo telesnega napora ne ustrašijo.

Mojca Potočnik

žična. Vseh nalog, ki nam jih nalagajo portoroški sklepi, ne moremo izpolnjevati, ker organizacijsko in kadrovsko nismo dovolj močni.

»Predstavite, prosim, vašo dejavnost nekoliko podrobneje.«

»V telovadnicah v DTK in na Javorniku imamo organizirano redno tedensko vadbo za predšolske otroke, za pionirke in mladinke ter za odrasle — ženske in moške. Najmlajših je največ, okoli 120. Starejše pionirke in mlajše mladinke vadijo skupaj, vendar v treh skupinah: gimnastiko, ritmiko in aerobiko. Zelo aktivne so ženske, ki vadijo na DTK in na Javorniku in

Franc Košak

sodelujejo v občinski kegljaški in odbojkarski ligi rekreativ. Ker je na DTK močna skupina rekreativcev — železarjev, vadijo člani Partizana samo na Javorniku. Od lani deluje v društvu tudi kolesarska sekcija veterancev, ki so zelo aktivni.

»Med tistimi, ki vadijo, niste našli pionirjev in mladincev.«

»Žal jih v našem društvu ni in to je tudi najbolj boleča točka naše dejavnosti. V skupini predšolskih otrok še imamo dečke, pionirje pa pritegnejo v svoje vrste posamezni klubi, medtem ko za vadbo pri Partizanu med njimi ni zanimanja. Kolikor pa se vpišejo, jih trenutno ne moremo sprejeti, ker nimamo moških vadnikov.«

»Torej so kadrovske težave eden izmed vaših trših orehov.«

»Da, precejšnje so. Medtem ko smo imeli še pred nekaj leti osem vadnikov, nimamo zdaj nobenega. Nekaj se jih je odse-

lilo, drugi so zaradi službenih in drugih obveznosti odpovedali sodelovanje. Nekoliko boljši je položaj pri ženskah.«

»Ela Pšeničnik, ki vodi žensko rekreacijo, je dejala, da se boji tudi za ženski del Partizana. Med 11 vaditeljicami je večina starejših, ki vadijo pri Partizanu že dolga leta. Podmladka pravi, je tudi pri njih premalo, ker mlade vaditeljice, navadno so to srednješolke, odhajajo na študij v Ljubljano ali Maribor, ko pa se zaposlijo — večkrat tudi v drugem kraju — se v društvo ne vrnejo. Ali to pomeni, da v društvu Partizan premalo skrbite za pomlajevanje kadrov?«

»Ne bi rekel. Vsako leto pošljemo v poletno šolo v Mozirje po enega ali dva kandidata. Ko bi ti vadniki vztrajali pri Partizanu, bi jih moralo biti dovolj.«

»Da ne vztrajajo, je morebiti kriva tudi preskromna materialna spodbuda?«

»Dolga leta so naši vadniki delali zastoj, zdaj pa jih honoriramo po pravilih ZTKO. Na uro dobijo od 42 do 70 din, odvisno od izobrazbe. To je res skromno. Kdor si ustvarja življenjski standard in potrebuje denar, bo gotovo šel tja, kjer bo zaslužil več.«

»Ostane pa, če ga veže na Partizan še kaj drugega.«

»Da. Tak primer so nekatere naše vaditeljice, ki vztrajajo pri Partizanu že 20 in več let in res veliko žrtvujejo za društvo.«

»Menite, da med mladimi takega entuziazma ni več?«

»Med mladimi predvsem ni pravega zanimanja za gimnastiko, ki je bila prvotno osnovna dejavnost Partizana. Morda je tega kriva tudi šola, kjer učitelji dajejo več poudarka igranju žogo kot vajanju na orodju. Po drugi strani pa so s tem, ko je Partizan dobil nove naloge, odpadle tudi nekatere oblike izobraževanja kadrov, tako da mladi športniki nimajo možnosti spoznati orodij in vaj na njih nikjer drugje kot na fakulteti za telesno vzgojo.«

»Mlade privlačijo predvsem zgledi. Današnja mladina jih v naši orodni telovadbi nima.«

»Res. Od Cerarja naprej slovenska orodna telovadba ne pozna velikih imen. To pa ne pomeni, da nimamo talentov. Tudi mi smo imeli nadarjeno telovadko, ki je šla študirat na fakulteto za telesno vzgojo. Žal se zdaj ne vemo, ali bo dobila zaposlitev v naši občini. Če jo bo, bo to za našo klasično gimnastiko velika pridobitev.«

»Zakaj je po vašem mnenju gimnastika tako pomembna?«

»Če se pogovarjaš s trenerji, ti vsak prizna, da se otroci, ki so nekaj let vadili pri Partizanu, hitreje naučijo elementov, ki jih zahteva ta ali oni šport, so vzdržljivejši in gibčnejši in se tudi ne poškodujejo tako hitro kot drugi. Vaje, ki jih delamo pri Partizanu, razgibavajo in krepijo vse telo, zato so primerne tako za najmlajše, ki se še

S PARTIZANOM ZA ZDRAV RAZVOJ IN VZDRŽLJIVOST TELESA

Partizan je eno najstarejših športnih društev pri nas. Ustanovili so ga takoj po vojni in je zrasel na tradicijah nekdanjega Sokola. Glavna skrb in dejavnost Partizana je bila dolga leta namenjena orodni telovadbi, po portoroških sklepih pa se je njegova vloga spremenila. Prvotno »telovadno društvo« (TVD) so preimenovali v »društvo za telesno vzgojo in rekreacijo« in v skladu z nazivom je

Partizan dobil tudi nove naloge. Kako jih izpolnjuje, smo povprašali Franca Košaka, predsednika ravenskega Partizana.

»Osnovna dejavnost Partizana je vzgoja predšolskih otrok in šolarjev za vse zvrsti športa pa tudi skrb za telesno vadbo in rekreacijo odraslih. Čeprav je v društvu včlanjenih blizu 300 oseb, z našim delom nismo zadovoljni. Telesnovzgojna dejavnost bi morala biti še bolj mno-

Skupinska vaja

razvijajo, kot za starejše, ki želijo ohraniti telesno vzdržljivost.«

»Kljub temu pa trenerji poudarjajo, da je treba začeti s športom zelo zgodaj, če hočemo, da bo tekmovalce nekoč uspel.«

»S športom je res treba začeti zgodaj, ni pa potrebna tako zgodnja specializacija. Nekaj let vsestranske telesne vzgoje pri Partizanu lahko vsakemu poznejšemu tekmovalcu v katerikoli športni zvrsti samo koristi.«

»Otroke zelo privlačijo tekmovanja. Morda se tudi zato pionirji raje včlanijo v športne klube, kot da bi ostali pri Partizanu.«

»Pri Partizanu tekmovalcem res ne dajemo toliko poudarka. Nekaj zaradi nove vloge našega društva, ki mora skrbeti predvsem za množičnost in rekreacijo ljudi, nekaj pa zaradi narave Partizanove osnovne dejavnosti. Na orodju moraš npr. dolgo in trdo vaditi, preden lahko tekmuješ. Poskušali smo že uvesti občinsko tekmovalstvo v gimnastiki, pa nam ni uspelo, organizirali smo srečanje s Partizanom iz Slovenj Gradca, pa tudi to ni postalo tradicionalno. Naše mladinke in članice se

udeležujejo republiških tekmovalcev in tam dosegajo lepe uspehe, vendar, so tudi ta tekmovalstva zelo redka.«

»Vsaj kakšno obliko spodbude za dobro delo pa gotovo organizirate tudi pri vašem društvu.«

»Vsako leto pred začetkom poletnih pripravimo akademijo, na kateri posamezniki in skupine prikažejo svoje dosežke. Ob koncu leta organiziramo za naše člane pohod na Navrški vrh, združen s taborniškimi in vojaškimi veščinami, kot je npr. orientacija s kompasom. Naši člani, predvsem ženske, se udeležujejo tudi raznih memorialnih pohodov v slovenskem merilu in se navadno na njih zelo dobro odrežejo. Partizanovi odborniki in nekateri člani in članice pa pomagajo pri organizaciji množičnih športnorekreativnih prireditev v naši občini.«

»Kljub vsem težavam, predvsem kadrovskim, ki ste jih omenjali, je torej dejavnost ravnenskega Partizana zelo množična. Želimo vam, da bi ostala taka še naprej, in da bi društvo postalo kos tudi nalogam, ki jim po vaših besedah za zdaj še ni.«

Mojca Potočnik

KAKO SMO IZVAJALI KADROVSKI PLAN V LETU 1984

Za leto 1984 smo planirali 6032 delavcev, leto pa zaključili s 6060 zaposlenimi, kar pomeni, da smo plan presegli za 0,5 %. Z doseženo stopnjo rasti zaposlenosti 3,7 % (brez DO TSD 2,5 %) to pomeni, da nas je bilo proti 31. 12. 1983 217 več zaposlenih.

Ce primerjamo število zaposlenih po sklopih dejavnosti, vidimo, da v proizvodnih temeljnih organizacijah nismo dosegli planiranega števila delavcev (plan 3733, doseženo 3696 — brez TSD), za 2 % smo ga presegli v spremljajočih dejavnostih in delovnih skupnostih (ta porast je posledica predvsem zaposlitve pripravnikov in drugih strokovnih delavcev), v skupnih dejavnostih pa za 1,7 %. V temeljnih organizacijah Vzmetarna, Pnevmatični stroji, Industrijski noži, Transport, Kovinarstvo in Jeklovlek se je število zaposlenih proti koncu leta 1983 zmanjšalo (posebej velja to za Pnevmatične stroje in Vzmetarno), v Računovodstvu in PII pa je število zaposlenih ostalo nespremenjeno.

Da smo dosegli takšna kadrovska gibanja, smo morali zaposliti 815 delavcev, od tega 349 na osnovi oglasov. Na oglase se je prijavilo 4-krat več delavcev, kot je bilo potrebnih, zato smo morali v službi obdelati kar 1409 prijav. Najbolj množične so bile prijave za oglašena dela v metalurških temeljnih organizacijah (motivacija za prijavo pa OD), tem so sledile prijave žensk za delo čistilk, kjer pa so prevladovali kandidati s srednješolsko izobrazbo brez zaposlitve in pa žene naših delavcev iz drugih republik. Znotraj DO je bil velik interes za delo kontrolorjev proizvodnje in tehnologije.

Ceprav je bil izjemen interes za delo v metalurških temeljnih organizacijah, pa je bila večinoma ponudba neustrezna, zato smo izvajali strogo selekcijo pri izbiri kandidatov. Komisije za kadre so naše predloge v veliki večini primerov upoštevale.

Z zjemnim nadomeščanjem fluktuacije v prvi polovici leta na vseh tistih delih, kjer so bili načrtovani prihodi iz šol naših študentov, smo v celoti realizirali enega od planskih ciljev, da zaposlimo vse študente in da omogočimo pripravništvo tudi tistim učencem — neštudentom, ki so v letu 1984 končali šolanje.

Poleg neustreznega odziva za metalurške temeljne organizacije smo se srečali tudi s precejšnjim pomanjkanjem strugarjev in rezkalcev (predvsem zaradi velikih potreb v DO TSD), medtem ko smo ključavničarje uspeli pridobiti v zadostnem številu, vendar na škodo sosednjih delovnih organizacij, zlasti Instalaterja in Monterja.

Za nadomeščanje začasnih odsotnih delavcev smo sklenili delovno razmerje s 57 delavci za določen čas, vseh delavcev za določen čas (skupaj s pripravniki) pa je konec leta bilo 132. V administraciji in na strokovnih delih začasno odsotnih delavcev praviloma nismo nadomeščali. Ob tem je treba poudariti, da v nekaterih sredinah še vedno nekritično obravnavajo zaposlovanje, da je premalo iniciative za bolj produktivno zaposlitev že zaposlenih delavcev, da ne iščejo notranjih rešitev itd., kar tudi pomeni, da se vsi še ne zavedajo, da neproduktivno zaposleni delavci predstavljajo takšen strošek, ki ga v sedanjih pogojih gospodarjenja praktično vedno ne bomo zmogli več. Vsem tistim sredinam, kjer se neplanirano pojavi močno povečan obseg dela, ki traja le določen čas, v drugih temeljnih organizacijah neradi priskočijo »na pomoč«, tako da bi jim za tak čas posodili delavce. Nekaj primerov je sicer bilo, v letu 1985 pa bo tej možnosti prerazporejanja v takih primerih treba dati veliko večji poudarek.

(Vir: Kadrovske poročilo za leto 1984)

Kadrovska gibanja v decembru

Decembra je bilo v Železarni Ravne zaposlenih 6060 delavcev. V primerjavi s novembrom se je stanje nekoliko povečalo, predvsem zaradi prihodov delavcev iz JLA in novih zaposlitev v TSD. V primerjavi s letom prej se je število zaposlenih povečalo za 217 delavcev.

DELOVNO RAZMERJE SO SKLENILI

JEKLOLIVARNA — Branko Repotočnik, jedrar, Asani Nexhat, Pavel Mihev, NK delavca — vsi iz JLA; Vlado Pranjkovič in Zeljko Piličič, gimnazijska maturanta — prva zaposlitev; Huse Dizdarevič, NK delavec, Miroslav Ignjatič, gradbeni tehnik — iz druge DO.

VALJARNA — Vladimir Cofl, zidar, Peter Jehart, Darko Mesarič, NK delavca — iz druge DO, Žarko Jovič, NK delavec — iz inozemstva.

KOVAČNICA — Zdenko Kun, žarilec o. p., Radoslav Kovačević, NK delavec — iz JLA; Peter Šipek, Arif Sijamhodžić, NK delavca — prva zaposlitev. KALILNICA — Marijan Bizjak, ključavničar — iz druge DO.

ORODJARNA — Ivan Belaj, rezkalec, Jožef Šapek, NK delavec — iz JLA; Beno Grobelnik, ključavničar — iz druge DO.

STROJI IN DELI — Samo Ravšer, rezkalec, Srečko Plešej, Vitomir Repanšek, strugarja — iz JLA; Gojko Kotnik, avtomehaničar — iz druge DO; Jakob Petrič, NK delavec — premeščen iz Pnevmatičnih strojev.

PNEVMATIČNI STROJI — Darko Vožič, NK delavec — ponovna zaposlitev; Matjaž Vičod, strugar — iz druge DO.

TRO — Oto Tavčman, str. ključavničar — iz JLA.

ARMATURE — Ludvik Krenkar, ključavničar — iz JLA; Ivan Klemenc, Branko Andrić, NK delavca — prva zaposlitev.

ENERGIJA — Branko Goličnik, Vili Fijavž, Dušan Merkač, vsi ključavničarji — iz JLA.

SGV — Emsud Delkič, tesar — prva zaposlitev; Robert Vetrh, ključavničar — iz druge DO.

ETS — Engelbert Cvetko, ključavničar — premeščen iz SGV.

RPT — Bogdan Kadiš, dipl. inž. strojništva, Franc Kseneman, inž. strojništva — oba iz JLA; Rok Kolar, dipl. inž. strojništva — iz šole; Srečko Kolar, talilec o. p. — ponovna zaposlitev v ŽR; Jakob Pisar NK delavec — premeščen iz Pnevmatičnih strojev, Bojana Arcet, administratorica — premeščena iz Komerciale, Srečko Gracelj, avtogeni rezalec — premeščen iz Jeklolivarne.

KOMERCIALA — Franc Repas, NK delavec — iz JLA.

DRUŽBENI STANDARD — Marta Praznik, kuharica — iz druge DO; Jože Rudl, ključavničar — premeščen iz TRO.

GOSPODARJENJE — Karel Vavdi, strojni tehnik — iz JLA.

KSZ — Veroljub Nešić, zidar — premeščen iz Valjarne.

DO TSD — Davorin Rataj, Darinko Sovič, rezkalca — iz JLA; Vekoslav Razgoršek, ključavničar, Vlado Kundih, Darko Marinč, Stanislava Leskovec, Jožefa Siher, Marjan Hartman, vsi NK delavci — iz druge DO; Milan Borovnik, ključavničar — premeščen iz Jeklovleka.

KOVINARSTVO — Robert Klemenšek, rezkalec, Janez Kumprej, Albin Robnik, ključavničarja — iz JLA.

DELOVNO RAZMERJE JE PRENEHALO

JEKLARNA — Albin Grobelnik, skrbnik materialov — sporazumno; Cvjetin Starčević, pripravljalec za litje — neuspešno poskusno delo; Eniz Gerzić, zidar plošč — izključen.

JEKLOLIVARNA — Ciril Bertonec, vzdrževalec — inval. upokojen; Srečko Gracelj, avto-gen rezalec — premeščen v RPT.

VALJARNA — Veroljub Nešić, zidar — premeščen v KSZ.

KOVAČNICA — Jože Fele, pomočnik kovača, Marta Cifer, čistilka — invalidska upokojitev; Stefan Kričej, stiskalec — poklicna rehabilitacija.

JEKLOVLEK — Milan Borovnik, vzdrževalec orodja — premeščen v DO TSD.

STROJI IN DELI — Srečko Borovnik, transportni delavec — izključen.

INDUSTRIJSKI NOŽI — Vinko Polenik, ravnalet — invalidsko upokojen.

PNEVMATISNI STROJI — Jože Grzina, inž. strojništva — invalidska upokojitev; Jakob Petrič, strugar — premeščen v Stroje in dele; Jakob Pisar, izdelovalec vrtnega orodja — premeščen v RPT.

VZMETARNA — Edvard Šurc, nalagalec napustne peči — invalidsko upokojen; Vitomir Mandić, odlagalec pri napustni peči — potek delovnega razmerja za določen čas.

TRO — Jože Rudl, ključavničar — premeščen v Družbeni standard.

SGV — Alojz Slatinšek, delovodja — invalidsko upokojen; Engelbert Cvetko, ključavničar — premeščen v ETS.

TRANSPORT — Jakob Svetina, avtomehanik — umrl.

KONTROLA KAKOVOSTI — Stanislav Majerič, NK delavec — invalidsko upokojen.

DRUŽBENI STANDARD — Ema Močivnik, kuharica — sporazumno.

KOMERCIALA — Rudolf Hovnik, referent prodaje — dana odpoved; Bojana Arcet, re-

ferentka nabave — premeščena v RPT.

GOSPODARJENJE — Viktor Pačnik, dipl. inž., načrtovalec, Metod Kac, organizator banke podatkov — dana odpoved.

DO TSD — Vlado Kundih, monter — sporazumno.

KOVINARSTVO — Viktor Knaus, rezkalec, Duško Planovšek, ključavničar, Jožica Kladnik, ključavničarka — dana odpoved.

Kadrovska služba

KRŠITVE DELOVNIH OBVEZNOSTI

Skupna disciplinska komisija je v oktobru, novembru in decembru 1984 obravnavala naslednje kršilce delovnih obveznosti:

TOZD JEKLARNA

1. PALKO Andrej, ponovčar, neopravičeno izostal z dela 1 dan, prenehanje delovnega razmerja s pogojno odložitvijo za 1 leto (večkrat v postopku).

2. MARJANOVIĆ Savo, pripravljalec za litje, neopravičeno je izostal z dela 2 dni, javni opomin.

3. ROŠKAR Stanko, zidar plošč, neopravičeno je izostal z dela 1 dan, javni opomin.

4. KOTNIK Silvo, zidar plošč, predčasno je zapustil delo 1 uro, javni opomin.

5. OŽEGOVIĆ Hašim, zidar livnih plošč, neopravičeno je izostal z dela 3 dni, prenehanje delovnega razmerja s pogojno odložitvijo za 6 mesecev.

6. RAJŠP Mirko, pripravljalec za litje, neopravičeno je izostal z dela 2 dni, prenehanje delovnega razmerja s pogojno odložitvijo za 6 mesecev (večkrat v postopku).

7. TENKO Štefek, pripravljalec za litje, neopravičeno je izostal z dela 2 dni, prenehanje delovnega razmerja s pogojno odložitvijo (večkrat v postopku) za dobo 1 leta.

8. CVETKOVIĆ Dragutin, pripravljalec za litje, neopravičeno je izostal z dela 4 dni, prenehanje delovnega razmerja s pogojno odložitvijo za 1 leto.

9. GERZIC Eniz, pripravljalec za litje, samovoljno prenehal hoditi na delo, prenehanje delovnega razmerja v tozdu Jeklarna.

10. FESEL Ivan, 2. pomočnik topilca, neopravičeno je izostal z dela 1 dan, prenehanje delovnega razmerja s pogojno odložitvijo za 6 mesecev (večkrat v postopku).

11. SRSA Zeljko, pripravljalec za litje, na delovnem mestu je bil vinjen, prenehanje delovnega razmerja s pogojno odložitvijo za 6 mesecev.

12. KREVIH Alojz, 1. pomočnik topilca, neopravičeno je izostal z dela 1 dan, javni opomin.

13. BALCINOVIĆ Šefik, pripravljalec za litje, neopravičeno je izostal z dela 1 dan, prenehanje delovnega razmerja s pogojno odložitvijo za 3 mesece.

14. NAROČNIK Branko, žerjavovodja, neopravičeno je izostal z dela 1 dan, enkrat zamudil na delo, prenehanje delovnega razmerja s pogojno odložitvijo za dobo 1 leta (večkrat v postopku).

15. STUBICAR Jakob, neopravičeno izostal z dela 1 dan, javni opomin.

16. PODBREŽNIK Miloš, pripravljalec za litje, neopravičeno je izostal z dela 3 dni, prenehanje delovnega razmerja s pogojno odložitvijo za 6 mesecev.

17. PLAZOVNIK Ivan, strojnik, poskušal odtujiti motorno olje, javni opomin.

18. VINŠEK Drago, 1. pomočnik topilca, poskušal odtujiti motorno olje, javni opomin.

19. KRČMAR Anton, pripravljalec za litje, ni uporabljal zaščitnih sredstev, javni opomin.

20. ZOLETIĆ Senaid, 2. pomočnik, neopravičeno izostal z dela 4 dni, prenehanje delovnega razmerja s pogojno odložitvijo za 6 mesecev (večkrat v postopku).

21. ŠOPER Stanko, pripravljalec za litje, neopravičeno izostal z dela 1 dan, javni opomin.

22. STARČEVIĆ Cvetin, pripravljalec za litje, neopravičeno izostal z dela 5 dni, prenehanje delovnega razmerja.

23. PESKO Janko, pripravljalec za litje, neopravičeno izostal z dela 3 dni, prenehanje delovnega razmerja s pogojno odložitvijo za 3 mesece.

24. DEKLIČ Jasmin, pripravljalec za litje, neopravičeno izostal z dela 1 dan, javni opomin.

25. RACEL Peter, tehtalec, poskušal odtujiti 96 m električnega kabla, prenehanje delovnega razmerja s pogojno odložitvijo za 1 leto (suspens utemeljen).

26. TURK Ivan, žerjavovodja, poskušal odtujiti odpadni baker, prenehanje delovnega razmerja s pogojno odložitvijo za 1 leto (suspens utemeljen).

TOZD JEKLOLIVARNA

1. ČUJES Maks, delovodja, preslab nadzor dela, javni opomin.

2. GOLOB Alojz, čistilec garderobe, neopravičeno izostal z dela 4 ure, javni opomin.

3. ROTOVNIK Branko, izdelovalec mask, samovoljno se je vozil z vilicarjem, javni opomin.

TOZD VALJARNA

1. KRISTAN Melhior, garderoben, zapuščal delo in ga večkrat zamudil, prenehanje delovnega razmerja s pogojno odložitvijo za 6 mesecev.

2. ZAGERNIK Anton, brusilec, neopravičeno je izostal z dela 1 dan, prenehanje delovnega razmerja s pogojno odložitvijo za 6 mesecev (večkrat v postopku).

3. GRUBER Peter, ravnalet, neopravičeno je izostal z dela 1 dan, javni opomin.

4. SIMIĆ Zivko, valjavec, nagovarjal sodelavca za vnos alkohola, prenehanje delovnega razmerja s pogojno odložitvijo za 3 mesece (suspens utemeljen).

5. PRAZNIK Drago, vezalec kolo-barjev, nagovarjal sodelavca za vnos alkohola, javni opomin (suspens je utemeljen).

6. BURZIC Bečir, transportni delavec, neopravičeno izostal z dela 1 dan, prenehanje delovnega razmerja s pogojno odložitvijo za dobo 6 mesecev (večkrat v postopku).

7. OSOJNIK Rado, adjuster kontrolor, večkrat je zamudil na delo, prenehanje delovnega razmerja s pogojno odložitvijo za 1 leto.

8. KRIVOGRAD Franc, adjuster kontrolor, neopravičeno je izostal z dela 1 dan, javni opomin.

TOZD TSD

1. LESIČNIK Klara, skladiščna delavka, na delovnem mestu je bila vinjena, javni opomin.

TOZD KOVAČNICA

1. TEVC Jože, žarilec, med delovnim časom je pustil stroje obratovati in zapustil tozdek ograje; prenehanje delovnega razmerja s pogojno odložitvijo za dobo 1 leta (suspens je bil utemeljen).

2. BON Ivica, čistilec polizdelkov, neopravičeno je izostal z dela 1 dan, javni opomin, pavšalna odškodnina 1.210,40 din, plačal.

3. CAS Stanko, žerjavovodja, neopravičeno je izostal z dela 1 dan, enkrat zamudil, prenehanje delovnega razmerja s pogojno odložitvijo za dobo 1 leta (večkrat v postopku); pavšalna odškodnina 1.298,90 din, plačal.

4. STEVIĆ Slavko, žerjavovodja, neopravičeno izostal z dela 1 dan, javni opomin, pavšalna odškodnina 1.298,90 din, plačal.

5. PODBREŽNIK Ivan, voznik manipulant, neopravičeno je izostal z dela 1 dan, javni opomin.

6. RACNIK Janez, pomočnik pri stiskalnici, neopravičeno izostal z dela 1 dan, javni opomin, pavšalna odškodnina 1.298,90 din, plačal.

7. ZAJEMSEK Drago, pomočnik klavirja, večkrat predčasno zapustil delo, javni opomin.

TOZD KALILNICA

1. JELEN Beno, kalilec, prišel na delo vinjen, razporejen z del kalilca na delo pomočnik kalilca za dobo 2 mesecev (suspens je bil utemeljen).

2. APSNER Ivan, pomočnik kalilca, prišel na delo vinjen, prenehanje delovnega razmerja s pogojno odložitvijo za 6 mesecev (suspens je bil utemeljen).

TOZD ORODJARNA

1. JELEN Stanko, žagar, bil vinjen na delu, javni opomin.

TOZD STROJI IN DELI

1. SOVIĆ Danilo, monter, neopravičeno izostal z dela 3 dni, prenehanje delovnega razmerja s pogojno odložitvijo za dobo 1 leta, pavšalna odškodnina 4.937,00 din, plačal.

2. ČUJES Anton, transportni delavec, samovoljno vzel vilicarja, se z njim zaletel in ga poškodoval, prenehanje delovnega razmerja s pogojno odložitvijo za dobo 6 mesecev.

3. PAVLINIĆ Branko, strugar, neopravičeno je izostal z dela 1 dan, javni opomin.

4. MRAVLJAK Milan, strugar, stružil kose izven tolerance, javni opomin, pavšalna odškodnina 2.082,00 din, plačal.

5. PALIR Milan, strugar, stružil kose izven tolerance, javni opomin, pavšalna odškodnina 2.082,00 din, plačal.

6. REK Alojz, brusilec specialist, onemogočal sodelavca pri opravljanju dela, motil delovni proces, ukrep: razporeditev z del brusilca specialista na dela transportni delavec za čas 6 mesecev, materialna škoda 7.888,00 din, plačal (suspens je bil utemeljen).

7. KRAJNC Božidar, brusilec, onemogočal sodelavca pri opravljanju dela, motil delovni proces, ukrep: razporeditev z del brusilca na dela na razrezu materiala; materialna škoda 7.888,00 din, plačal (suspens je bil utemeljen).

8. MOČIVNIK Damjan, vzdrževalec, prišel vinjen na delo, javni opomin.

»Plesni par«

9. BOROVNIK Srečko, transportni delavec, samovoljno prenehal hoditi na delo, prenehanje delovnega razmerja v tozdu.

TOZD TRANSPORT

1. POTOČNIK Branko, premikač, predčasno zapustil delo, odšel prek ograje, javni opomin.
2. KOTNIK Mirko, voznik tovornjaka, predčasno zapustil delo, odšel prek ograje, javni opomin.
3. ČERU Vinko, voznik vlačilca, poškodoval vrata IKARUS, javni opomin.

TOZD KOMERCIALA

1. PŠENIČNIK Ivan, skladišni delavec, neopravičeno izostal z dela 1 dan, javni opomin.
2. GRM Martin, skladišni delavec, zamudil na delo, odklonil delo, javni opomin.
3. VRHNJAK Srečko, skladišni delavec, zamudil na delo, neopravičeno izostal z dela, javni opomin.
4. ČERENAK Franc, kurir, neopravičeno izostal z dela 2 dni, prenehanje delovnega razmerja s pogojno odložitvijo za 1 leto.
5. PEČNIK Dušan, skladišni delavec, neopravičeno izostal z dela 1 dan, javni opomin.

TOZD DRUŽBENI STANDARD

1. SKITEK Hubert, hišnik, bil vinjen na delu in imel neprimeren odnos do strank, prenehanje delovnega razmerja s pogojno odložitvijo za dobo 1 leta.
- Skupna disciplinska komisija je v treh mesecih izrekla še 15 opominov, 3 delavce oprostila odgovornosti in 2 postopka ustavila!

Za pravno službo:
Sonja Slemnik

TOZD VZMETARNA

1. BELINA Jože, oblikovalec vzmetnih listov, neopravičeno izostal z dela 1 dan, javni opomin.
2. MERKAC Milan, kalilec, neopravičeno je izostal z dela 1 dan, javni opomin.
3. BRICMAN Peter, monter vzmeti, neopravičeno je izostal z dela 1 dan, javni opomin, pavšalna odškodnina 1.373,00 din, sodna izterjava.
4. CVIRN Avgust, brusilec, prišel vinjen na delo in udaril s palico sodelavca, prenehanje delovnega razmerja s pogojno odložitvijo za dobo 6 mesecev (suspens je bil utemeljen).

TOZD SGV

1. ZIH Damjan, skoblar, neopravičeno je izostal z dela, kršil bolniški red, prenehanje delovnega razmerja (večkrat v postopku).
2. DROFELNIK Franc, velikokrat zapuščal delo med delovnim časom, prenehanje delovnega razmerja s pogojno odložitvijo za dobo 1 leta.

DOMAČA HUMORESKA:

Nekaj bogatih izkušenj

Pred kratkim smo bili na simpoziju v nekem dolgočasnem obmorskem mestu. Predaval nam je med drugimi tudi strokovnjak iz Vzhoda, in da ne govorim vse in o vsem, o čemer je govoril in kar je povedal, vam povem le nekaj, kar nam je bolj ostalo v spo-

minu, saj zapiski še niso strokovno urejeni, zlasti pa to, kar je povedal potem v panelni razpravi.

V naši firmi, pravi (povzema-mo), je ta zadeva približno taka: Uradnik gospod Kikima ima v podjetju dovoljen zamaknjen delovni čas. Tako ga pač tam ime-

nujejo, ker boljšega izraza do sedaj niso našli. Dali pa so že razpis za koristno pobudo in obstaja velika verjetnost, da si bo morda nekoč nekdo v trenutku navdiha izmislil celo drugačen naziv, da o vsebini ne govorimo. Gospod uradnik uporablja ta čas, ki niti približno ni privilegij, kot mu zlonamerni nepoznavalci očitajo, zgolj za to, da prihaja na delo v tistem času, ko je krivulja njegovih psihofizičnih sposobnosti prilezla čez rob. Tudi če kdaj zaspi, ni kriv on ali maček, pač pa bioritem. V njihovem podjetju imajo bioritem zlasti intenzivni televizijski gledalci in drugi zapanci; če kdo hodi s kurami spat in zgodaj vstaja, to ni nikakršen bioritem, ampak je to njegov problem. Kdo, pri vseh vrstah, mu je kriv, da zjutraj lažje misli kot običajni normalni ljudje, ki to počno šele popoldne.

In tako pride gospod Kikima, in to dosledno in vedno, popoldne točno ob petih v tovarno. Najprej se vpiše v vpisno knjigo v recepciji pri vratarju, nato evidentira svojo prisotnost z žigosno kartico, nato gre po ključ od pisarne in reče besedo dve vratarju, zatem se prične delo, s tem da prej v posebno evidenco čitljivo vpiše, kdaj je pričel z delom.

Gospod uradnik dela na silno zahtevnem projektu — strokovni nalogi: Koliko časa je delavcu, ki dela na obdelavi informacij in podatkov (po slovensko se temu reče: umski delavec) in ki ima poprečni inteligenčni kvocient, potrebno, da po prihodu v službo in po prvi kavi lahko intenzivno vklopi in kreativno dela. Naj vas ne moti, da so pri njih togi in dolgi nazivi običajni — gre za pomembnost! Prve raziskave po eni od trinajstih možnih variantnih metod kažejo, da je to čas od 42 do 57,02 minut; lahko je tudi več! Sicer pa gre tu za strokovnost, rezultati naloge pa bodo v vsakem primeru v obliki elaborata predstavljeni strokovnemu kolegiju za univerzalna vprašanja ter v izvlečkih in povzetkih, ki nič ne povedo, predstavljeni pristojnim dejavnikom in članom njihovih teles, organov in institucij. Da ne bo nesporazuma: gospod uradnik tega ne dela kar tako na

svojo roko, ampak ima za to poseben delovni nalog. Redna dela, ki se nanašajo na dela in naloge v katalogu del in nalog ter drugih opravil, so nekaj drugega. Tam na primer cenijo zlasti izredne naloge in jih tudi vrednotijo in stimulirajo, kot tam pravijo plačevanju. Ne nazadnje, pravi strokovnjak, izredni ljudje in izredne naloge svet pokonci držijo. Vsi in vse ostalo je normalna spremljajoča posledica, ki bistva nič ne spremeni.

Po uri in trideset minut kreativnega dela je na vrsti posebna evidenca, kaj je ta dan delal, nato posebna evidenca, kdaj je zapustil pisarno, ponovno evidentiranje (žigosanje) evidenčne kartice, ponovni vpis v knjigo pri vratarju, pogled na pano, ki poziva k novim delovnim zmagam, in to je v glavnem vse.

Sancta simpli (birokrata)citas — Anno Domini 1984

Po tonskem zapisu
prevedel: deja

PRILožNOSTNE ZNAMKE V JUGOSLAVIJI V LETU 1985

Od 4. februarja je v obtoku serija štirih vrednostnih priložnostnih znamk v skupni nominali 104 din in v polah po 25. Naslov serije je Muzejski eksponati (večletna izdaja). Ob 40-letnici organiziranega varstva kulturnih spomenikov v Jugoslaviji bo od 20. februarja v obtoku priložnostna znamka za 6 din v polah po 25. Obenem bo izšla tudi ustrezna maksimum karta. S priložnostno znamko za 6 din v polah po 25 bo 15. marca obeležena 50-letnica smučarskih skokov v Planici. V okviru večletne izdaje Evropsko varstvo narave bo od 30. marca v obtoku priložnostna serija dveh znamk v skupni nominali 108 din in v polah po 9. 6. aprila bo s priložnostno znamko za 6 din v polah po 25 obeležena 1100-letnica smrti Metoda Solunskega, obenem bo izšla tudi maksimum karta. Večletna izdaja Evropa-Cept bo od 29. aprila obogatena s serijo dveh znamk v polah po 9 in z nominalo 128 din. Z dve-ma priložnostnima znamkama v polah po 25 in v skupni nominali 12 din bo 9. maja proslavljena 40-letnica zmage nad fašizmom. V počastitev narodnih herojev vojnega letalstva bo od 21. maja v obtoku priložnostna znamka v nominali 6 din in v polah po 25 ter ustrezna maksimum karta. Priložnostna znamka na temo Josip Broz Tito bo izšla 25. maja v nomi-

Naši dreveščki

nali 6 din in v polah po 25. Od 26. junija bo v obtoku priložnostna znamka za 48 din v polah po 25, posvečena 40-letnici ZM. Priložnostna izdaja, sestavljena iz znamke za 48 din v polah po 8 in spominski blok za 100 din bo obeležil 29. junija 30-letnico Mednarodne evropske donavske regate (TID). V čast navtičnemu turizmu bo 1. julija izšla priložnostna serija štirih vrednosti v skupni nominali 104 din in v polah po 9. S priložnostno znamko za 48 din v polah po 25 bo 10. avgusta obeleženo svetovno prvenstvo letalskih modelarjev. Večletna izdaja flora bo z 20. septembrom dobila novo serijo štirih vrednosti po 25 kosov in v nominali 104 din. 21. septembra bo izročena v obtok priložnostna znamka za 48 din v polah po 25, in sicer v počastitev svetovnega kongresa stomatologov. Obenem bo izšla ustrezna maksimum karta. 2. oktobra bo izšla serija dveh vrednosti v okviru večletne izdaje Radost Evrope, ki bo v polah po 9 znamk in v nominali 108 din. Priložnostna izdaja, ki bo praznovala 40-letnico razglasitve naše republike, bo sestavljena iz znamke po 6 din v polah po 25 in spominskega bloka za 100 din, izšla bo 28. novembra. Večletna izdaja Umetnost bo do 2. decembra dobila še eno priložnostno serijo s petimi vrednostmi v polah po 25 in v nominali 152 din. Za leto 1985 je torej skupaj napovedanih 35 priložnostnih znamk in 2 spominske bloka v nominali 1248 din. Redne znamke bodo izhajale po potrebi. Med napovedanim programom so možne spremembe in dopolnitve, nominalne pa so odvisne od tarife poštne storitve za pisma in dopisnice prve težnostne stopnje za našo državo in tujino. f. u.

V najhujšem mrazu so Integralovi avtobusi prenočevali v naših halah

SPORED KOROŠKIH KINEMATOGRAFOV ZA FEBRUAR IN MAREC

Koroški kinematografi Crna, Zerjav, Mežica, Prevalje, Ravne in Dravograd bodo predvidoma v februarju in marcu predvajali naslednje filme:

BREZ ZLOBE, ameriška drama — 15. do 25. 2.
HLADEN KOT LED, nemški akcijski — 15. do 25. 2.

Kdo mu kaj more

ZIVI OGENJ, francoska kriminalka — 21. 2. do 4. 3.
MASCEVANJE BRUCE LEA, hongkonški karate — 22. 2. do 5. 3.
VEDOZELJNA RITA, angleška drama — 22. 2. do 3. 3.
DEKLE IZ TRSTA, italijanska drama — 22. 2. do 4. 3.
ANNIE, ameriška glasbena komedija — 20. 2. do 4. 3.
RAZJARJENI BIK, ameriška drama — 28. 2. do 13. 3.
MOJE PESMI, MOJE SANJE, ameriški glasbeni — 6. do 19. 3.
FLESH DANCE, ameriški glasbeni — 8. do 19. 3.
SATANOVA OSTRICA, ameriška grozljivka — 8. do 18. 3.
ZAJČEK DOLGOUHI, NA MAH DVE MUHI, ameriška risanka — 7. do 14. 3.
DAN POTEM, ameriški film katastrofe — 9. do 19. 3.
PATRICIJA, nemška erotična komedija — 9. do 18. 3.

Koroški kinematografi
Prevalje

ZAHVALA

Ob odhodu v pokoj se zahvaljujem sodelavcem KK TOZD Kovačnice za lepa darila, ki me bodo trajno spominjala na vas in na leta, ko smo živeli in delali skupaj.

Želim vsem veliko medsebojnega razumevanja, zdravja in delovnega uspeha.

Stanislav Majerič

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega draga Franca Gradišnika se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti, darovali cvetje in se poklonili njegovemu spomenu.

Posebej se zahvaljujem gasilcem za izkazano pozornost in g. župniku za opravljeni obred in lepe poslovilne besede.

Žalujoci: žena in hčerka z družino ter drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame, babice in prababice **Tekle Funtek** se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki ste jo pospremili v tako velikem številu na njeni zadnji poti, darovali cvetje in izrazili sožalje ob naši bolečini.

Posebej se zahvaljujemo dr. Jezerniku za vso skrb in pomoč, g. župniku in g. kaplanu za opravljeni obred in poslovilne besede, pevskemu zboru Društva upokojencev Prevalje in govorniku krajevne skupnosti.

Hčerke in sinovi z družinami in drugo sorodstvo

ZAHVALA

Iz srca se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom prijateljem in sodelavcem TOZD TRO Prevalje, ki so z nama delili žalost ob boleči izgubi našega **Franca Kuharja** in ga pospremili na njegovi zadnji poti. Prisrčna hvala vsem za darovano cvetje in pomoč.

Posebno se zahvaljujemo internemu A oddelku splošne bolnišnice Slovenj Gradec, dr. Verovniku ter vsemu strežnemu osebju. Zahvala tudi dr. Oblaku za neizmerno pomoč.

Fanika Kuhar in Darko z družino

ZAHVALA

Ob smrti drage mame, babice in prababice **Helene Božič** se iskreno zahvaljujemo vsem sodelavcem tozdov ETS in RPT za darovano cvetje, govorniku KS Leše Francu Meznerju ter vsem, ki so jo spremili na njeni zadnji poti.

Žalujoci: hčerka Marica in sinova Alojz in Ivan z družinama

ZAHVALA

Ob boleči izgubi moža, očeta in dedka **Alojza Tomaža** se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti. Najlepša hvala vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za darovano cvetje in izrečena sožalja.

Zahvaljujemo se vsem sosedom za pomoč in skrb ob njegovi dolgi, težki bolezni, posebno pa še Bahovim, Skarlovnikovim in Ribičevim za nesebično pomoč v najtežjih trenutkih.

Najlepše se zahvaljujemo tudi godbi Rudnika Mežica, govorniku Štreklju in pevcem DU Prevalje za žalostinke, tamburaškemu orkestru Prevalje za denarno pomoč ter g. župniku za poslovilne besede in opravljeni obred.

Vsi njegovi

Izdaja delavski svet Zvezarne Ravne kot mesečnik v nakladi 6000 izvodov. Ureja uredniški odbor: Jože Gruđen, Ivica Klančnik, Marjan Kolar, Franjo Miklavc, Vladimir Novinšek.

Uredništvo: glavni in odgovorni urednik Marjan Kolar, novinarki Helena Merkač in Mojca Potočnik, tajnica Jelka Jamšek. Telefon 861, 131, int. 304.

Tiska CGP Večer, Maribor.

Glasilo je po 7. točki 1. odst. čl. zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu (Uradni list SFRJ, št. 33/72 in mnenju sekretariata za informacije SRS, št. 421-1/72 prosto plačila prometnega davka.

Fotografije za to številko so prispevali: H. Merkač, M. Motaln, M. Potočnik, kadrovska služba in oddelek za informiranje.